

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer, csütörtökön és vasárnap.

OMGE évi tagsági díj:

200 holdig	15 pengő
500 " "	30 " "
1000 " "	60 " "
2000 " "	90 " "
3000 " "	120 " "
ezen fölül	150 " "
Résvénytársaságok, szövetkezetek, vállalatok	30 " "
Egyéb tagok részére évi tagdíj	10 " "

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona

Az egyesületi tanács felügyelete alatt
A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Buday Barna (szerkesztő).
Szerkesztő: Rothmeyer Imre

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: Aut. 866-05

Előfizetési árak:

A m. kir. földművelésügyi minisztérium által időnkint kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzettel együtt.

OMGE-tagoknak:

Negyedévre	6 pengő	Előfizetőknél:	Negyedévre	10 pengő
Félévre	11 " "		Félévre	18 " "
Egészévre	20 " "		Egészévre	32 " "

Külföldre a fenti árak és a postaköltség
Előfizetést csak naptári negyedévekre fogadjunk el

Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut 25. Telef.: Aut. 899-32

TARTALOM:

Az új pénzügyminiszter az adópolitikáról.
Miért kesik a gazdasági nyugdíjtörvény? (—s.)
A traktorkezelői tanfolyamok fejlesztése. (Rt.)
A gépjárművek közúti forgalma.
A eszmató jelentősége a talajnedvesség megőrzésénél. (Kulin Sándor.)
Termék-pesebb kultúrnövényfajták kitenyészése az átlórökletan alapján. (tunyogi Szűcs Árpád.)
Barjuk nevelése sovány tejfel. (Bischitz Sándor.)
A tejtermelést ellenőrző körzetek megszervezésének nehézségei a Tiszántúlon. (Meissner Károly.)
Az üzemi oktatás új irányelvei. (Juhos Lajos.)
Állatelettani megfigyelések.
Levelészekrény. (Ugar befűrésítése juhlegelőnek. — Fonál-freg kártyelemeze. — Lucernaútság.)
Könyvismeretes. („Köztelek Zsebnaptár” 1929.)
Kisassza szőlőművelése. (Hauschka Károly.)
A kehidai földművelésiskola felavatása. (S. T.)
Egyes közlemények.
Tőzsde, kereskedelem.
Szerkesztői üzenetek.

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEL

Meghívó.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
műszaki bizottsága
a Felsődundantuli Mezőgazdasági Kamarával és a Győrvidéki Földművelők Egyesületével karöltve, november hó 7-én és 8-án Győrött tanulmányi szemlékkel kapcsolatosan

gyűlést

tart, amelynek programja a következő:
November hó 7-én (szerdán) indulás Budapestről a keleti pályaudvarról a reggel 7 óra 20 perckor induló gyorsvonattal. Érkezés Győrbe 9 óra 44 perckor.
Délután 10 órakor a gyűlés megtartása a vármegye gyűléstermében a következő tárgysorozattal:
1. Megnyitó beszéd, tartja Németh Károly dr. udvari tanácsos, főispán, a Győrvidéki Földművelők Egyesületének elnöke.
2. Üdvözlések.
3. Állásfoglalás a benzin áremelése tárgyában. Előadó Rothmeyer Imre m. kir. gazd. tanácsos, OMGE titkár.
4. Időszervi kérdések a gépszántás köréből. Előadó: Göth László m. kir. kormányfőtanácsos, jószágigazgató.
5. A gazdák és a kenőolajok. Előadó: Thamm István okl. gépészmérnök, műegyetemi adjunktus.
6. Hozzászólások.
7. Elnöki záróbeszéd. Tartja: Szabó Gusztáv dr. műegyetemi ny. r. tanár, az OMGE műszaki bizottságának elnöke.

1 órakor társasébed a „Fehér hajó” étteremben. Délután 14 óra 30 perckor indulás a pillingérszűzati Ländler-féle szeszgyár és gazdaság megtekintésére. Este 20 órakor közös vacsora a Royal-szálloda éttermében.

Éjjelezés a Royal- és a Fehér hajó-szállodákban. November hó 8-án (csütörtök) délelőtt tanulmányi szemlék. Indulás reggel 8 órakor automobilon az Olajműnek R.-T., a Magyar Vagon- és Gépgyár R.-T. és a Győri Szeszgyár és Finomító R.-T. gyártelepeinek megtekintésére.

Délután 13 óra 33 perckor visszautazás Budapestre. Érkezés Budapestre 16 órakor.

A győri gyűlésen résztvenni szándékozók ebbeli szándékukat a megfelelő elszállásolás biztosítása céljából október hó 30-ig beérkezőleg az OMGE titkári hivatalánál (Budapest, IX., Köztelek-utca 8.) szíveskedjenek bejelenteni.

Budapest, 1928 október hó 10-én.

Szabó Gusztáv dr. s. k.
a műszaki bizottság elnöke.

Az állattenyésztő gazdák figyelmébe.

Az OMGE tenyészállatkiállítás és vásár rendezőbizottsága legutóbbi gyűlésén elhatározta, hogy az 1929. év tavaszán rendezendő

országos mezőgazdasági kiállítást és vásárt,

amelynek alapja és gerince ez alkalommal is a tenyészállatkiállítás és vásár lesz, március hó 21-25. napjain fogja megtartani a budapesti tenyészállatvásártelepen.

A rendezőbizottság határozatának értelmében a bejelentési határidő január hó 15-e lesz, aminek megfelelően a bejelentésre szóló felhívást és úrlapokat a rendezőség december hó elején fogja a tenyészeteknek szétküldeni. A kiállítás időpontját azonban már most közöljük, hogy az érdekelt gazdaságok az eladásra kerülő állataik előkészítését ehhez képest végezzék és hogy egyéb intézkedéseiket is megfelelőképpen megtehessek.

Már most felhívjuk a figyelmet a rendezőbizottságnak arra a határozatára, hogy az újonnan létesülő felvezető pályán leendő bemutatás és ezzel kapcsolatban a látogató közönség testi épségének biztosítása, valamint a zavartalan bírálat érdekében csak orrkarikával ellátott bikákat szabad a kiállításra felhozni. (Ez az intézkedés a magyar fajta bikákra nem vonatkozik.)

A tenyészállatvásártelepen a loistálló építése folyamatban van, így a lótenyésztők számíthatnak arra, hogy a jövő évi kiállítás keretében a tenyészlovak bemutatása és értékesítése is végre lehetővé válik.

Budapest, 1928 október 18.

Jeszenszky Pál s. k.
a rendezőbizottság elnöke.

Egyről-másról.

Az új pénzügyminiszter az adópolitikáról.

Wekerle Sándor dr. pénzügyminiszter a kormányzó-párt e hó 17-én tartott gyűlésén nyilatkozott tárcájának egyes fontosabb kérdéseiről, anélkül természetesen, hogy egész ügykörét felölő programot adott volna. Törekeveinek kiinduló pontja — mint mondja — az, hogy az állam által túlságosan igénybe vett magán-gazdaságot erőhöz segítse. Feltétlenül szükségesnek tartja tehát, hogy az adózók mai megterhelését végső határnak tekintsük. Az adókönyvités terén sokkal nem biztathat, de feltétlenül megígérte az adóköz-igazgatás megújítását és a vegzatorius eljárások megszüntetését. Megígérte azután a forgalmi adók átalányozásának kiterjesztését, a fiatalok állatok forgalmi adójának megszüntetését s ezzel együtt a vásárokon lehetővé fogja tenni a bélyeggel való lerovást; vállalta továbbá a jövedéki büntető eljárásra vonatkozó rendelet módosítását is.

Az, amit ezuttal mondott Wekerle, mindenesetre csak töredéke a programjának, de ezekből az alkalmi kijelentéseiből is jól esik megállapítanunk azt, hogy az új pénzügyminiszter látja a bajokat s a gyakorlati ember kezével ragadja meg a kérdések üstökét. Felszólalásának, amely a párthban is a legjobb benyomást keltette, bennünket különösképpen érdeklő részzeit alább közöljük.

„Azon a nagy gazdasági programon, amelynek egyik része a pénzügyi program is, gyökeres változást nem tervezek, de nem is tervezhetek. Az egész akció ma a közepe táján van. Miben állott ez az akció? Ez az államháztartás szanálásában, valutánk szanálásában állott. Ez sikerült is. Hátra van a program másik nagy része, amely abból áll, hogy a gazdasági életet is szándékozzuk és felemeljük. Jól tudom, hogy azok után a nagy terhek után, amelyeket kiróttak s amelyeket verejtéssel viselt hazánk minden egyes polgára, a legkevesetebb az volna, ha beigérnénk ezeknek a terheknek a csökkentését. Ilyen ígéretet azonban nem merek tenni mindaddig, míg az egyes reformok hatását nem ismerjük, mert különben a sötétbe ugranánk. Ezt a megerőltetést még egyszer nem lehet megcsinálni. A közterhek kétségtelenül nagyok és feltétlenül kívánatosnak tartom, hogy közterheink tovább ne növel- tessenek.

Az adózásnál nem annyira a mérséklésre vetem a főszólyt, mint inkább arra, hogy ha kell, az adminisztráció átszervezésével a mai súlyos adóztatást fájdalommentesen lehessen végrehajtani. A kormány éppen ma tette meg az első kezdeményező lépést ebben a tekintetben, amidőn benyújtotta a házadó kulcsának mérsékléséről szóló javaslatot. Ezzel megkezdte azt az utat, amelyen adóink fokozatos stabilizációjára törekszünk.

A házadó kulcsát a községekben csak 14%-kal tervezzük leszállítani, azonban emellett gondoskodni kívánok arról, hogy a tulajdonos által lakott házak bérértékének megállapítása körül mutatkozó hibák orvosoltassanak. A községeknek a 13 millió pengő felüli házadóból egy megfelelő alapot létesítsenek, amely

A jelenkor legjobban bevált keltetőgépe
a GERGELY-féle melegvízfűtéses

KELTETŐGÉP

Üzemanyagszükséglete naponta 16 liter melegvíz. Kezelése a lehető legegyszerűbb.
Kapható részletfizetésre is! Árjegyzékét az összes baromfityényszéti
cikkekről és erőtakarmányokról, valamint baromfityényszéti ismertetőt díjtalanul küld a

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete, Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 29.

Lóhere-, lucerna-, valamint egyéb
gazdasági magvakat

teljes napi áron vásárol és mintákat kér a
Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete, Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 29.

összeg körülbelül két és fél—három milliót fog kitenni és ez alap rendeltetése az, hogy a belügyminiszter az arra rászoruló községek háztartását a szükséghez képest megfelelő támogatásban részesítse. Ezáltal elérhető lesz, hogy megszűnik az az aránytalanság, amely ezidőig a községek teherviselése terén mutatkozik.

Egy másik adókomplexus az *egyes adónak, a vagyonadónak és a kereseli adónak* kivétele. Itt is arra töreksem, hogy a hater pengős határ kiterjesztésével a *bevallási kötelezettséget redukáljam*. Ezzel a pénzügyi hatóságok munkáját könnyítjük meg.

Magyarországon ma 326,000 ember fizet *forgalmi adót*, illetve ennyi azoknak a száma, akik a forgalmi adó tekintetében mint adóalanyok tekintetbe jöhetnek. Ezekből a hivatali elődöm 160,000-nek az adóztatását az általánosított rendszerre tette át. Tervem az, hogy ezt a számot kétszázhuszszere fejlesszem, tehát a forgalmi adózók kétharmadára. Az általánosított adózók közül mintegy 82,000 ember olyan lényegtelen adóösszegeket fizetett, hogy ezeknek évről-évre való megállapítása az adózók fölösleges zaklatásával jár. Az a szándékom tehát, hogy ezeket a legkisebb adókat mérsékeljék állandó összegű forgalmi adóval rónának meg, amit forgalmiadó megváltásnak nevezhetnénk. Ezt a forgalmiadó megváltási összeget azután az adózó egyéb közterheivel együttes kezelésben szedhetnénk be és ezáltal az adózók mindenféle zaklatástól megkíméltetnénk és feleslegessé válna az ellenőrzéssel megbízott közegek. Ilyen körülmények között a vegzatórius eljárást a minimumra lehet csökkenteni.

Az *állatforgalmi adó* ügyében kijelentem, hogy arra töreksem, hogy valamennyire enyhébbé tegyem itt is az adóztatást. Eppen azért azt bátorodom javasolni, hogy a *fiatalokorú állatok forgalmi adóját szüntessük meg* s ezáltal vezessük be a vásárokról a *bélyeggel való forgalmat*. Ezzel megszüntetjük azt, hogy késő estig kelljen az adózónak a malacot madzagon tartania.

A *jövedéki büntető eljárásra* nézve kijelentem, hogy ez a rendelet nem gyermekek és még talán nem is fogadtam örökbe. A rendeletnek ebben a formában való fenntartását hivatali elődöm sem tartotta lehetségesnek s így szó lehet arról, hogy ez egy újabb rendelettel vagy törvénnyel szabályoztassék. A módosítást olyanképpen kellene elintézni, hogy vele a bajok kiküszöbölhetők legyenek s hajlandó vagyok a minisztertanácsnak olyan irányú javaslatot tenni, hogy a rendelet visszavonásával készítsük elő a talajt az így rendezésére.

Miért késik a gazdatiszti nyugdíjtörvény?

Ugy az OMGE-hez, mint a „Köztelek” szerkesztőségéhez az utóbbi időben számos kérdést intéztek az iránt, hogy mi az oka annak, hogy az 1900. évi XXVII. t.-c. revíziójára, illetve a kötelező gazdatiszti nyugdíjintézet létesítésére vonatkozó törvényjavaslat még mindig nem került az országgyűlés elé. A kérdéstevők rámutatnak arra, hogy a nyugati államokban ez a kérdés már rendezve van, holott ezek az államok nem is mezőgazdasági államok. Ezzel szemben Magyarországon, amely kimondottan mezőgazdasági állam, a mezőgazdasági kultúra előharcosai, a gazdatisztek jövőjüket illetően teljes bizonytalanságban vannak. Rámutatnak arra, hogy a gazdatiszti pálya nem lévén vagyongyűjtő pálya, a gazdatiszt rokkantsága, öreg korára a legnagyobb nélkülözések elé tekint és ez a tudat semmiképpen sem alkalmas arra, hogy munkakedvüket, ambíciójukat fokozza, mert állandóan ott ül mögöttük a sötét gond.

Kérdéstevők felidéznek a kormány választási programját, amelynek gerince volt a szociális törvényalkotások ígérete. Ezt az ígéretet az ipari munkásokra nézve be is váltották. Sőt más foglalkozási ágak, például az ügyvédek agkori ellátása érdekében is megindultak a lépések. Az ügyvédek nyugdíjintézetét az 1908. XI. t.-c. kellett életre, az 1914. III. t.-c. pedig azzal a megokolással, hogy az elaggott, munkaképtelen ügyvédek ellátásáról való gondoskodás kizáróan állami szociális feladat, a feladat teljesítésére az intézetet évi 500,000 aranykoronával határozta támogatni. A háborút követő zavaros időkben ez az állami támogatás ugyan devalválódott,

de az 1928—29. évi költségvetés e címen 125,000 pengő hozzájárulást tartalmaz. Az egységes párt legutóbb tartott igazságügyi bizottsági ülésén Pesthy Pál igazságügyi miniszter kijelentette, hogy az ügyvédi nyugdíjintézet szanálása érdekében tárgyalta is már a népjóléti miniszterrel, aki ezt a szociálproblémát sürögösen a kezébe veszi.

Az ügyvédi nyugdíjbiztosítás is kétségtelenül szociális feladat, de ha az sürög, kétszeresen az a gazdatisztek ügye. Mert a gazdatiszti kérdés rendezetlensége teremti meg azt a helyzetet — mondja egyik felszólalónk —, hogy az elaggott, munkaképtelen gazdatiszt kiállhat az utcárokra ujságot árulni, mehet szükséggláksba, de még onnan is kilakoltathatják, mint ez legutóbb megtörtént. Negyedik éve — mondja a másik — olvassák a gazdatisztek a „Köztelek”-ben, a *Gazdatisztek Lapjában* és a napilapokban, hogy a földművelésügyi miniszter ígéretet tett, hogy az 1900. XXVII. t.-c. revízióját és a gazdatiszti kötelező nyugdíjbiztosítást az országgyűlés elé viszi, de még mindig csak ott tartunk, ahol négy évvel ezelőtt.

Ezek a panaszos hangú kérdések súlyos igazságokat tartalmaznak és egyáltalában nem túloznak, midőn azt kifogásolják, hogy agrárországban a mezőgazdasági kultúra előharcosai mostoha elbánásban részesülnek. Az is tény, hogy a gazdatiszti foglalkozás ma már nem vagyongyűjtő pálya, a gazdatiszti fizetést, jövedelmet felemeszi a megdrágult élet, a gyermekek felnevelése és a jövő pályájukra való előkészítése és kétségtelen, hogy a *gazdatiszti kötelező nyugdíjbiztosítás nemcsak a gazdatiszt, de a birtokos szempontjából is feltette kívánatos*, mert a birtokos sem óhajt sőtét gondolkodni küzdő gazdatisztekkel együttműködni, aiktól tényleg nem várható a jövő gondjaitól mentesített ember munkateljesítése. Ennek tudatában az OMGE is, mint mezőgazdasági érdekek egyetemes képviselője, kötelességszerűen megette a magáét. A legutóbbi gazdatiszti országos nagygyűlés határozatainak közlése alkalmával kimondotta az OMGE, hogy a *kötelező gazdatiszti nyugdíjbiztosításnak törvényhozásilag való életbeléptetését a legmelegebben támogatja és ugyanekkor elvileg helyeselte az 1900. évi XXVII. t.-c. revízióját is*. Az OMGE ezt az állásfoglalását több társesület átirata alapján megismételte és *sürgőtt felterjesztést intézett a földművelésügyi kormányhoz*.

Ugy ennek hatása alatt, de leginkább a Magyar Gazdatisztek Országos Egyesületének egyrészt írásban, másrészt több ízben küldötttség útján a földművelésügyi miniszternél való szorgalmazása révén a gazdatiszti kötelező nyugdíjintézet létesítésére és az 1900. XXVII. t.-c. revíziójára vonatkozó javaslat-tervezet elkészült, az az érdekeltekkel ez év tavaszán letárgyalatott és a minisztertanács elé való terjesztésre készen van. Tény az, hogy *Magyar János földművelésügyi miniszter legutóbb ez év tavaszán határozott ígéretet tett* arra nézve, hogy legkésőbb ez év őszén a javaslatot a képviselőház elé terjeszti.

Hogy miért késik a gazdatiszti nyugdíjtörvény? Nézetünk szerint ennek oka nem az, mintha a kormány nem értékelné a magyar gazdatiszti kar munkásságát és nem viselné szíven ez értékes társadalmi osztály jövőjének sorsát — ezt igazolja Mayer János földművelésügyi miniszter határozott kijelentése is. Oka egyedül abban keresendő, hogy a javaslat elkészítése statisztikai előmunkákat igényelt, a javaslat-tervezet többféle szempontból tárgyalni kellett az érdekeltek bevonásával, ami mind időt vett igénybe, végül, hogy a minisztertanács munkásságát számos általános közérdekű ügy foglalkoztatta s mindezeknél fogva a gazdatiszti törvény letárgyalása eltolódott. A földművelésügyi miniszter ígéretének bevétele előtt azonban — úgy hisszük — most már akadály nem merülhet fel és a képviselőház őszi munka-programjában a gazdatiszti törvény sem fog hiányozni. —s.

A traktorkezelői tanfolyamok fejlesztése.

A földművelésügyi miniszter a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértően 10,358—1928. II. A. 1. számú rendeletével kezébe vette a mezőgazdasági traktor-

kezelői tanfolyamok rendezését és irányítását. A rendelet részletesen szabályozza a mezőgazdasági traktorkezelői tanfolyamok szervezését, ügyrendjét és módzatait. A kormány Budapesten az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet, vidéken a mezőgazdasági kamarákat bízta meg a tanfolyam lebonyolításával, az oktatást a fővárosban a M. Kir. Állami Felsőipariskolára, vidéken pedig különböző szakiskolákra ruházta.

A tanfolyamoknak rendelti uton történt szabályozása előtt is rendeztek traktorkezelői tanfolyamokat, részben az érdekképviseletek, részben pedig a gépgyárak és a külföldi traktorgyárak hazai képviselői. Ezek azonban nem feleltek meg a kívánalmaknak, bár el kell ismerni, hogy hézagpótlók voltak és uttörő munkát végeztek. A gépmunka hatalmas arányu terjedése következtében mindinkább érezhetővé vált a képzett traktorkezelők hiánya. A gazdasáradalom általános meglegedésére az elmúlt évben a kormány vette kezébe ennek a termelés szempontjából olyan fontos kérdésnek az irányítását.

A földművelésügyi minisztériumnak a kereskedelemügyi minisztériummal egyetértően az elmúlt tél folyamán kiadott rendelete alapján az OMGE, valamint a vidéki mezőgazdasági kamarák rövidesen a kormányrendelet megjelenése után rendezték az első ilyen irányu tanfolyamaikat. A vizsgát tett hallgatók tudása és szakképzettsége általános meglegedést kellett és a végzett tanulók a gyakorlati életben is megállták helyüket.

A gépmunkának nagyarányu állandó fejlődését mérlegelve, a földművelésügyi kormányzat illetékes tényszói elhatározták, illetve tervbevétek ezeknek a tanfolyamoknak fejlesztését és további kiépítését, ezért a földművelésügyi minisztérium a kereskedelemügyi minisztériumnak a tanfolyam szervezésével megbízott érdekképviseleteknek képviselőivel, valamint a tanfolyam lebonyolítását végző különböző szakiskolák vezetőinek és tanárainak bevonásával Gally Kálmán dr. államtitkár elnökele alatt értekezletet tartott, amelynek célja volt az elmúlt tanfolyamok tanulságait hasznosítani és azokat a jövőben rendezendő tanfolyamoknál felhasználni.

Az értekezleten általános vélemény az volt, hogy a rendeletben 15 oktatási napban megállapított időtartam nem elegendő, azt néhány nappal emelni kellene. Ugyancsak kívánságok merültek fel olyan irányban is, hogy ne csak a lebonyolítással megbízott szakiskolák székhelyein, hanem szükség szerint más helyen is tartassanak mezőgazdasági traktorkezelői tanfolyamok. Az elmúlt tanfolyamoknak túl sok volt a hallgatója, ezért a tanfolyamok számának felemelése is szükségesnek mutatkozik.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület az elmúlt évben a képzettebb gazdák részére rendezett egy traktortanfolyamot, amelynek célja volt megismertetni a gazdaságok vezetőivel, tulajdonosaival, illetve gazdatiszti képviselőivel a traktor helyes megválasztásának módzatait, annak gazdaságos kiválasztását, a különböző üzemanyagok tulajdonságait és általában mindazt, ami a traktor üzemének és a szántógép vezetőjének ellenőrzéséhez szükséges. Az OMGE-nek ez az uttörő vállalkozása a gazdaságközönség körében igen nagy meglegedést kellett, amit bizonyít az is, hogy ennek a tanfolyamnak mintegy 60 hallgatója volt, ezért az OMGE már tavaly elhatározta ennek a tanfolyamnak évenként való megismétlését. Több oldalról szükségesnek látják a képzettebb gazdák részére ilyen tájékoztató tanfolyamoknak vidéken való rendezését is.

A mezőgazdasági traktorkezelői tanfolyamok létesítése és szabályozása, valamint ezeknek és a képzettebb gazdák részére rendezendő tanfolyamoknak a földművelésügyi kormányzat által tervbevétt fejlesztése és kiépítése igen nagy jelentőségű a gépmunka jövőbeni fejlődésére nézve. A földművelésügyi minisztérium megértésének, minden részletkérdésre kiterjedő gondosságának az lesz az eredménye, hogy meg fog szünni az eddig olyan nagy gondot okozó traktorkezelői hiány és ha a jövőben megfelelő szakismerettel és tudással rendelkező vezető fog a szántó-

Fennáll 55 év óta

MAUTHNER ÖDÖN

Magtermelő és Magkereskedelmi Részvénytársaság

Központ:

VII., Rottenbiller-utca 33.

BUDAPEST

Fióküzlet:

IV., Kossuth Lajos-utca 4.

Ajánl őszi vetésre lóherét, lucernát, biborherét, ősziborsót, őszibükkönyt, szöszösbükkönyt, pannonbükkönyt, mindent legkiválóbb minőségben.

EREDETI HOLLANDI VIRÁGHAGYMÁK.

Vesz gazdasági magvakat legmagasabb napi áron.

Főárjegyzék és az új őszi árjegyzék ingyen és bérmentve. Nagyban ajánlatot kívánatra azonnal küldünk.

Telefon: József 463-65

Sürgönyoim: Mauthnerék

gép kormányja mellett ülni, a gazdaság vezetője pedig ismerni fogja a traktort és azt ellenőrizni tudja: olcsóbb lesz a gépmunka és hosszabb lesz a traktorok élettartama.

A gépjárművek közüti forgalma.

A kereskedelemügyi minisztérium a gépjárművek közüti forgalmának és a közhasználatu gépi járóműveletek jogviszonyainak szabályozásáronatkozóan törvényjavaslatot készített, amelyet szeptember hó végén tartott érte. ezleten az összes érdekképviselőknek is bemutatott. Az érdekképviselők állást foglaltak amellett, hogy az elvitázhatatlanul a rendőrség körébe tartozó intézkedéseken kívül a gépjárművek közüti forgalmával összefüggő összes ügyek a kereskedelemügyi minisztérium hatáskörébe tartoznak és hogy a törvényjavaslatnak ez az intézkedése változatlanul maradjon.

Az érdekképviselők rövid idő előtt értesültek arról, hogy a kereskedelemügyi minisztérium a törvényjavaslat egy részét most el akarja ejteni. A kereskedelemügyi minisztérium újabb állásfoglalása folytán elmaradna több, a gazdasági életre nézve igen fontos kérdés rendezése. Ebben a kérdésben a Magyar Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesülete az összes érdekképviselők bevonásával október hó 18-án látogatott értekezletet tartott. Az értekezlet elhatározta, hogy kérti fogja a kormányt arra, hogy a kereskedelemügyi minisztérium eredeti törvényjavaslatát tartsa fenn és az elvitázhatatlanul a rendőrség körébe tartozó intézkedéseken kívül a gépjárművek közüti forgalmával összefüggő összes ügyek a kereskedelemügyi minisztérium hatáskörébe tartozzanak és kéri, hogy a törvényjavaslatnak ezt a kérdést tárgyaló részét ne hagyják ki a törvényjavaslatból. Elhatározta az értekezlet azt is, hogy az érdekeltségek küldöttségét fogják ebben a kérdésben felkeresni Bethlen István gróf miniszterelnököt, Herrmann Miksa kereskedelmi és Seitovszky Béla belügyminisztereket.

NÖVÉNYTERMESZTÉS ÉS TRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Gyárfás József.

A csusztató jelentősége a talajnedvesség megőrzésénél.

A „Köztelek” folyó évi 32. számában hasonló cím alatt megjelent rövid kis közleményemben csupán érintettem a csusztató fontosságát. Azt hiszem, nem lesz érdektelen, ha Aereboe Hansen és Roemernek alig 1—2 hónapja megjelent „Handbuch der Landwirtschaft” című munkája talajművelési fejezetéből közlöm Roemer hallei tanár nyomán a csusztató jelentőségét.

A csusztató többé-kevésbé még mindig ismeretlen még Németország egyes vidékein is, noha egyszerű, de fölötté határos talajművelő eszköz. Alakja különböző, a célnak megfelelően tökéletesítve, de a legegyszerűbb formákban minden gazdaság maga elkészítheti.

A csusztató vagy simító a talaj felületének egyengetésére hivatott, egyszerűen nem a talajban, hanem a talajon dolgozik. Legnagyobb hasznát a simítóknak tavasszal vesszük, amikor is az őszi szántás fagy által szétaprózott durva göröngyeit úgy elsimítja, hogy a szél a talajt gyorsan ki nem száríthatja. De messzebbre és más időre is kiterjed a csusztató jelentősége, amikor az eke, kultivátor, sőt nehéz borona után vonatva a durván megművelt talajt elegyengeti.

A talajsimító hatása alapján különbözik a boronától, mert a csusztató a feltalajba nyomja bele a göröngyöt, amelyet szét nem aprózott, a borona viszont felpiszkálja azt és a felszínre hozza. A csusztató után sima a talaj felszíne, a göröngyök be vannak nyomva a talajba és ezáltal minden oldalról körülveve és védve a szél és naptüés ellen. A rögök meg-

tartják nedvességüket és a későbbi megmunkálás alkalmával szétomlanak, vagy szétapróznak a kultivátor és a borona útseitől. Ezek szerint a csusztató nem hatol be a talaj belsejébe, csak a talaj szétkenését idézné elő. Ezért lehet korábban csusztatni, mint boronálni. Az előtte elterülő göröngyöket a csusztató jól szétaprózza, ha azok megfelelően nedvesek.

A csusztató által akkor érjük el a talaj legjobb sima felületét, ha azt a barázdákra ferdén, azaz szög alatt járattuk, mert akkor nemcsak az osztó barázdákat egyengeti el, hanem minden egyes barázda tetejét neki megfelelő völgybe huzza. Ha későn kezdjük a munkát a csusztatóval, addig megcserepedik és kiszárad a talaj és a simítóval lehúzott barázdaormok és az azok aljában visszamaradt nedves részletek miatt a talaj könnyen felismerhetően mozaikszzerű lesz, amelyben száraz és nedves talajcsíkok váltakoznak rajta.

A simító jelentékenyen megkönnyíti a következő talajmunkákat, ezért nem ajánlható eléggé annak használata. De mint minden ezen a világon, úgy a simító sem végez mindenütt tökéletes munkát. Megeshetik, hogy az erősen összezsapoló és összefolyó talajokat a vastagabb hótakaró tulságosan összetömi vagy fagy nélküli télben az eső alakjában lehulló sok csapadék ledöngöli, vagy hogy a rövid ideig tartó, de heves záporok és az azokat követő napsütés annyira kieserepesítik, hogy rajtuk a csusztató végigtáncol anélkül, hogy a talajba kapaszkodna, vagyis hatás nélkül ugrik kiemelkedésről-kiemelkedésre. Ezen könnyen segíthetünk azzal, hogy a csusztató első gerendájára nem tulságosan hosszú (5 cm hosszú, 3 cm-ig a talajba behatoló boronafogakat szerelünk. Nehéz talajon egy csusztatás még ezzel az előkészülettel sem lesz elegendő, hanem a kívánatos talajszerkezet előállítására szükségünk annak kétszeri megjárására. A másodikikat ajánlatos keresztben megejteni, mert jobb hatása lesz, mint a kétszeri, de ugyanabban az irányban végzett csusztatásnak.

Azoknál a talajoknál, amelyek nagyon könnyen összeállanak és könnyen iszapolódnak, az elsimítás az összefolyást és megcserepedést nagyon előmozdítja. Ennek ellensúlyozására a csusztató utolsó gerendájába könnyű boronafogakat szerelünk, vagy a csusztató után a magtakaró boronát akasztjuk. Ezáltal a talaj ismét rendbejön anélkül, hogy a csusztató által a talajba nyomott göröngyök ismét felkerüljenek.

A csusztató a gyakorlatban azonnal az eke és kultivátor után, nemkülönben a gőzeknél is alkalmazható, amelynek van elég tartalékereje ahhoz, hogy ezt a nagyobb megterhelést könnyen bírja és annyi barázdát végez egy fogásban, hogy a csusztató szélessége jól kihasználható. Fogatos ekenél a barázda szélessége igen keskeny, úgyhogy a simító csak akkor követheti, ha 4—5 eke egymásután jár és egy következő fogat azonnal az egyengetővel követi. Egyes eke után csak könnyű dorongot vagy nehéz vasdarabot lehet akasztani; mindezeknek meg van az a közös hátrányuk, hogy a csusztató a barázda irányában megy, ez pedig nem olyan tökéletes munka, mintha arra ferdén járna. Mégis ez a hátrány esélyebb, mint amikor a kiszáradt és megkeményedett barázdaormok egybefolyának, ami bekövetkezik, ha a csusztatót akkor vesszük elő, amikor már az egész tábla fel van szántva. A friss barázdának ez az azonnali megcsusztatása még nem elterjedt, de ahol alkalmazták ezt a munkát, szép eredményt hoztak. Természetesen itt is van kivétel. Minden talajnál ajánlatos alkalmazni azonnali csusztatást, ahol a vetés a szántást csakhamar követi, pl. a tarló- vagy őszi vetésnél. Ha azonban az őszi szántást tavasszal alá adjuk, akkor olyan talajokon, amelyek összefolyának, nagyon összezsapolódnak és elkeresednek, a simítóval összettel ne alkalmazzuk. Az ilyen talajokat leghelyesebb összettel nem elsimítani, hanem jobb az őszi szántást csak tavasszal járattatni meg a csusztatóval. Továbbá azért is tartózkodni kell könnyen összefolyó talajokon az őszi elsimítástól, mert nagy hőtömegek a talajt összenyomják, míg a magházakban hagyott szántás a nyomást enyhíti.

Végül nem áll az a felfogás, hogy a megcsusztatott talaj nem fagy át olyan mélyen és a fagy nem teszi olyan morzsalékosá, mint a magházakban hagyott földet. A talajhőmérsékletet ugyanis nem a légüregek száma és nagysága határozza meg, hanem a talaj melegvezető képessége mértékadó a fagy behatásánál: minél tömöttebb a talaj, annál mélyebben hatol bele a fagy. A fagy porlasztó hatása, — amelyet ahhoz, hogy finom morzsaléku talajrészeket nyerjünk, nem nélkülözhetünk és nem helyettesíthetünk — természetesen éppen olyan jól hathat a megcsusztatott talajban, mint a magházakban hagyott szántáson, csak-hogy ezt a hatást utóbbi esetben sokkal szembetűnőbben látjuk s ezáltal befolyásoltatjuk magunkat. A fagy porlasztó hatása semmiképpen sem fog az őszi elsimítás által csökkenni.

További előnye még a csusztatónak, hogy a morzsalékos talajszövet előállítását folytán lehetővé teszi a hantokba zárt gyommagvak kikelését.

Keszthely.

Kulin Sándor.

GAZDASÁGI NÖVÉNYTAN.

Rovatvezető: Degen Árpád dr.

Termőképesebb kulturnövényfajták kitenyészése az átörökléstan alapján.

Erwin Baur, kiváló berlini örökléstan kutató „Die Naturwissenschaften” című folyóiratban megjelent közleményében behatóan foglalkozott az aktuális növénynevelési kérdésekkel, amelyeket, mint bennünket is érdekeltek, a következőkben ismertetek.

A mai időkben, ha a legjobb talajunkból egy holdat eredeti vadbuzával bevetnénk, úgy azon a legtokéletebb ápolás és trágyázás mellett is legfeljebb 1—1.5 q magtermet kapnánk. Ez körülbelül 1/10 része annak, amit a mai nemesített félésekkel ugyanazon a területen egyenlő költséggel és munkával el tudunk érni. Ennyire javult tehát a buza a 8000 évi kultúrtermesztés alatt.

Kulturnövényeinknek ez a lassu javulása valószínűen évezredek alatt, a természetes kiválasztódás következtében magától állott be. Az összes élő szervezetek az idők folyamán átváltoznak és ha valamely növényt eredeti helyéről más életfeltételek közé telepítünk, akkor a természetes kiválasztódás más irányba tér és olyan változatok keletkeznek, amelyek az ottani feltételekhez alkalmazkodva, másképpen módosulnak. Kulturnövényeinknél észlelhető különféle tulajdonságok nagy része tehát ilyenformán bizonyos rendkívüli körülmények között, természetes kiválogatódás folytán jött létre. Természetesen, szerepet játszott részben az emberek tudatos kiválasztása is. Például egyik legfontosabb tulajdonság, amely a természetett gabonaféléket a vad fajtáktól megkülönbözteti, az, hogy előbbieknél a kalász éréskor nem hull széjjel apró darabokra, mint a vad gabonáknál. Mivel az ilyen széteső kalászu gabonának igen nehéz az aratása, magától értetődik, hogy ezért már a legelső gabonatermesztők is több szét nem töredező kalászt arattak és ebből kifolyólag többet is használtak vetésre. Így szinte öntudatlanul már az őskorban is folytattak gabonanevelést.

Már a régi őrmények is 2—3000 év előtt öntudatos kiválasztó nevelési tevékenységet fejtek ki. Náluk különösen a gyümölcstermesztés állott magas fokon. Lényegében is céltudatos tenyésztés azonban csak a XIX-ik század közepén keletkezett, végül teljesen pontos szakmunkák ezen a téren mindössze alig néhány éve, hogy folynak. Ez annak köszönhető, hogy az utóbbi évtizedekben az átörökléstan tudomány igen nagy léptekkel haladt előre. Ma már nagyrészt ismerjük azokat a törvényszerűségeket, amelyek szerint az átöröklés történik, különösen azokat, amelyek szerint bizonyos fajtatulajdonságok átöröklődnek. Mi is tudunk előállítani már előre kiszámított tulajdonságokkal bíró növényfajtákat, akárcsak a

MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R.-T.

BUDAPEST - MONOR

KÖZPONTJA:
BUDAPEST
IV. KER., SZÉP-UTCA I.
SÜRGÖNYCIM: GRANARIUM

MONORI MAGKERESKEDÉSE:
BUDAPEST
IV., KOSSUTH LAJOS-U. 3.
TELEFON: AUTOMATA 868-60

Ajánlunk azonnali szállításra: szakszerűen tisztított, magas csiraképességű őszi borsót, szösösbükkönyt, pannonbükkönyt, biborherét, olomzárólt magyarországi lóherét és lucernát stb. legjutányosabb áraink mellett.

Vevők vagyunk mindennemű gazdasági magra. — őszi árjegyzéket és nagyban külön ajánlatot kívánatra bérmentve küldünk.

vegyész pontosan meghatározott vegyületeket a különböző elemekből.

A következőkben ismertetem, hogy miképpen járunk el, vagy inkább, hogy miképpen kellene eljárunk az új növényfajták létrehozásánál, mert sajnos, a gyakorlat a tudomány haladásával szemben még igen el van maradva.

A tenyésztés terén az az alapvető ismeret indította meg a haladást, amely szerint az egyes fajták közt fennálló különbségek egymástól függetlenül öröklődnek át. Egyszerű példát hoz fel erre Baur, még pedig az állatvilág köréből, mert ez a legkönnyebben megérthető. Ha egy fehér és egy fekete nyulat, amelyeknek mindegyike tisztavérű tenyésztésből származik, egymással párosítunk, akkor a fiak feketék lesznek. Ha most már ezeket a fekete leszármazottakat párosítjuk egymással, a következő nemzedék, szóval az unokák, részben fehérek, részben feketék lesznek. Tehát e két tulajdonság, a fehér és fekete szín nem keveredik egymással. Ez egy nagyon fontos tétel. Másik eset a következő: ha két olyan fajtát keresztezünk, amelyek két tulajdonságban különböznek, például egy fekete felálló füllű és egy fehér leülő füllű nyulat párosítunk, akkor az elsőfokú leszármazottak feketék és felálló füllűek lesznek és a következő nemzedéknél fellép az, ami alapja az egész tenyésztési tudománynak, hogy tudniillik mindegyik tulajdonság egymástól függetlenül öröklődik, amelyek a harmadik generációban szétosztódnak minden lehetséges kombináció szerint. Ugyanis a következő változatok keletkeznek: ivadékok fekete felálló füllű, fekete leülő füllű, fehér felálló füllű és fehér leülő füllű. Tehát volt két szülő, négy tulajdonsággal és ennek megfelelően az unokák négyfélék lesznek.

Ez a törvényszerűség tovább folytatódik. Ha most már egy feketefülső felálló füllű nyulat egy sárga, nem foltos, leülő füllű nyullal keresztezünk, akkor már ezek három tulajdonságban különböznek. Sőt még több tulajdonságban is különbözhetnek, például a szőrzet egyiknél hosszú, másiknál rövid lehet és így tovább. Minden új tulajdonsággal, amelyet még ide veszünk, a változatok játéka még nagyobb lesz. Így ha két olyan fajtát keresztezünk, amelyek 10 tulajdonságban különböznek egymástól, akkor ezek unokáink már 2¹⁰, azaz 1024-féle változat lehetséges, tehát két fajtából, amelyek 10 különböző tulajdonsággal bírnak, 1022 új fajtát tudunk mesterségesen előállítani.

Ez a törvényszerűség mind a növénytermesztésben, mind az állattenyésztésben kitűnően értékesíthető, mert egyik növényfajtánál meglehetősen számban találunk jó tulajdonságokat, de amellet bizonyos rossz, nem kívánatos tulajdonságok is képviselve vannak. A másik fajtánál ellenben ugyanazok a tulajdonságok, amelyek az előzőnél jók voltak, itt ellenkező értelemben vannak kifejlődve, viszont amelyek ott rosszak voltak, itt megfelelnek. Ennek fogva mondhatjuk, hogy kívánatos lenne olyan fajtát előállítani, amelyben csak a jó, hasznos tulajdonságok tényezői fordulnak elő. Ennek keresztülvitelére szolgál az előbb említett egyszerű eljárás, amidőn úgy keresztezünk, hogy előre kiszámítjuk, hány utód szükséges ahhoz, hogy valamennyi kívánt tulajdonság megfelelő számban előforduljon. Ez így igen könnyűnek látszik, azonban a gyakorlatban sokkal nehezebb kivinni, mert legtöbbször túlságos nagy számu változat szerepel és igen nagy számu egyeddel kell dolgozni, hogy a második (F₂) nemzedékben az előállítandó fajtát pontos valószínűséggel megkapjuk, még pedig olyan alakban, amelynél ezek a tulajdonságok állandósulnak és biztosan átöröklődnek az utódokra. Ez a munka tehát elméletben nagyon egyszerű, de a gyakorlati kivitelnél rendkívül nagy nehézségekkel kell megküzdeni.

Ezeket az átörökléstani kísérleteket szélesebb területre is kiterjesztették, ahol a gyakorlatra nézve egy igen fontos megfigyelés bizonyult be. Ugyanis meg lehet állapítani, hogy egy teljesen egységesnek látszó tulajdonság, például a buza rozsdáálló-sága egy egész sorozat öröklhető alaptulajdonságot

feltételez. Az egyik növény azért ellenálló a rozsdával szemben, mert a cuticulája (sejtfala) jól ki van fejlődve, a másiknál a sejtnedvben egy bizonyos védőanyag van, a harmadiknál pedig a sejtfalak hirtelen keményednek meg, úgy hogy a levelek sokkal rövidebb ideig vannak kitéve a rozsdagombák fertőzésének. Ha tehát egy olyan fajtát tudunk előállítani, amelyikben a rozsdamentesség feltételeinek egész sorozata meg van, akkor ebből olyan fajtát lehet majd előállítani, amely lényegesen rozsdáállóbb lesz, mint azok, amelyeket már ismerünk.

E következtetések alapján két olyan féleséget kereszteztek egymással, amelyek kielégítő mértékben rozsdáállóak voltak és e keresztezésekből olyan kombinációk jöttek létre, amelyek jóval nagyobb ellenállóképességet mutattak a rozsdával szemben, mint a két eredeti fajta. A tenyésztésnek ezt a módját transzgressziós tenyésztésnek nevezik, mivel itt olyan eredmény jön létre, amely az egymással keresztezett eredeti fajtákat teljesítőképeségben messze felülmúlja. Ma már tudjuk, hogy majdnem az összes gyakorlatilag fontos tulajdonságok, amelyek: a nagy terméshozam, rozsdáállóság, fagyállóság, szalma-szilárdaság stb. az öröklési tényezők egész sorozatát feltételezik és ma még kultúrnövényeink egyetlen fajtánál sincs még együtt az az egész sorozat, amely a legideálisabb és legnagyobb teljesítőképeséget adná. Manapság már többnyire egészen pontosan meg lehet elméletben előre határozni, hogy bizonyos irányban meddig lehet fokozni a teljesítőképeséget, azonban egy ilyen nemesítői tenyésztés keresztülvitele módfelett nehéz, hosszadalmas és fáradságos munkát igényel. Végeredményében ma már a pusztá megfigyeléseken túl vagyunk; ma addig elemezzük kultúrnövényeinket, ameddig csak a kísérletezés eredménnyel bíztat. Ismerjük azokat az öröklési tényezőket, amelyek a teljesítőképeség alapjait képezik és ma a legfontosabb feladat e tényezőkből a most már felismerhető legkedvezőbb összetételt előállítani. Tudjuk azt, hogy azok a növények, amelyek bizonyos mértékben megközelítik ezt az elérendő eszményi alakot, túl kell hogy szárnyalják az eddigi legjobb növénytipusokat.

Az utóbbi évtizedek folyamán már sok ilyen u. n. transzgressziós nemesítést hajtottak végre. Az első és legszebb ilyen munka, amelyet a gyakorlatban is nagyobb mértékben használnak, az angol „Square-head” buza nagy terméshozamának a svéd buza kintinó fagyállóságával való egyesítése. Ugyanis Svédországban azt tapasztalták, hogy ha ott angol Square-head buzát vetettek, akkor olyan években, mikor enyhé té volt, az igen bő termést hozott, viszont kemény tél után termés minimális volt, jóformán semmi. Ha a teljes termést 100-zal, a rossz termést pedig 0-val jelöljük, akkor a kettő átlaga 50%-os termést eredményez. A svéd buzák teljesen fagyállóak, ezzel szemben azonban hozamuk nagyon csekély, az évi átlag 50-nel jelölhető. Ha tehát a bőtermési tényezőt a fagyállósági tényezővel párosítjuk, az eredmények oly féleségnek kell lennie, amelynek termése ugyanazon a területen kétszerannyi. Ezt a határozott célt tüzte ki maga elé 20 évvel ezelőtt Nilsson Ehle svéd tudós és ezeket a kísérleteket kitarló munkával hajtotta végre. Svédország ezekből a keresztezésekből ugyszólván már megkapta a legideálisabb kombinációkat; a svéd buza terméshozama a 20 év előttivel szemben 48%-kal emelkedett egyetlen ember munkája révén. Hogy mit jelent az ilyen termésfokozás egy ország számára, az nem szorul bővebb magyarázatra. Nálunk hasonló, vagy legalább csak 10–20% termésemelkedéssel, ha az ilyenféleképpen elérhető lenne, gabonakiviteli mérlegünk nagy mértékben javulhatna.

A kombinációs vagy transzgressziós tenyésztés által tehát a következő években majd nagy termésemelkedések érhetők el, különösen ha nálunk is komolyan fognak vele foglalkozni. Erre nézve már most egész sor megoldásra váró feladatot lehetne felsorolni, amelyek közül csak néhányat említek fel.

Köztudomású példaul, hogy hazánkban a szőlő-termesztés nagy válsággal küzd az utóbbi években. Az Amerikából behurcolt gombabetegségek, valamint az állati kártevők elleni védekezés évente teletemes összeget emészt fel. Azonban vannak Északamerikában olyan szőlővesszők is, amelyek nemcsak a phylloxera, hanem valamennyi gomba- és állati ellenséggel szemben teljesen immunisak. Azt is tudjuk továbbá, hogy a mi szőlőinket keresztezni lehet az amerikai fajtákkal, még pedig eredményesen. Egy 40 év előtti keresztezési kísérlet sorozatból tudjuk, hogy a különbségek ezek ivadékaiban a fentebb tárgyalt törvények szerint öröklődnek. Magától értetődik ebből, hogy ilyen ivadékok utántermésében nagy valószínűséggel számíthatunk olyan egyedekre, amelyek a kártevőkkel szemben ellenállóak, valamint szőlőink minőségét és zamatját is megtartják. Természetesen ennek kitenyészése temerdek munkát igényelne, mert itt bizonyára igen sok, — 30–40 — öröklési tényező szerepel s így rendkívül nagy számu utód közül kell a megfelelő tulajdonságokkal bíró kiválasztani. Amde, hogy mit nyernék ennek az immunis szőlőtőnek a előállításával az könnyen kiszámítható. Évente sok millió pengő szükséges a szőlőkártevők elleni védekezésre. Ha megtaláljuk ezt az ideális szőlőfajtát, akkor megtakaríthatjuk a sok milliót, amit évente permetezésre, kénporozásra stb. fordítottunk. Tehát ha ennek az előállítása költséges is lenne, egy év alatt megtérülne a nagy megtakarítás révén; szőlősgazdánk bizonyára hozzájárulnának és megfizetnék az így kitenyészett szőlőfajtát, ha viszont ezután megtakaríthatnák az összes védekezési munkák költségét. Így valószínűen több haszonnal is dolgozhatnának a termelési költség csökkenése révén és ennek folytán előreláthatólag a bort is olcsóbban adhatnák, ami megkönnyítené az értékesítést és főleg a versenyképességet emelne.

Igen sok hasonló feladat lenne még, aminek megvalósítása fölötté kívánatos volna. Így például szántóföldjeinkről aránytalanul kevés fehérjét kapunk, úgyhogy nagymennyiségű fehérjetartalmu abrak-takarmányt kell külföldről behozni. Ha sikerülne egy olyan sárga csillagfűrtöt előállítani, amely nem ártalmas, azaz nem okoz lupinose betegséget és nem keserű ízű, ezzel egy csapásra meg lenne oldva az egész kérdés. Így könnyű homoktalajainkon a csillagfűrt természetese rentábilissá lenne, nemcsak nitrogénben gazdagítaná a talajt, hanem ezenfelül magjával értékes fehérjedus abrak-takarmányt is szolgáltatna. Ha ilyen csillagfűrtöt ki tudnánk tenyészteni, ez rendkívül nagy horderejű dolog lenne, ami mai tudásunkkal már meg is volna oldható; azonban csakis alapos munkával, amit az államnak kellene kezébe venni és intézményei útján, — megfelelő költség rendelkezésre bocsátása mellett — végrehajtani. Ilyen munkát csak pontosan érdemes csinálni, másképen az egész fáradság hiábavaló.

Még azt említem meg, hogy Németországban újabbban arra is rájöttek, hogy a spontán variációkat is lehet mesterségesen uton befolyásolni úgy, hogy rádium besugárzás által olyan egyedeket hoznak létre, amelyek új, átöröklhető tulajdonságokkal vannak ellátva. Bár az ilyen módon nyert anyag még eddig gyakorlatilag fel nem használható, a kísérleteket tovább folytatják és bizonyára csak idő kérdése, amíg ebben az irányban is pozitív eredmények lesznek és akkor a jövőre beláthatatlan sok új feladat fog várni.

E néhány példa is elég arra, hogy láthassuk azt a nagy különbséget, amely a régi, kizárólag tapasztalatokon alapuló növénytermesztés és a mai növény-nemesítéssel szoros kapcsolatban álló természet és között fenáll, amely utóbbi már pontos technikai munkán épül fel. Az örökléstannak minden egyes lépéssel való haladása a növény-nemesítésnek is folyton újabb lehetőségeket nyújt. Sajnos, mi ebben a tekintetben még nagyon hátra vagyunk, amikor Északamerikában ma már több mint 100 szakintézet foglalkozik az átöröklés tanulmányozásával, sőt Oroszországban is egy nagy tudományos intézet van erre a célra fel-

Takarományhiányán segít,
ha etetésre tartalékolja szalmáját!
Almozásra vegye az olcsóbb és jobb
tőzeget!

GRÓF ZICHY BÉLA
 FONYÓD-FEKETEBÉZSENYI TŐZEGTELEPEINEK BÉRLETE
 TELEP: FONYÓD
 Központi iroda: Budapest, V. ker., Nádor-utca 21. sz.
 Telefon: Aut. 129—76 (9-től 2-ig)

állítva. Csonk foglalkoznak nem is áldoz, nagyon messz ügyet kissé j az eredménye használhatna

Borj

A „Közlele István dr. p érdekes közl tapasztalatai adatokat tov Anyival is nálam az itat koránt sincs kimerítve — kult ki és a is valamivel mint az eml

Borjuimna való nevelés kezdem me közben állan 29 borju köz jében már el tovább iszik

A borjuna kezdő: Ahhoz sőbbi nehezsé általában aj itatni. Ilyen a borjut kü ivásra rákap ivatott borju szüksége. Ig olyan borju lehet ivásra azonban ált ezeket leggy tén — any mennyiségű

A főcstej tejével vag napon átterv amelyet 8- teljesen csu hogy a háro módo egy-e fogyaszt el.

Az itatás hogy az e oldalán van képességü jából azon elhelyezésre. öt akkora n a nyílásra e van alkalma belefer. Mih a tejet az az ő megszo A rendes a sovány tej, adagoljuk borjunktá h korig, amik A tehez, am nagy figyel emulziót, an letünkben a amennyiben tejet a borj pere alatt e állapítottuk is szivesen kezdődően a jászolban adunk a bor Az abrakot rászokjon a Legnagyo sovány tej 80 fokra f lehűtött so itatásra fen el, mivel sa súlyos hasm 20 g takarn Az itatöv fordítandó, kal együtt A Másian nevelt borju

állítva. Csonkamagyarországon az örökléstan alig foglalkoznak és az állam ilyen célokra egyáltalában nem is áldoz, pedig ha a külföld mögött nem akarunk nagyon messze elmaradni, tanácsos volna ezt az ügyet kissé jobban felkarolni, annál is inkább, mivel az eredmények az egész ország közgazdaságának sokat használhatnának.

TAKARMÁNYOZÁS ÉS ÁLLATÉLETTAN.

Rovatvezető: Weiser István dr.

Borjunevelés sovány tejjel.

A „Köztelek“ szeptember 30-i 79. számában Weiser István dr. professzornak fenti fontos kérdésről írt érdekes közleménye arra indít, hogy ahhoz eddigi tapasztalataim alapján hozzácsóljak és az ott közölt adatokat további kísérletek adataival kiegészítsem. Annyival is inkább tartom ezt szükségesnek, mivel nálam az itatás módjára nézve — bár még koránt sines minden ezirányú tapasztalat kimerítve — elég jól bevált módszer alakult ki és a jövedelmezőség szempontjából is valamivel kedvezőbb a kép Maisán, mint az említett közlemény kísérleteiben.

Borjuimnak csukamájolajos emulzióval való nevelését folyó évi április havában kezdtem meg és eddig 29 borjura vonatkozóan állanak adatok rendelkezésemre. A 29 borju közül 18 közleményem írása idejében már el volt választva, 11 pedig még tovább iszik.

A borjunevelés menete nálam a következő: Ahhoz, hogy az újszülött borjut későbbi nehézségek nélkül iváshoz szoktassuk, általában ajánlatos lesz már a főcstejet is itatni. Ilyen képen elkerülhetjük azt, hogy a borjut különféle fogásokkal kelljen az ivásra rákapatni és az első naptól kezdve itatott borjunak még faszopókára sem lesz szüksége. Igaz ugyan, hogy eivette akad olyan borju is, amelyiket semmiképen sem lehet ivásra bírni, az ilyenekkel vesződni azonban általában nem lesz célravezető és ezeket legtanácsosabb — felnevelés esetén — annyjuk vagy egy megfelelő tej-mennyiségű dajkatehén alá adni.

A főcstej elmultával a borjut *nyolc napig* anyja tejével vagy teljes eleytejjel itatjuk és már a 9. napon átterünk a kevert (teljes és sovány) tej itatására, amelyet 8-10 nap mulva fokozatos átmenettel teljesen csukamájemulziós sovány tej vált fel úgy, hogy a háromhetes borju már csak ezt kapja, ilyen módo egy-egy borju csupán 120-130 l teljes tejet fogyaszt el.

Az itatás technikai kivitele Maisán úgy történik, hogy az e célra berendezett külön borjuistálló két oldalán vannak az egyenkint 5-5 borju befogadó-képességű boxok elhelyezve; egy-egy boxba nagyjából azonos koru és fejlettségű borjuk kerülnek elhelyezésre. A boxoknak a folyosóra nyíló falán öt akkora nyílás van, amelyen a borju feje kifer; a nyílásra egy lapos vasból készített levehető karika van alkalmazva, amelybe a horganybádó-itatóveder befér. Mihelyt a napi háromszori itatás alkalmával a tejet az istállóba behozzák, minden borju odaáll az ő megszokott nyílásához és már várja tejadagját. A rendszeres itatásonkint 5, azaz összesen 15 l sovány tej, amely mennyiséget a 28. naptól kezdve adagoljuk a választás megkezdéséig, azaz úszó-borjunkt három és fél, bikáknál négy és félhónapos korig, amikor is a tejet fokozatosan ismét elvonjuk. A tejhez, amelynek főhokára és különösen édes voltára nagy figyelmet fordítunk, mércével adjuk hozzá az emulziót, amelynek mennyisége azonban maisai kísérletünkben a Fornádón adagoltnál lényegesen kisebb, amennyiben csupán 4 g tejliterenkint. Az öt liter tejet a borjuk mohón, majdnem kivétel nélkül 1-3 perc alatt elfogyasztják és amint gyakrabban megállapítottuk, annál lényegesen nagyobb mennyiséget is szívesen fogyasztanak. Három-négyhetes kortól kezdődően a boxban levő rácsban finom rétisznát, a jászolban pedig zabdara- és szójaliszt-keveréket adunk a borjuknak, utóbbit kevés melással édesítve. Az abrakot azonnal itatás után adjuk, hogy a borju rászokjon a rendszeres etetési idő pontos betartására.

Legnagyobb gonddal kell arra vigyázni, hogy a sovány tej általánosan édes legyen. A délelőtti fölözött, 80 fokra fölmelegített és ismét teshőmérsékletre lehűtött sovány tejnek az esti és másnap reggeli itatásra fennmaradó részét továbbhűtve jégen tesszük el, mivel savanyu vagy magasabb savfoku tej itatása súlyos hasmenést okozhat, amit a borjunkint adagolt 20 g takarmánykész sem tud ellensúlyozni.

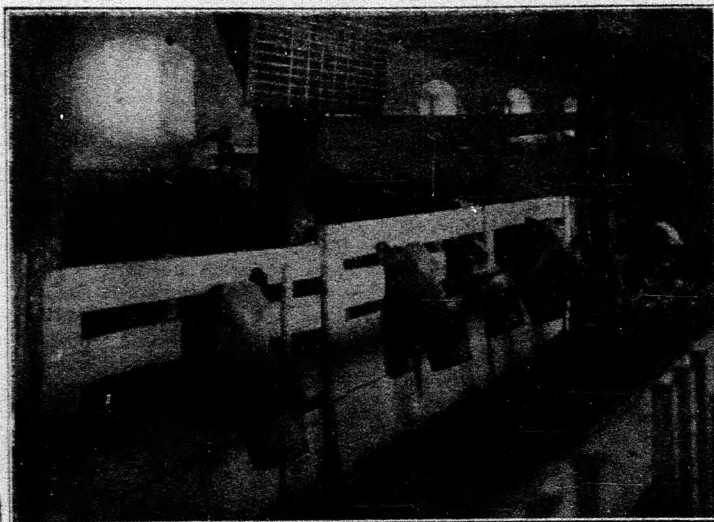
Az itatóvedrek tisztántartására is fokozott figyelmet fordítandó, azok az itatás befejezte után a tartóvasakkal együtt meleg vízben azonnal megtisztítandók.

A Maisán eddig leválasztott 18 darab sovány tejjel nevelt borju közül csupán az utóbbi 8 db úszóborju

adatait közlöm azért, mert csak ezek lettek a fent leírt módozat szerint kezdettől sovány tejjel fogva, míg az első 10 darab másfél-kéthónapos koráig teljes tejet ivott és így világos képet a sovány tejjel való felnevelésről nem adhat.

E nyolc borju adatait a közölt táblázat tartalmazza. A táblázatban 1 kg gyarapodás költségei úgy adódtak, hogy az itatás alatt felvett sulyzaporulatot (választási sulyból levonva a születési sulyt) szembeállítottuk az itatás költségeivel, aminél 1 l teljes tej 25 fillérrel, 1 l sovány tej 4 fillérrel és 1 kg emulzió 3-50 pengővel vétetett számításba. Az itatási idő alatt elfogyasztott abrak értékét figyelmen kívül kellett hagyni, ami nem okoz zavaró hatást, mivel ez a költség egyformán terheli a szoptatott, illetve teljes vagy sovány tejjel felnevelt borjut is, tehát az itatás költségeinek kiszámításánál nem jön tekintetbe.

A táblázat a legfeltűnőbb eltérést a fornádi borjak közölt adataival szemben ott tartalmazza, hogy amíg a fornádi borjaknak 1 kg szaporulatra átlagosan 170 g emulzió kellett, addig a maisaiak ezzel szemben csupán 48 g-ot használtak fel 1 kg sulyfelvitelre. Igaz ugyan, hogy az elfogyasztott teljes tej mennyi-

155. sz. kép. A borjuk mesterséges itatása Maisán.

sége nagyobb volt mint Fornádón, azonban Huncut, Juhász és különösen Liliom borju bizonyítják, hogy kisebb teljes tej mennyiség itatása mellett is igen jó eredmény volt elérhető. A kevesebb emulzió hatása pedig különösen az 1 kg sulyzaporulat költségénél mutatkozik, ami a fornádi borjak 1 kg sulyzaporulatának előállításával szemben 34 fillér megtakarítást jelentek.

E borjuk adatain kívül érdemesnek tartom leközölni „Ilka fia“ nevű, május 16-án született bikaborju adatait is. Ennél az igen fejlett borjunál a sovány tejjel való átterést csak a második itatási hónap vége felé eszközöltük. A harmadik hónapban a borju napi 20-25 l sovány tejet ivott meg, míg 4 hónapos korában 12 l sovány tejet és körülbelül 2 kg abrakot fogyaszt el, sulya pedig 220 kg. Az eddig elfogyasztott abrak figyelmet kívül hagyásával felnevelési költsége a következő:

60 napon át átlag 11 liter teljes tej a 25 fillér	165— P
60 napon át átlag 20 liter sovány tej a 4 fillér	48— „
4800 g emulzió a 3-50 pengő	1720 „
	230*20 P.

Az eddig elért 180 kg sulyzaporulat kg-ja tehát csupán 1-27 pengőbe került, holott ugyanez a gyarapodás a Georgikon-beli adatok alapulvételével 2-43 pengőbe került volna és meggyőződésem szerint a borju akkor sem lehetne fejlettebb, robusztusabb csoportozatu és egészségesebb szervezetű.

A borjuknak csukamájolaj emulzióval és sovány tejjel való felnevelése igen nagy gazdasági előnyöket rejt magában és kívánatos lenne, hogy mindenütt, de különösen ott, ahol sovány tej olesón áll rendelkezésre, a legszelebb körben általánossá váljék.

Maisapuszta.

Bischitz Sándor.

SZARVASMARHATENYÉSZTÉS ÉS TEJGAZDASÁG.

Rovatvezető: Wellmann Oszkár dr.

A tejtermelést ellenőrző körzetek megszervezésének nehézségei a Tiszántulon.

Ha figyelemmel kísérjük azokat a statisztikai adatokat, amelyeket az arra hivatott kiváló szakértőink szoktak időről-időre a szakajtóban közzétenni hazánk szarvasmarhatenyésztése tenyésztésvonalának emelése érdekében létesített intézményeink elsőrendűen a tejtermelést ellenőrző körzetek eredményeiről és fejlődéséről, megállapíthatjuk ezek alapján azt, hogy azok főleg a Dunántulon vannak megszervezve.

Szentandrassy György ezirányú adatai szerint 1927-ben az országban 53 tejtermelést ellenőrző körzet volt megszervezve és ebből 47 körzet, tehát az összes tejtermelést ellenőrző körzetnek 88%-a a Dunántulra esik. Tehát csak 6 tejtermelést ellenőrző körzet működött az 1927. évben az ország más részein, bár az utóbbi időben ezek az adatok megváltoztak, amennyiben ma már a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara kerületében 3 tejtermelést ellenőrző körzet működik. Azonban így is a Dunántullal összehasonlítva lényegesen kevesebb tejjelést ellenőrző körzet van megszervezve az Alföldön. Önkéntelenül felmerül az a kérdés: mi ennek az oka, hiszen vannak a Nagy-Alföldnek vidékei, ahol a gazdák igen szép szarvasmarhaállománnyal rendelkeznek; vannak szarvasmarhatenyésztésükre híres uradalmak és gazdaságok a Dunántulon kívül az ország más részében is.

Mint a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara állattenyésztési előadójának, alkalmam van e kérdés tanulmányozására és így legyen szabad e cikk keretében rámutatnom mindazokra a nehézségekre, amelyek a Nagy-Alföldön, főleg a Tiszántulon a tejtermelést ellenőrző körzetek megszervezését, illetőleg eredményes működését igen kedvezőtlenül befolyásolják.

Az első akadály a tejtermelést ellenőrző körzetek megszervezésénél az általában e célra alkalmas szarvasmarhaállomány hiánya. A Tiszántul köztenyésztésének szarvasmarhaállománya jelenleg még kielégítőnek sem mondható. A közlegelőknél a magyarfajta és pirostarka szarvasmarha kereszteződéséből származó korcsok tengődnek. Ismerve a Tiszántul majdnem minden községének köztenyésztését, szomorúan kell megállapítanom azt, hogy azoknak tenyésztésvonalai igen alacsony. Gyakorlatilag be van bizonyítva, hogy a magyar fajtanak a pirostarkával történő párosításából megfelelő utódok nem származnak; igen sok esetben az első generációban még nagyobb hibák nem mutatkoznak, sőt az úgynevezett „korcs ökröket“ a gazdák gyors fejlődésük és igénytelenségük mellett még megfelelő munkabírásk miatt is kedvelik és szívesen vásárolják. A második generáció azonban már sem mint haszonállat, sem mint tenészyanyag nem válik be. Ezek a korcsok nem öröklék sem a magyar fajta szívósságát és munkabíráskát, sem a pirostarka tejelekenységét és más előnyeiket úgy, hogy a Tiszántul köztenyésztésében levő szarvasmarhaállomány igen csekély kivétellel nem alkalmas még arra, hogy e magasabb tenyésztői munka alá vették.

Igen fontos tehát, hogy ahol a körülmények ezt lehetővé teszik, ott tiszta vérben tenyészék a magyar fajtat és tiszta vérben a pirostarkát is. E kérdés keresztülvitelének ismertetése és a gyakorlatban bevált módok tárgyalása nem tartozik e cikk keretébe, így ezt az igen fontos kérdést más alkalommal kívánom tárgyalni.

A tejtermelést ellenőrző körzetek megalakításánál előforduló további nehézségek annyira szoros összefüggésben vannak egymással, hogy ezeket külön-

A borju neve	Gyönyörű	Csinos	Lili	Pici	Pipacs	Liliom	Huncut	Juhász	Átlag
Születési suly kg	42	44	41	43	39	41	40	40	41.25
Választási suly kg	167	170	164	162	145	169	150	151	160.5
Gyarapodás kg	125	126	123	119	106	128	116	111	119.25
Megivott teljes tejet l	225	210	202	175	154	153	126	126	171.3
Megivott sovány tejet l	1385	1198	1516	1332	1344	1351	1491	1386	1375
Emulzió kg	5.54	4.79	7.58	5.33	5.37	5.40	5.96	5.54	5.68
Tejivás ideje, nap	126	115	124	118	126	115	127	121	121.5
1 kg gyarapodásra esik:									
Teljes tej l	1.80	1.66	1.64	1.47	1.45	1.19	1.08	1.13	1.44
Sovány tej l	11.08	9.50	12.32	11.20	12.70	10.50	12.80	12.48	11.53
Emulzió gramm	44.3	38.0	61.6	44.8	50.6	42.2	51.4	50.0	48.0
1 kg gyarapodás költsége fillér	104.8	92.8	111.8	97.2	101.7	86.5	96.1	95.5	98.9

valasztani nem lehet s így ezeket az akadályokat együttesen kívánom tárgyalni. Ezek a nehézségek: a takarmányozási kérdések, a tanyai rendszer és az értékesítési viszonyok.

Megállapítható, hogy a Tiszántul azon a vidéken (és ez így van az Alföld más részein is) legmagasabb az állattenyésztés, közelebbről a szarvasmarhatenyésztés színvonala, ahol tanyarendszer van kifejlődve, ami agrárszociálpolitikai okoknál fogva érthető is.

A tanyarendszer pedig fekvésénél fogva rejt nehézségeket az ellenőrző körzetek megszervezésénél. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara a békésvármegyei m. kir. gazdasági felügyelőséggel közösen létesített Orosháza és vidékén, tehát igen fejlett szarvasmarhatenyésztő vidéken, egy tanyai tejtermelést ellenőrző körzetet, amelyik az ottani gazdák jóakarata ellenére is nehézségekkel küzd. Egyik tanya a másiktól, ahol ellenőrzésre bejelentett állomány van, nem ritkán 10—15, sőt 20 km-re fekszik, az ellenőrzendő állomány pedig egy-egy tanyán nem sokott 2—3 darabnál több lenni.

A tejtermelés ellenőrzésnek két módja ismeretes: fejesi biztosokkal, ami főleg népies tenyésztéknél lép előtérbe és vizsgázott tejtermelési ellenőrről. Az utóbbi alkalmazása, vagyis a tejtermelési ellenőrökkel végzendő ellenőri munka a tanyavilágban nem valósítható meg. Az ellenőrzendő állomány szétszórt fekvése folytán egy ellenőr naponta csak igen kevés egyed tehozamát tudja ellenőrizni és így az ellenőrzés költségei egy tehénre olyan magasak volnának, hogy azokat a gazdák megfizetni nem képesek és nem is volnának hajlandók. A költségeket fokozná az a körülmény is, hogy az ellenőrnek fogatot kellene tartania, hogy munkáját elvégezhesse; biciklivel, motorral esős időszakokban az alföldi földutakon közlekedni nem lehet.

Az az elgondolás, hogy mindig az a gazda küldjön fogatot az ellenőrről, akinek a teheneit az nap az ellenőr ellenőrizni kívánja, szintén nem megfelelő, mert így a gazdák már előre tudják az ellenőrzés idejét és így az ellenőrzésnél kapott adatok valódisága esetleg kétségbe vonható lenne. Ezt a megoldást a gazdatársadalom sem vállalná szívesen, ami érthető is, hiszen különösen dolog időben nem könnyen nélkülözi a gazda fogatát. Maradna a másik ellenőrzési mód, a fejesi biztosokkal történő ellenőrzés. Ennek az ellenőrzésnek nagy hátránya az, hogy a nyert adatok hitelessége kétséges lehet és ennél fogva a törzskönyvbe nem kerülhet be: a gazdák nem szívesen vállalják el a „fejesi biztoságot”, mert a havonkénti két ellenőrzésnél, ha csak négy állományt is kell ellenőrizni, már 8 munkanapja volt fogattal együtt igénybe véve. Sok esetben megtörténik, hogy mire a fejesi biztos megérkezik, már a fejes megtörtént; hiszen a fejes időpontja nem mindennap egyforma a kisebb gazdasági üzemeknél. A nagy távolságok folytán pedig igen sok fejesi biztosra van szükség.

Ha ezeket a nehézségeket nagy energiával és a szarvasmarhatenyésztés iránt megnyilvánuló szeretettel, amivel a gazdatársadalom bizonyosan rendelkezik, valamiképp csökkenteni is lehetne, hátra van az értékesítési igen nehéz kérdése. Ma már igen sok alföldi gazda tudatában van annak, hogy ha teheneit megfelelő módon takarmányozza, azok több tejet adnak; ismeretes igen sok vidéken már a „Zucht auf Leistung” elve is, mégis igen sok esetben tudatosan nem használja ki a tehene tejproduktív képességét, azzal a megokolással: „minek nekem több tej, ha a meglevőt sem tudom értékesíteni”. Tagadhatatlan tény az, hogy a tejnek a városba, községbe szállítása a nagy távolságok miatt igen költséges és körülményes. Ha be is szállítaná a községbe a tejet, azt a fogat-költség miatt nem tudja kedvezően értékesíteni. Az, hogy a nyert tejet más módon értékesítse: nevezetesen lefőlözze és a lefőlözött tejet takarmányozásra használja fel, szintén nem mondható gazdaságosnak. A nyert vaj ára a rossz értékesítés (a meg nem felelő minőség) folytán nem áll a legtöbb esetben arányban

annak az abraktakarmány mennyiségnek az árával, amely abraktakarmány szükséges lenne annak a bizonyos több tejnek produkálásához.

A tejértékesítés megszervezése a tanyavilágban igen fontos és nagyjelentőségű kérdés. Hosszu megfontolás után azt a megoldást látjuk legkedvezőbbnek, hogy az egyes tanyai iskolákban lehetne létesíteni tejgyűjtő központokat. A fogat, amelyik a gyermekeket rossz időben „összeszedi” és iskolába viszi, elvihetné a tejfőlöszet is az iskola mellett létesítendő tejgyűjtőtelepre; ahol azt főlözőgéppel lefőlöznek és a lefőlözött tejet ugyanazokban az edényekben az iskolás-gyermekeket visszavivő fogat a gazdának hazaszállítaná.

Bizonyára nem szívesen néznék ezt a megoldást a pedagógiai szakfelek, mondván „ez esetben a tanító tejmester lenne és a gyermekek tanulás helyett a főlözőgépet hajtánák”. Mindenesetre e kérdés megoldásának keresztülvételéhez minden részről a legnagyobb jóindulat és megértés szükséges, mert igen nagy nemzeti vagyon marad ilyen körülmények között kihasználatlanul.

Az uradalmaknál vagy nagyobb tenyésztőknél a tejtermelés ellenőrzése keresztülvételének igen nagy akadály a nagy távolság. Tiszántulon éppen azokon a vidékeken, ahol a tejtermelés ellenőrzésére alkalmas lehézállománnyal rendelkező uradalmak vannak, a földbirtokok megosztása e szempontból előnytelenebb a Dunántulnál, amennyiben az uradalmaknak, nagyobb gazdaságoknak egymástól való távolsága legtöbb esetben olyan nagy, hogy az ellenőr igen kevés állományt tud ellenőrizni és így az ellenőrzés költségei aránytalanul magasak.

Ezekben mutattam rá a tejtermelést ellenőrző körzetek Tiszántulon való megszervezésének nehézségeire. Ismerve azonban a tejtermelést ellenőrző körzetek fontosságát a szarvasmarhatenyésztés fejlesztése terén, a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara munkássága e téren odairányul, hogy e kérdések megoldására a szükséges és kívánatos intézkedéseket megtegye és megteremtse a létfeltételeket a tejtermelést ellenőrző körzetek megszervezéséhez, ami a m. kir. gazdasági felügyelőségekkel közösen megindított munka eddigi eredményeiből következően sikerülni is fog.

Debrecen.

Meissner Károly.

Kétségtelen dolog, hogy az Alföld különleges viszonyai, a nagy távolságok, a kezdetleges közlekedési eszközök és a szervezetlenség miatt a tejértékesítésnek nagy nehézségei vannak. Ez a körülmény súlyos akadályokat gördít a szarvasmarhatenyésztés fejlesztésének és a tejelők ellenőrzés megszervezésének útjába. A rendszeres tenyésztési munka fokozatos bevezetését azonban a nehézségek ellenére meg kell kezdeni az arra hivatott tényezőknek, ha az Alföld szarvasmarhatenyésztési kultúráját előbbre akarjuk vinni.

Helytelen a cikkíróknak az a felfogása, hogy a magyar és a pirostarka marha keresztelésének második nemzedéke csekély kivétellel nem alkalmas arra, hogy tenyésztői munka alá vették, mert ennek ilyen kiforratlan viszonyok között is nagy jelentősége van. A tenyésztő szervezet ugyanis támogatja a gazdát az értéktelen állatok felismerésében és kiselejtezésében, nemkülönben kijelöli a továbbtenyésztésre alkalmas értékes állatokat s így a tenyésztést helyes mederbe tereli és rávezeti a gazdát az állatok okszerű takarmányozására.

A cikkíró által felsorolt nehézségek nagyrészt tárgyalatlanokká válnának, ha a tejelőkellenőrzést a Dunántulnak és az ország többi részeinek példájára először nagyobb gazdaságokban kezdenék meg. Ismeretes dolog ugyanis, hogy tejelőkellenőrző egyesületeink legnagyobb része ezidőszertint túlnyomóan nagyobb gazdaságok szarvasmarhaállományát öleli fel. A kisgazdák teheneinek ellenőrzése másutt is nehézségekbe ütközik és ezt csak a kormány, a közigazgatás, a

gazdasági egyesületek és a mezőgazdasági kamarák anyagi támogatásával lehet megvalósítani.

Ha a mai nehéz viszonyok között meg akarjuk állni helyünkét, úgy minden erőnkkel, szorgalmas munkával kell az akadályokat leküzdeni, mert csak így tudjuk biztosítani gazdasági és kulturális jövőnket.

Rovatvezető.

MEZŐGAZDASÁGI ÜZEM ÉS SZÁMTARTÁS.

Rovatvezető: Ormándy János dr.

Az üzemi oktatás új irányelvei.

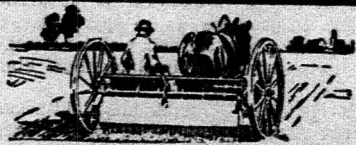
A „Köztelek”-ben egy véleményesorozat jelent meg — fiatal gazdák tollából — a gazdasági akadémiák mai oktatási rendjéről. E különleges, eddig szóvalatlanul nyílt tárgyalásért, mi akadémiai tanárok tulajdonképpen köszönettel tartozunk, mert ennek során alkalmunk nyílik újra hangsúlyozottan az élet követelményeire rámutatni. A gyökeresen megváltozott idők mély és gyors beavatkozást igényelnek, különben egyre nő a hiányosan képzettek száma s így egyre nehezebb és kilátástalanabbá válik az a küzdelem, amit a magánjövödelméért és ezen keresztül nemzeti létünk jó megalapozásáért folytatunk.

Megállapítható, hogy az észrevételek zöme elsősorban a gyakorlati irányú tárgycsoportokat érinti és ezek közül is főként az üzemtant, mint amelyik a valóságban létező élettel a legelénkebb vonatkozásban áll. A többi tárgyaknak pedig főként csak azok a részei kerültek szóba, amelyek a jövödelmszerzésre legfeltűnőbbnek kihatnak. Míg ugyanis a többi tárgyak, mint a nyersanyagok tárgyai, az ideális termelésre tanítanak meg bennünket, addig az üzemtant realizál, azaz mindent a magánjövödelmére ridg szemüvegén át tekintve megmutatja, hogy mit lehet azokból megvalósítani.

Érthető tehát, hogy a mai valóság idők küzdelemében — a tiszta jövödelmért folytatott nehéz küzdelemben — ennek a tárgycsoportnak kellett kapnia az első és legerősebb lökést. Valamivel később ugyan, de megkapta volna ezt a válság nélkül is, mert mint a termelési technikai tárgyakból legkésőbb kiváló, az élet kényserítő hatására ezekből specializálódnak ismeretkör, gyakorlati alkalmazása tekintetében még ma sem áll azon a nívón, hogy azt kiforrottan lehetne tekinteni. Viszont a legközelebbi multhoz mért haladás egyik tárgynál sem olyan erős iramú, mint éppen az üzemtani tárgycsoportnál, amely ma már félrelökött minden sablonszerűséget s helyett főként az egyén üzletszerű kiképzésével foglalkozik. Mert a termelés és intenzitás változó faktori csakis a jól képzett egyéneket keresheti a köz szempontjából fontos nyersanyag és magánjövödelmi szempontból jelentős tisztajövödelmi gazdálkodás szolgálatába.

Az üzemtant ilyen irányú átalakulása tehát nemcsak a gazda, hanem a köz szempontjából is eminens jelentőségű. Mert minél jobban képzett maga a gazdálkodó egyén, annál inkább fedi egymást a köz- és magángazdasági szempont. Üzletileg és üzemtaniilag képzett egyén keze alatt a termelés eszközei arányosak, az üzemszervezési hibák minimálisak és semmi-féle zavaró elem sem gátolhatja a termelés faktorainak jó kihasználását és érvényesülését. Mindezeknek természetes következménye a területegységre eső nagyobb nyersanyag és a nyersanyagmegyésre eső kisebb önköltségi ár. Csakis ilyen szellemi felkészültséggel vezetve keletkezhetnek nagy nyersanyag és magas tisztajövödelmi gazdaságok, amelyek úgy a köz-, mint a magánjövödelmet teljesen kielégítik. Az elérhető legideálisabb gazdasági kép csak így valósítható meg.

Az üzemtant ilyen módon nézetváltozása azonban súlyos kötelességeket ró reánk.

Ujabb küldeményünk érkezvén, ismét azonnal szállíthatunk:

kombinált sorvetőgépeket

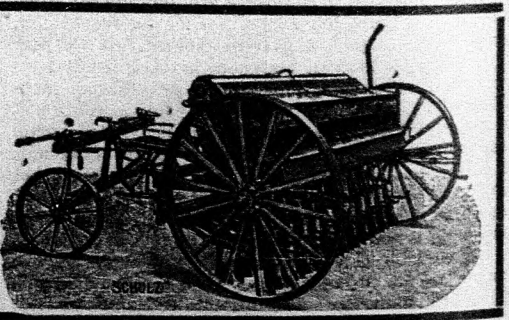
feltűnő szabadalmazott újításokkal, 12-, 14-, 16-, 18- és 20-sorosakat és

„COLUMBUS” szabadalmazott augsburgi műtrágyaszórógépeket

2, 2½ és 3 méter szórószélességűeket, melyekkel minden létező műtrágyafajta, mésznitrogén és mész is (ez utóbbi holdankint 6000 kg.-ig) abszolút pontossággal és egyenletesen szórható.

BRAUN és ÜRMÉNYI, Budapest, V., Báthory-utca 7. Telefon: 241-34

ELSŐRENĐŰ REFERENCIÁK AZ ORSZÁG MINDENVIDEKÉRŐL.

Lóhere, lucerna, búkköny, köles
és minden egyéb gazdasági magvat
legmagasabb árban veszünk! ~ Kérünk mintázott ajánlatot!

Fekete Testvérek Magkereskedelmi R.-T. (Schwartz Testvérek)

Alapítva: 1870. Sürgönyeim: „Gebrüder”
Iroda: Budapest, V., Sas-utca 1. — Votómagtisztítótelep:
Budapest, IX., Soroksári-ut 44. sz. (Királyfalom)
Levélcím: Bpest 4., 196. Telefonok: 809-20 sorozat

A magánjövédelmet biztosító célszerű üzemszervezés mai modern alaptörvényei ugyanis szárazon nem vehetők. A szervezés fontos alapelvei és törvényszerűségei csakis életpéldákkal kapcsolatosan bizonyíthatók és csak így válhatnak maradandókká. Ez az oka annak, hogy mi, az új generáció üzemtanai tanárai két erős ellentét között surlódunk. Felismertük az élet által megkívánt célszerű üzemi és üzleti oktatás mikéntjét, de szegénységünk miatt nem bírjuk azt megvalósítani.

Az elméleti előadások sikerét biztosító: számokkal, példákkal, gyakorlatokkal, bemutatásokkal és exkurziókkal bőségesen kimélyített üzemi oktatás ugyanis jóval több pénzt, más tantervbeosztást, több időt és főként több segéderőt igényel. Itt már nem tömegoktatásról, sőt nem is csak az egyén kiképzéséről, hanem a szunyadó üzemi és üzleti érzék felkeltéséről van szó. Ehhez pedig kézzelfogható életképes beigazolások és a vállalkozási kedv belevevése szükséges.

Itt olyan kérdések és elvek számszerűsítésével és praktikus életpéldák útján való bizonyításáról van szó, amelyek a szűkös mezőgazdaságot jövedelmezőbb vagányokra képesek terelni. Ezek pedig csakis a legjobban és üzletszerűen kezelt gazdaságainkban is csak több évi tapasztalat után sajátíthatók el.

Az érdeklődést is csak így lehet felkelteni, mert az üzemtan száraz elvei, törvényszerűségei és alapigazságai csakis az élettel kellő vonatkozásba hozva válnak érdekessékké.

A külföld államaiban már mindez megtörténik. Eddigi utazásaim egyik legfontosabb célja éppen az üzemtan oktatás tanulmányozása volt. Külföldön minden termelési technikai kérdés az üzemtan honkése alá kerül, az üzemtan elvei pedig az ugynevezett alkalmazott üzemtan itélőszéke elé jutnak. Ilyen ellenőrzés mellett az ideális és hasznos összegegyeztethető és a helyes út mindig megtalálható.

Csakis az elméleti oktatáshoz szorosan csatlakozó kimélyített üzemtanai gyakorlattal lehet pl. az alaptörvények nagy horderejét, avagy a sokoldalúság kényserrel igazolni, nagyértékű gazdasági tőkéink veszteségek nélküli jó kihasználásának módjait illusztrálni, avagy a gazdaság helyzeti fekvéséből eredő következtetéseket uralni stb. Csakis ilyen ismeretek birtokában tarthatja a gazda — még a legnagyobb válságok idején is — saját kezében boldogulását. Feltétele ennek a megfelelő üzemi és üzleti képzettség, mert az alapfeltételek eltulajdonításával rendkívül változik a még haszonnal eszközölhető befektetések határa is. Mindig éber szemmel kell figyelni a még kellő haszonnal befektethető utolsó költség-egységet is. Ezeknél a kérdéseknél már az intenzitás határain mozognak, amelyek kereséséhez kifinomult üzleti érzék szükséges.

Messze vezetne a kimélyített üzemi gyakorlat szükségességének az esetelése.

Ugy a munkaorganizáció különböző lehetőségei, valamint a jövédelmet emelő és csökkentő tényezők hatásának számszerű megismerése, vagy az üzemszervezési kalkuláció sokfélesége: kimeríthetetlen bő anyagot szolgáltatnak az ilyen rendszerű oktatáshoz.

Csakis ez a rendszer vezethet üzletszerűsége és csakis ez adhatja meg azt a mindent meglátó és kihasználó bíró gyors kalkuláló képességet, amit egyes kiváló üzletszerű gazdáknál a laikusok annyira megcsodálnak. Csakis ezeken keresztül lehet bepillantani az üzleti élet legelrejtettebb zugaiba, de egyúttal legérdekesebb problémáiba.

A magyar mezőgazdaság nagy bajainak: a megokolatlan maradiságnak, számiszonyának, tőke- és vállalkozási kedv hiányának, nem jövedelmező ágak okatlan favorizálásának, viszont jó kereseti lehetőségek elszalasztásának, a vagyoni helyzettel összhangzásba nem hozott életmódnak, a számviteli, üzleti és üzemtanai analfabétizmusnak, az elmélet teljes sutbadobásának, a felesleges fényűző, a hitelkamatlát nem figyelő helytelen irányú befektetéseknek,

könnyelmű adósságcsinálásnak stb. számos intő példája is bevonható az oktatás eredményességének biztosítására.

Az ilyen elvek szerint képzett gazdáknál nem a termeléstehnikai, hanem az üzemi és üzleti elvek fogják a gazdálkodást irányítani. Kipallérozott üzemi érzékük ezernyi praktikus kérdést vet majd fel színre. Uralni fogják a különböző üzemágazatok terjedelmi és iránykérdéseit stb., ami reányomja majd gazdaságukra a teljes okszerűség bélyegét. Mert ez már nem mesterség, ez már a gazdálkodás művésze: Ez az, amire törekednünk kell.

A helyzet ma az, hogy a termelési technika és az üzemtan mai nívója által biztosított termelési lehetőségek messze előtte járnak azok gyakorlati alkalmazásának. Így a tudomány és gyakorlati élet között mind nagyobb lesz az űr, hacsak nem történnek meg mindazok a garanciális intézkedések, amelyek a már megszerzett tudományos értékeket népszerűsítik.

A mezőgazdasági szakoktatás és kísérletügy az a két intézménycsoport, amelyek e téren nagy tettekre vannak hivatva. Csakis ezeken keresztül történhetik meg a tudomány már megszerzett vívmányainak a legszélesebb néprétegekbe való hiánytalan terjesztése, asszimilálása, alkalmazása és ami fő, csengő pénzre való átváltása.

Sajnos azonban, ezek az intézmények még csak a közelmúltban is a mezőgazdaság államfenntartói szerepével össze nem egyeztethető pénz- és vérszegény életet éltek. Ezért a legjobb akarat mellett sem történhetett meg minden úgy, amint annak történnie kellett volna. Ma már minden ilyenemű kérdésben teljes megértés tapasztalható, aminek a hatása azonban csakis a közel jövőben válik majd érezhetővé.

Keszthely.

Juhos Lajos.

Állatéletlani megfigyelések.

Adatok a kocák tejtermelő és a szopómalacok takarmányértékcsökkentő képességéhez, a szarvasmarha vemhességének időtartamához és a juhok életkorának meghatározásához.

(A budapesti m. kir. közgazdasági egyetem állattenyésztési intézetének közleménye.)

Rencz Mária dr. Kölesden, Jeszenszky Andor báró tenyésztésben gyűjtött adatokat a kocák tejtermelő és a szopómalacok takarmányértékcsökkentő képességéről. E célból két, a tenyésztésből származó yorkshirei és két idegen származású mangalica kocának és malaciknak adatait pontosan felvette és jegyezte. Megállapította, hogy a kísérletben I. számmal jelzett yorkshirei koca 70 nap alatt 9 malac szoptatása közben 416.47 kg, naponta 5.94 kg tejet választott el; a II. számú yorkshirei koca 70 nap alatt 11 malac szoptatása közben 285.21 kg, naponta 4.07 kg tejet választott el; az I. számú mangalica koca 56 nap alatt 5 malac szoptatása közben 106.92 kg, naponta 1.91 kg tejet választott el, a II. számú mangalica koca 52 nap alatt 4 malac szoptatása közben 79.17 kg, naponta 1.52 kg tejet választott el.

A yorkshirei kocák tehát nemcsak abszolút, hanem a malacok számához viszonyítva is jobb tejelőknék bizonyultak, mint a mangalicák.

A tejtermelés az ellés napjától kezdve fokozatosan napról-napra nő. A második héten már a mennyiség termelődik, amelyet mint maximumot várhatunk. Ez a mennyiség körülbelül a hatodik hétig állandó, azután ismét fokozatosan csökken. A szoptatás első hetében, a másodiktól az utolsóelőtti második hétig terjedő hetekben, az utolsóelőtti héten és az utolsó héten termelt átlagos napi tejmennyiségek egy aránylanak egymáshoz, mint 3 : 5 : 3 : 1.

Egy-egy malac a szoptatás egyes heteiben naponta a következő tejtömeget fogyasztotta:

Hét	I. sz. yorkshirei		II. sz. yorkshirei		I. sz. mangalica		II. sz. mangalica	
	g	r	a	m	m	m	m	
1.	363		287		290		281	
2.	625		503		326		264	
3.	676		532		438		456	
4.	756		509		494		485	
5.	834		487		493		627	
6.	795		443		499		645	
7.	689		310		367		432	
8.	560		223		145		192	
9.	475		217					
10.	307		171					

A szoptató koca tejtermelését is megzavarják az időjárás viszonyok: nagy hőség, vihar, eső stb. A kísérlet idején nagy vihar vonult át Kölesden. A három már szoptató kocánál a napi tejtermelés volt:

	I. sz. yorkshirei		I. sz. mangalica		II. sz. mangalica	
	g	r	a	m	m	m
a vihar előtti napon	8298		2632		2100	
a vihar napján	6112		1162		1176	
a vihar utáni napon	7002		5290		1694	

A kocák tejtermelésének megállapítására elegendő, ha csak minden hetedik vagy tizedik napon mérjük meg minden szoptatás előtt és után a malacokat és a nyert különbségeket 7-tel, illetőleg 10-zel szorozzuk. Az így számított és a tényleges termelés közt alig 1—2% különbség mutatkozik.

A szoptatás alatt 1 kg malacsuly termeléséhez kellett	Anyatejben		Árpadara és lef. tejben		Összesen	
	k. é.	feb.	k. é.	feb.	k. é.	feb.
I. sz. mangalica malacainál	0.578	0.173	0.460	0.077	1.038	0.250
II. sz. mangalica malacainál	0.788	0.237	0.589	0.116	1.377	0.353
I. sz. yorkshire malacainál	0.568	0.170	0.518	0.087	1.084	0.257
II. sz. yorkshire malacainál	0.433	0.130	0.679	0.113	1.112	0.243

1 kg malacsuly előállításához a laktáció egész ideje alatt szükséges volt átlagban: a mangalicáknál 1.207 kg, a yorkshireknél 1.098 kg keményítőérték.

A szopó malacok takarmányértékcsökkentő képessége is a kor előrehaladásával csökken. Az első héten még 0.9 kg keményítőértékből termelődik 1 kg malacsuly, míg az utolsó hetekben, azaz 7—10-hetes korban már ugyanez az eredmény csak 1.4 kg keményítőérték árán érhető el.

Szedes Ferenc dr. 16 tehénészében 4062 tehén törzskönyvi lapjáról 12.411 vemhességi adatot gyűjtött össze és ez adatok alapján keresett feleletet arra a kérdésre, hogy a szarvasmarha vemhességének időtartamát mennyiben befolyásolja az anyaállat fajtája és vérvonala, kora, szervezete, egészségi állapota, a szárazonállás időtartama, az előző laktációban produkált tej mennyisége, az apa egyedisége, a magzatok száma, testtömege, ivara stb. Megállapításait az alábbiakban közöljük:

Hazánkban a lapályfajták vemhességi ideje 8—10 nappal rövidebb, mint az eredeti szimmentáliaké vagy magasverű hazai pirostarkáké; a borzderesek, magyar erdélyiek és hazai pirostarkáké az előbbieknél közé esik. A fajtakeresztezések vemhességi időtartama a keresztezett fajtáké közé esik. Előhási állapotban átlagosan 2—3, néha 6—10 nappal rövidebb a vemhesség tartama, mint később. A finomabb szervezettel és kisebb testű tehén rövidebb ideig hordozza magzatát; mint a durvább vagy a nagyobb testű tehén. A vemhességi időtartam a szárazon állás időtartamával pozitív korrelációban van. Hosszabb a vemhességi idő azoknál a tehéneknél, amelyek a vemhesség alatt

MÉSZNITROGÉN

18—20% garantált nitrogéntartalommal a legjobb és legolcsóbb nitrogénműtrágya.

Az összes művelési ágaknál, különösen kalászosoknál, kapásoknál és szőlőnél a legjobban kifizetődik. Őszi kalászosok alá a vetés előtt alaptrágyaként kiszórva A 2000 holdon aluli gazdaságok rendeléseit a kedvezményes állami akció keretében bonyolítjuk le. magas terméshozamot biztosít.

Gyártja: „NITROGÉN” Műtrágya és Vegyipar Részvénytársaság
Sürgönycim: Nitrogén
Telefon: Aut. 824—19, 825—20
Budapest, V. kerület, József-tér 1. szám.

Szállít legelőnyösebben a Kálliszindikátus eredeti árjegyzése szerint 40—42%o-os

KÁLLISÓT,

mely a terméshozamot fokozza, a minőséget javítja. A kállisó alkalmazása nagyfontosságú, mert teljes eredményt csakis teljes trágyázással

érhetünk el. Továbbá Thomaszalaktot, Rhenánia-foszfatot, szuperfoszfátot, kénsavas ammóniákat, chiliszalotromot és trágyaszéket.

INGYENES MŰTRÁGYÁZÁSI TANÁCSADÓHELY!

súlyosabb betegségen estek át, vagy pedig igazva voltak. A jól tejelő (3000 liternél több tejet adó) tehének tovább vehesek, mint a kevésbé jól tejelők.

Bizonyos apaállatok (pl. Lux—Martonvásár) után a borjak feltűnően sokáig maradnak az anyai méhben. Valószínűen más esetekben is érvényesül az apa befolyása, de nem tűnik úgy fel, mert egyediségénél fogva nem ilyen nagyfokú a hatása.

A bikaborju 1—2 nappal tovább marad az anyai méhben mint üszötestvére. Ikerborjak 1—2 nappal korábban megszületnek mint ugyanannak az anyának egyes magzatai. A nehezebb borju — súlyával arányosan — hosszabb vemhességi idő után jön a világra.

Szeder dr. adatai között a legrövidebb vemhességi időtartam 221, a leghosszabb 338, az átlagos 286-83 nap.

Majors József dr. tisztántuli magyar fésűs és magyar husmerinó nyájában 2600 ismert kora juh fogazatát vizsgálta meg, hogy ezen az alapon a hazai viszonyok között nevelkedett juhok kormeghatározásához adatokat gyűjtson.

A tejmetészfogak hasadási idejét illetően legtöbb egyednél azt találta, hogy az I₁ és I₂ egyhetes, az I₃ kéthetes, az I₄ pedig három-négyhetes korban törte át a foghúst. A bárányok 90%-ánál három-négyhetes korban már minden tejmetészfog ki volt hasadva.

A fogváltásra vonatkozóan a magyar husmerinóknál azt tapasztalta, hogy a 1½ évesek 90%-a már kiváltotta két fogófogát; a 2½ évesek mind 2 pár fogak voltak, sőt közülük 18% 3 pár foggal bírt; a 3½ éveseknél 3 pár fogu volt 98%, 4 pár fogu 52%; a 4½ évesek közül 4 pár fogu volt 74%, de 26% csak 3 pár fogat mutatott. A negyedik pár fog, az úgynevezett szegletfog vizsgálata különös óvatosságot igényel, mert az igen gyakran (a fognak hiánya miatt) egyáltalán nem jelenik meg s ez a körülmény az életkor meghatározásánál tévutra vezethet bennünket.

A kosok fogváltása valamivel korábban történik. Az állandó fogak általában 2 hónap alatt nőnek sorba.

Ugyanebben a nyájban Majors dr. megfigyelés tárgyává tette a fogak kopását is. Megállapította, hogy 5—6 éves korban a fogófog és belső közpétsző nyelvi felülete félig vagy ¾ részig, 7—8 éves korban már az összes fogakon teljesen lepopta a belső nyelvi felület zománcburka. A magyar husmerinók 50%-a már 7½ éves korban foghijjas volt. A százalékszám idősebb juhoknál fokozatosan növekedve a 10½ éveseknél 100%-ot tett ki.

A szarvgűrűk alapján vételezett kor (minden gyűrűre két hónapot számítva) az 1 éves ürü 74%-ánál, a 4 éves ürük 59%-ánál egyezett a ténylegessé. 5 évesnél idősebb egyedeknél a vételezett kor egy esetben sem egyezett a tényleges korral.

Nem vezetett kielégítő eredményre a „fecskefarkok“ *) vizsgálata sem.

A magyar husmerinóknál az 5½—6½, a fésűsöknél 4—6 éves korban tünt fel tömegesebben. A kor előrehaladtával azonban, a foghijasság és a fogkopás erősebb térhódítása következtében eltűnt.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Ugar befűvesítése juhlegelőnek. 17. sz. kérdés. Kérném a következő kérdésre szíves felvilágosításukat: Szeretném, hogy az ugar, amit legelő hiányában juhok részére hagyok, jó legelőt szolgáltatson. Ezért az ugar előtti őszi kalászos k^é még az ősszel fűmagot vetnék. Melyik fű bírja a későbbi őszi vetést, a Timotheus fű vagy pedig a mágoosi rozsnok? A mágoosi rozsnok nem perjesíti-e el a földet? Kibírnak-e ezek a fűvek olyan késői vetést, mint az őszi kalászosok? *Lukai gazdaság.*

*) A metszőfogak koronái között — azoknak felső felénél keletkező — alakú nyílást nevezük a németek után „fecskefarkok“-nak. *Sch. J. dr.*

Felelet a 17. sz. kérdésre. Az nem rossz gondolat, hogy az ugar rövidéletű fűvel akarja bevetni, amely nem perjesíti el a földet, tehát az utána következő növény alá ki tudja tisztítani a táblát. A t. kérdésteve nem jelezte, hogy milyen a tábla fekvése és talaja? Ezek hiányában nem tudok egészen megfelelő választ adni. Hogy a talaj nincs táperőben, azt amugy is gondolom. Ez pedig baj, mert tápanyagszegény talajra nehéz megfelelő fűféléket ajánlani, mivel az igénytelenebb fűveknek erős, rostos gyökérzetük van (pl. az árva rozsnok is ilyen) és ezek bizony elperjesítik a földet, viszont a gyengébb gyökérzetűek (pl. az olasz perje) nem tenyésznek jól a silány földön és nem adnak jó termést.

A jelzett célra sem a mágoosi rozsnok, sem a réti komocsin nem való. A rozsnok tarackos gyökérzetet hajt és későn fejlődik, a komocsin viszont tavasszal későn fejlődik és az első évben nem ad teljes termést. (Ha érdeklí, ugy a mezei fűfélék bővebb életleírását és tulajdonságait elolvashatja „Réték és legelők természetfokozása“ című könyvemben.)

Az ugar befűvesítésére még legjobban megfelelne az olasz perje; egyrészt mert igen gyors fejlődésű növény, amely az első évben teljes termést hoz, másrészt azért, mert nem perjesíti el a földet, végül, mert türi a beárnyékolást és így tavasszal a buza közé vetve nyárra már ad legelőt. A kívánt célra azért is alkalmas, mert rövidéletű növény (kétéves) és az ugar tartamára kitermi magát. Mint takarmány finom szövetű és izletes, amely gyorsan is sarjadzik.

Ez a finom növény azonban csak kulturált és tápanyagokban gazdag talajban „megy“ jól, így félt, hogy az ottani viszonyok között tud-e adni megfelelő termést. Talán érdemes lenne műtrágyákkal „aláajsegíteni“?

Arra a kérdésre, hogy az idén nem késő-e már a fűmagvetés? sajnos, azt kell válaszolni, hogy bizony attól már elkésett. Ha tudnánk, hogy enyhe idő jár még pár héttig, akkor azt mondhatnánk, hogy vesse el a buzával az olasz perjét, de mikor már hóharmatok járnak (mint most pár nap előtt), akkor a fűnek finom, hajszálvékony hajtásai bizony elfagynak. Meltóztassék a buzába kora tavasszal az olasz perjét jólvetni, de akkor a buza ne legyen sűrű, mert különben a gyenge fűvetést el fogja nyomni.

Az olasz perjéből tisztavetéshez kell 26, kg kat. holdankint. Ha a buza sűrű lesz tavasszal, akkor vessen ennél többet közéje, ha ritkább lesz, akkor kevesebbet. Egy kg olasz perjemag tavasszal 180 pengő (100 kg-nál 160 pengő) volt így 1 hold bevetésére csak maga a fűmag bele fog kerülni 47 pengőbe. Ha most silány a talaj, akkor ne várjon valami jó termést. Kérdés tehát, hogy megéri-e ez a birkalegelő a kat. holdankinti 50 egynehány pengő költséget erre a rövid időre?

Ha nem akar ennyi költséget és olcsón akar legelőt létesíteni kis időre, akkor ajánlanám a *verfejű csabait* (Patarium sangvisorba), amelyről könyvem 131. oldalán irtam kimerítően. Ezzel a hálás és igénytelen növényvel Erdélyben inkultur viszonyok között kitűnő hegyi juhlegelőket csináltam a székely akció keretében. Egy kg belekerül 110 pengőbe (100 kg vételnél 1— pengőbe) és kell belőle kat. holdankint 25 kg, tehát ennél olcsóbban nem tudja az ugar juhlegelőnek átalakítani. *Donner.*

Fonálféreg kértétele zabbban. 18. sz. kérdés. Ha zab 4—5 évenként ismétlődik a forgóban, de ugyanott répa nem termesztetik, nem lehet-e félni a répa-nematódák kártételétől a zabbban? *Lukai gazdaság.*

Felelet a 18. sz. kérdésre. A takarmány- és a cukorrépa, valamint a zaban is él a *Heterodera Schachtii* nevű fonálféreg, nematóda. Van azonban ennek a fonálféregnek két fajváltozata, amely közül az egyik inkább és nagyon szívesen, tehát kártékony mértékben él a cukorrépán, a másik viszont a zaban: a répa-fonálféreg nem él szívesen a répán és nehezen is szokik hozzá, míg a zabfonálféreg ellenkezője az előbbiek és nehezen vándorol rá a répára olyan

mértékben, hogy rajta már a kezdetben is kártékony mértékben éljen. A kölcsönös megszokáshoz eszerint évek kellene. Ha tehát a zab és a cukor- vagy takarmányrépa egymást 4—5 évi időközökben követik, az egyik növényről a másikra való átvándorlás és megszokás veszedelme nem nagy. Nálunk a répa-nematóda (takarmányrépán) tudtommal csak egy helyen (Pest vm.) fordult elő; zabnematóda csak Ács és azon túl nyugatra eső vidéken fordult elő. Van talán a t. kérdésteve vidéken is már belőle? Ki állapította azt meg? Mert komoly dologról van szó! *Jabl.*

Lucernauntság. 19. sz. kérdés. A lucernában és lóherében, ha gyakran következnek egymásután, lóhere illetve lucernauntság állhat be. Megvan-e ez a hatása egymásra nézve a zabosbükönynek és a lóherének is? *Lukai gazdaság.*

Felelet a 19. sz. kérdésre. Lucernauntság. — Mi az? Remélem, hogy e néven nem azt a bajt érti, amely névvel 50—60—70 évvel ezelőtt a repafonálféregnek a cukorrépában okozott pusztítását nevezték. Noha biztos vagyok felőle, hogy a *Heterodera* előfordult nálunk a fenti feleletben említett helyen a takarmányrépán kívül a fekete homokban jól termő, de a fonálféreg miatt már veszni kezdő lucernában is, azért ez a jelenség nemcsak nálunk, hanem a külföldön is nagyon ritka, hogy t. i. a *Heterodera* kártékony legyen a lucernában. Arról nincs panasz, hogy a *Heterodera* az egyikénél, könnyen átvándorol a másikra is. Nagyon gyakori az a jelenség, hogy a lucerna a nem eléggé lazított, sekély és mészből szegény talajban, kivált ha gyökerét és kaszálat után gyenge sarját is sok rovar bántja, idő előtt és rohamosan kivész. Ezt is szokás talajuntságnak nevezni, de ennek oka nem a talaj, nem a fonálféreg az oka, hanem a lucerna temérédek sok rovar-élősködője! *Jabl.*

KÖNYVISMERTETÉS.

Köztelek Zsebnaptár 1929. Szerkesztik: Szilassy Zoltán, az OMGE nyug. igazgatója és Buday Barna, az OMGE igazgatója. Harmadik évfolyam. Ára kemény vászonkötésben 450 P. Megrendelhető lapunk kiadóhivatalánál.

A „Köztelek Zsebnaptár“ harmadik évfolyama az előző években megjelent kötetek tartalmához hasonlóan a jól bevált naptári és feljegyzési részen kívül közli mindazokat a kimutatásokat, adatokat és utbaigazításokat, amelyekre a mindennapi gyakorlati életben szükség lehet, ezenkívül azonban a legfontosabb időszerű gazdasági kérdésekben is alapos és megbízható tájékoztatással szolgál a gazdák között.

A gazdák közötti köréből kifejezésre jutott kívánásoknak megfelelően a szerkesztők lényegesen kibővítették és kiegészítették a gazdasági események és adatok feljegyzésére szolgáló rovatot. Egyrészt a már eddig is közölt jegyzékeknek a gyakorlati szükségletnek megfelelően több oldalt biztosítottak, másrészt beiktattak olyan jegyzékeket is, amelyek a Zsebnaptár a múltban még nem tartalmazott (állattalomány-nyilvántartás, mázsalási jegyzék, próbaféjési jegyzék, takarmányozási jegyzék).

A szakrész értékesen gazdagodott azáltal, hogy Wellmann Oszkár dr. állatorvosi főiskolai tanár átdolgozta, illetve a tudomány mai állásának megfelelően megírta a *takarmányozásról* szóló fejezetet, amely méltóan egészíti ki a múlt évben az *állattenyésztésről* irt munkáját. Ez az ő közismert kiváló szaktudásával összeállított új anyag értékes gazdagodást jelent a Zsebnaptár számára, amelybe ezenkívül még az *idei takarmányhiányi ellensúlyozásról* is irt egy sok időszerű tanulságos tanácsot tartalmazó cikket. A takarmányozási fejezetben a Zsebnaptár az összes takarmányok keményítőértékét és fehérje-

TRAKTORÁHOZ
AZ AMERIKAI ÉS EUROPÁI
GYÁRAK ALTAL BEÉPÍTETT
VALÓDI — UTÁNZATOKKAL
NEM PÓTOLHATÓ EREDETI
TIMKEN
CSAPÁGYAKAT KAPJA, HA HOZZÁM FORDUL.

AZ EREDETI
TIMKEN
KUPGÖRGŐS GÖLYÖS-
ÉS EGYÉB CSAPÁGYAT
FORDSON — M. CORMICK
HOFHERR — SCHRANTZ
AUSTIN — CASE — MAVAG
STB. STB. TRAKTOROKHOZ
RAKTÁRBÓL AZONNAL SZÁLLITOK.

KÖZÖLJE CIMET —
TRAKTORÁNAK TÍPUSÁT —
A CSAPÁGY HELYÉT VAGY
SZÁMÁT ÉS MÉRETEIT
PÁL MIHÁLY OKL. MÉRNÖK
BUDAPEST 62. Postafiók: 86.
TIMKEN
CSAPÁGYAK KIZÁRÓLAGOS KÉPVISELŐJE
TELEFON: AUT. 151-98 TÁVIRATCIM: PALBRIT

CSÉPLÉSHEZ és UJ ÖRLÉSHEZ
retortabükkszfén
gazdaságos!
Porosz kőszent, kokszt és tüzfát
a legkiválóbb minőségben, vagontételekben azonnal szállíthatunk. Kérjen árajánlatot!

Gáspár Fülöp
tüzifa-, faszén- és kőszentelepei
Budapest, VI., Hungária-körut 72.
Telefon: Teréz 204—88, Teréz 239—60, Teréz 260—81
Sürgőnycími „Gáspárfa Budapest“

tartalmát magában foglaló táblázatot is közöl, amely ezenkívül még a takarmányok mészfelségére és hiányára is utbaigazítást nyújt.

Külön felhívjuk a figyelmet a Zsebnaptárnak üzemeltető részére, amelyet a gyakorlati gazdák széles köréből gyűjtött adatok felhasználásával Reichenbach Béla közgazd. egyet. ny. r. tanár dolgozott át a múlt évben. Az üzemeltető rész ez évben értékesen gazdagodott a mai viszonyoknak és áraknak megfelelően feldolgozott anyaggal, amelyet Kotsis Endre dr. építészmérnök, közgazdasági egyetemi előadó a gazdasági épületek becsüléséről állított össze. Konkoly Thege Sándor dr., OMGE főtitkár pedig az állattrágyázás lehetséges mértékéről írt egy érdekes tanulmányt. Sok irányban hézagpótló az az adatösszeállítás és utbaigazítás, amelyet Ferenczy József nyug. kir. főerdőtanácsos készített a fák becsülése köréből.

Surányi János, a magyaróvári m. kir. növénytermelési kísérleti állomás adjunktusa, az OMGE és a mezőgazdasági kamarák által szervezett műtrágyázási kísérletek tanulságairól számol be a Zsebnaptárban sok érdekes számszerű adat ismertetése kapcsán. A műtrágyázás helyes végrehajtására nézve Bittera Miklós dr. közgazdasági egyetemi m.-tanár, gazdasági akadémiai tanárnak rövid, de tartalmas utmutatása ad utbaigazítást.

Jablonovszki József nyug. m. kir. kísérletügyi főigazgató az 1927-1928. gazdasági év állati körteviről írt tanulságos cikket az új kiadásba.

A gabonakereskedelmi szokványokat Rege Károly dr. OMGE titkár ismertet meg, aki utbaigazítást nyújt a tőzsden működő gazdaságokérték igénybevételének módjára nézve is.

Ezenkívül közli a „Köztelek Zsebnaptár” 1929. évi kiadása, megfelelő átdolgozás mellett az összes régi jól bevált anyagot, amelynek sorából külön kiemeljük az előző években beillesztett, illetve újonnan megírt következő közleményeket: Tury Zoltán m. kir. közgazdasági bírónak a földbirtok adó- és illetékterheiről. Gratz Ottó dr. m. kir. gazd. főtanácsosnak, a magyaróvári tejkísérleti állomás igazgatójának a tejgazdaságról. Köves János dr., gazd. főtanácsos, állatorvosi főiskolai m.-tanárnak a védő- és gyógyító-oltásokról és Kern Hermann gazd. főtanácsosnak, a novenyélet- és kórtani állomás igazgatójának a növényvédelemről szóló dolgozatait.

Az új szabályozásnak megfelelően közli a Zsebnaptár a vadászati és halászati tilalmakat, az állatjogalmi szabadság új törvényes rendezését, valamint az állatorvosi ojtási díjszabást. A szőlő- és szalmafélek köbmértékének súlyára vonatkozóan közölt, a hazai és külföldi forrásokban található összes ilyenmű adatokat hasznosan egészíti ki Kund Ede műegyetemi adjunktusnak, a kazlak köbértékének egyszerűbb, a gyakorlatban széles körben használt kiszámítási módját ismertető közleménye.

Az általános kívánságnak megfelelően a Zsebnaptár ismét közli az országos állatvadászok jegyzékét. A „Köztelek Zsebnaptár”-nak így átdolgozott és kiegészített harmadik évfolyama bizonyára meg fogja nyerni a gazdaközönség tetszését és az előző 34 évfolyamhoz hasonlóan, hasznos szolgálatokat fog teljesíteni.

A hal és a halgazdaság. Irta: Hankó Béla dr., a Magyar Biológiai Kutató Intézet igazgatója, közgazd. egyet. m. tanár. A szövegben 56 képpel, 252 oldal. Kiadja a Kir. Magy. Természettudományi Társulat. Mikor Hankó Béla dr., a tihanyi biológiai állomás igazgatója előbb a magyar haltenyésztés megteremtőjével, Landgraf János államtitkárral együtt, majd önállóan a haltenyésztésről és a halbetegségekről szóló irodalmi munkáit publikálta, őszinte örömmel üdvözölte mindenki, akit a halgazdasághoz bármilyen szál fűzött. Örömmel, mert hiszen kétségtelen, hogy a nagy zoológiai tudás, amelyet ő az egyetemről és a Nemzeti Muzéumból Tihanyba vitt, a halgazdaság problémáit iránt való állandó érdeklődés, több magyar

halgazdasággal való legszorosabb kapcsolat mind olyan tényezők, amelyeknek eredményei csak az elmélet és gyakorlat kritikáját egyaránt kiálló, becses szakmunkák lehetnek.

Magyarország a haltenyésztésre nagyon kedvező éghajlati viszonyokkal rendelkezik. Ennek köszönhető, hogy ma Csonka-Magyarország halastavainak területét tekintve, Európa államai között a negyedik helyen áll, jövedelmezőségét tekintve pedig holdanként nálunk terem a legtöbb halhus. A termelési eredmény azonban sokkal nagyobb lenne, ha céltudatos lenne halgazdaságaink vezetése. Ilyen irányban ad hasznos utbaigazításokat Hankó dr. legújabb könyve.

A könnyed, világos stílusban megírt könyv olyan sok érdekes természettudományi adatot is tartalmaz, hogy kellemes olvasmányt nyújt mindenkinek, aki a természet iránt érzékkel bír. Halgazdaságok tulajdonosi és kezelői pedig önmaguk ellen vétenek, ha el nem olvassák, mert bizonyára több gondolatot találnak benne, amelyek üzemükben hasznosítva, bőven fognak gyümölcsözni.

Házinyulenyésztés és értékesítés. Hetedik, átdolgozott és bővített kiadás. Számos eredeti új képpel. Irta: Andrássovich Géza gazd. főtanácsos. Ára: 3 pengő. Megjelent a „Patria” Irodalmi Vállalat és Nyomdai R.-T. kiadásában. (Budapest, IX., Üllői-ut 25.) Andrássovich közművészeti művének most megjelent új, hetedik kiadása ismét több értékes fejezettel bővült és számos eredeti új képpel gyarapodott. Ez a kiadás a prémnyulenyésztőknek is egészen új irányokat jelöl ki egyes tenyésztésre érdemes prémfajtákra (mökusnyulak, csincsilla stb.) nézve és közli egy szűcsmeister szakcikkét is a szőrmetermek értékesítésére vonatkozóan.

Kisázsia szőlőművelése.

Amikor a török állam alkalmazásába léptem, azt kérdezték tőlem, hogy a mezőgazdasági tudáson kívül mihez értek még? Azt feleltem, hogy a szőlőműveléshez és gyümölcsstermesztéshez. Erre a szőlő eredeti hazájában (Kisázsia) a Brüsseli gazdasági főiskolánál mint Chef de la ferme-et kaptam beosztást, ahol a mezőgazdaságon kívül nagyobb gyümölcs- és epertelep, valamint 20 hold szőlő is a kezelésem alatt volt.

Törökország mezőgazdasági és szőlészeti kulturája egészen kezdetleges. A szőlészetről azonban mégis olyan tapasztalatokat szereztem, amelyekben a szőlőperonoszpóra ellen némi védekezési módszert véltem felfedezni.

Röviden akarom e téren szerzett tapasztalataimat leírni. Törökországban a szőlőt 150 cm tő- és sőtávolságra ültetik. Ezt azért teszik, mivel trágyájuk nincsen, tehát a szőlőtőnek nagyobb terület kell, amiből a tápanyagot felveheti. Összel trágyázás helyett a tőke közti területet, széles 4-6 águ vasvillával, amilyen mélyen csak lehet, megforgatják, hogy a tőkéhez új tápanyag jusson és a téli nedvesség könnyebben a talajba jusson.

Sejtelmük sincsen a török szőlősgazdáknak arról, hogy ültetési módjukkal a peronoszpóra ellen védekeznek. Az 1 1/2 méteres tő- és sőtávolságra ültetésben találok az első biztosítékot a peronoszpóra határozott terjedése ellen.

Minden szőlősgazda tudja, hogy a meleg, nedves (ködös), párás levegő, különösen ha eső után kisüt a forró nap, a peronoszpóra terjesztője. Az 1 1/2 méteres tő- és sőtávolságra ültetett szőlőtelepen a viz-pára könnyebben elillanhat, a peronoszpóra nem is fejlődik olyan könnyen, mert a levegő és a napsugár könnyen felszárítja a vízsepeket.

A szőlő közé babot, borsót, burgonyát stb. ültetni, ami terjeszti a peronoszpórát, ott nem szokásos. Gyümölcsfákat is csak az ut szélére ültetnek.

Védekeznek a peronoszpóra ellen kénporozással és rézgáliccal való permetezéssel is. Tavasszal, amidőn a

szőlőrugyón egy levél fejlődik, kénporral behintik, majd 10-14 napra 1 1/2%-os rézgáliccos oldattal permetezik a tőkéket. Ezt az eljárást szükség szerint 2-3 ízben megismélik. Fontos, hogy minden permetezést megelőzőleg, 10-14 nappal előbb kénporral behintik, illetve beszórják a szőlőleveleket. A permetezést kezdettől végig 1 1/2%-os rézgáliccos oldattal végzik. A gyakori kénporozást helyes eljárásnak tartom, mert ahogy az eső a permetezett szőlőleveleket lemossa, úgy a kénporozás ismét hatásba lép. Ilyen szőlőkezelés mellett egész működési időm alatt peronoszpórát egy levélben sem találtam.

A ritkán ültetett szőlőnek szerintem még egy előnye van, az, hogy a kései fagyok kevésbé tesznek benne kárt, mert a széles sorokon könnyebben át-siklik a fagyhullám. Továbbá az 1 1/2 méteres ültetési módszernél kevesebb a munka és a költséges elvétel a kiadás is. A szőlőtőke ritka ültetés mellett is, különösen ha trágyázva lesz, mindenkor meghozza azt a termést, amit a sűrűn ültetett szőlőtőke. A szőlőfűrt tökéletesen kifejleszti, jól megéri és sokkal zamatosabb és edesebb; éretlen szemet nem találunk.

Megemlítem még, hogy Törökországban a szőlőtőke 40-50 cm magasságban áll ki a földből, mert fagytól nincs mit tartania. Érdeklődésemre és saját tapasztalásom szerint, alig súlyos a hőmérő 0-5 fok alá s a hideg csak rövid ideig tart, hó ritkán esik s így a szőlőtőkét télire nem is takarják be.

Kisázsiaiban az öreg szőlőtőkét nem irtják ki, hanem koronáját lent a földben 20 cm mélységben levágják és a megmaradt fagyókernyákba hasítékos ojtást végeznek. A földet ismét hozzá húzzák, ami igen jó eredménnyel jár, mert a megeredt ojtás egy-uttal gyökeret ver és a kétszeres táplálkozás folytán igen erősen és gyorsan fejlődik.

Bag.

Hauschka Károly
okl. gazda.

VEGYESEK.

A kehidai földművelésskola felavatása.

Bensőséges, felemelő ünnepnek volt tanuja e hó 14-én Deák Ferencnek egykori kehidai kúriája. E napon adatott át rendeltetésének ünnepélyes keretek között a Kehidai M. Kir. „Deák Ferenc” Földművelésskola, amelyet a földművelésügyi kormány, a magyar állam által elővásárlási joga alapján megvásárolt ősi Deák birtokon létesített s a nemzeti kegyelet jelöléül hivatalosan is Deák Ferencről nevezett el.

A felavatási ünnepélyen a földművelésügyi kormányt Prónay György báró dr. államtitkár képviselte. Az ünnepélyen megjelent a magyar közélet számos illusztris képviselője, így Tóth Jenő dr. államtitkár, Gyömörey György főispánja, Malatinszky Ferenc, Bosnyák Géza és Pihál Viktor dr. felsőházi tagok, Bódy Zoltán Zala vármegye főispánja, Malatinszky Ferenc, Bosnyák Géza és Pihál Viktor dr. felsőházi tagok, Bódy Zoltán Zala vármegye főispánja, Gally Kálmán h. államtitkár, Grabovszky Miklós, Truc Lajos dr., Veszényi Jenő dr. miniszteri tanácsosok, Pálla János és Reizer Tibor apátsági kormányzók, Vass Ferenc esperes-pébános, Gyömörey Sándor, Gyömörey István, Csák Károly dr., Reichl Richard és Pozsgár Rezső dr. országgyűlési képviselők, Kiss Elemér kamarai igazgató, Czvetkovits Ferenc dr. miniszteri osztálytanácsos, Szatankovics János és Pesthy Béla gazdasági akadémiai igazgatók, vitéz Szentkirályi Gyula vitézi szék-kapitány, vitéz Barnabás István kir. tanfelügyelő, Figura György és Swobdy Ervin gazdasági felügyelők, Groffits Gábor gazdasági akadémiai tanár, Zala vármegye főszolgabírái, Czobor Matyás polgármester, Kovács Ferenc a zalaegerszegi gazdakör elnöke, Pálffy Zsigmond Balatonfüred községbírája s még számos vendég, köztük Kehida és a szomszédos községek, valamint a járásek és rendezett tanácsu városok képviselőit mintegy 30 kisbirtokos.

Prónay György báró dr. államtitkár Balaton-szentgyörgy állomáson Huszár Pál főszolgabíró fogadta, ahonnan a kormány képviselője és kísérete

ERŐTAKARMÁNYOK

szárított répaszelet, cukorgyári melasse, napraforgópogácsa, repeedagácsa, repeedara, földidőpogácsa, szójababliszt, szójadara, szénsavas takarmánymész, husliszt, halliszt, vérliszt stb. stb. beszerzése előtt azonnali vagy későbbi szállításra kérjen ajánlatot

Melis és Pintér, Szombathely. Mütrágya, erőtakarmány és gazdasági cikkek nagykereskedése. Alapított: 1898

Telefonszám: 77

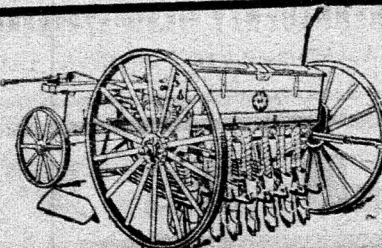
Ford Motor Company U. S. A. autorizált képvisellete.

WEISS MANFRED ACÉL- ÉS FÉMMŰVEI R.-T.

osepeli gyárában készült páncélaacél kormánylemezes egyetemes acélekéket, boronákat, sima- és rögtörőhengereket. Agrár-Drill vetőgépeket, kapáló- és töltőgéteket, szecsa- és répavágókat, morzsolókat, továbbá

magasnyomású „Universal” háti permetezőket

szőlők, gyümölcsfák és cukorrépa permetezésére

a legjobb kivitelben ajánli: a Weiss Manfred Acél- és Fémművei R.-T. mezőgazdasági gépeinek előadói körpártja:

„AGRARGLOBUS”

MEZŐGAZDASÁGI GÉPKERESKEDELMI R.-T.

Budapest, V., Lipót-kört 12. sz.

Távírási cím: AGRIBUS BUDAPEST

Telefon: Aut. 265-49

Előrendelői díj: Olcsó árak!

Kérjen ajánlatot!

automobilokon a kehidai földművesiskolához hajtatott. Az iskola főbejáratánál a tanári testület, a tanuló ifjuság és a zalavármegyei vendégek élén **Éltető József**, az intézet igazgatója üdvözölte az államtitkárt.

A tulajdonképeni felavató ünnepély az iskola dísztermében a magyar Hiszekegy elnéklésével kezdődött. Ezután **Gyömörey György** főispán köszöntötte a földművelésügyi kormány képviselőit, megjelent államtitkárt. **Prónay György** báró dr. felavató beszédében rámutatott a mezőgazdasági szakoktatásnak a mai válságosan nehéz időkben különösen fontos szerepére, nagy vonásokban esetelven a kormány szakoktatási programját; kiemelte, hogy az új iskola létesítésével a kormány a gazdasági szakismeretek megszerzésére és ápolására Zala vármegye területén új alkalmat teremtett. A gazdaságszociológusok olyan módon adhatja legfényesebb jelét a kormány gondoskodása iránti hálájának, ha gyermekeinek nevelésénél ezt az intézményt minél intenzívebben igénybe veszi.

Utána **Tóth Jenő** dr. államtitkár a Deák-birtok megszerzésének és az intézet alapításának történetét ismertette. **Bódy Zoltán** alispán a vármegye közönségének nevében mondott köszönetet a földművelésügyi kormányhoz az intézet létesítéséért s ígéretet tett, hogy annak benépesítéséről a vármegyei közigazgatás is mindenkor gondoskodni fog. **Tarányi Ferenc** dr. főispán, mint a zalavármegyei gazdasági egyesület elnöke, a vármegye gazdaságszociológusainak, **Kovács Ferenc** kisbirtokos, a zalaezerségi gazdakör elnöke a vármegye kisgazdatiszadalmának nevében mondott köszönetet.

Az ünnepélyt az iskola és a tanegység megtekintése követte. A szemle után az intézet falai között társas-ebéd volt, melynek folyamán **Prónay György** báró dr. államtitkár mondott nagyszabású beszédet, különösen kiemelve a közigazgatási szervek döntő szerepét a gazdasági szakoktatási intézmények benépesítésénél. **Tarányi Ferenc** dr. főispán javaslatára a távollevő földművelésügyi minisztert táviratilag üdvözölték.

Elismerés illeti a magyar földművelésügyi kormányt az egész nemzet részéről is a Deák Ferenc emlékéhez olyan méltó gondolatáért és annak kiviteléért, hogy azt a birtokot, amely a nemzet nagy fiának egykor hosszú időn át otthonául szolgált, a magyar termőföld kultuszát és ezzel a nemzet erőforrásainak gyarapítását célzó intézmény otthonává avatta. (S. T.)

Halálozások. Özv. *okolicsnai Okolicsnyi* Dénesné, született felsőéri Bertha Amália folyó hó 15-én Uraiuifaluban 89 éves korában elhunyt.

Mazán Mihály gazdatiszt, az OMGE tagja 53 éves korában Paliban elhunyt.

Szűnstein Nándor, a Győző Béla és Társa cég társtagja hosszas szenvedés után folyó hó 14-én 50 éves korában elhunyt.

Áthelyezések a szakoktatásnál. A m. kir. földművelésügyi miniszter a szolgálat érdekében **Gajró László** gazdasági segédtanárt a karcagi m. kir. földművelésiskolától az Esterházy Pál herceg-féle csermajori m. kir. kisgazdaképző iskolához, **Kerner György** gazdasági tanárt a kecskeméti m. kir. földművelésiskolától a karcagi m. kir. földművelésiskolához, **Pichler Ferenc** gazdasági tanárt a Vitézi Rend örökényi gazdaképző iskolájától a kecskeméti m. kir. földművelésiskolához, **Pichler Ferencné**, született Lovass Emilia Kiskunfélegyházáról az igazgatói teendők ideiglenes ellátásával való megbízatása mellett a Vitézi Rend örökényi gazdaképző iskolájához, **Neth Aladár** gazdasági segédtanárt a jászberényi m. kir. földművelésiskolától a kiskunfélegyházai állami tanítóképző intézetéhez és a „Constantinum” római katolikus

leánynevelő intézetéhez és végül **Farkas Elemér** ideiglenes minőségű m. kir. gazdasági gyakornokot a kecskeméti m. kir. földművelésiskolától a Vitézi Rend örökényi gazdaképző iskolájához helyezte át.

A földművelésügyi miniszter törvényelőkészítő munkája. Az egységes párt folyó hó 17-én megtartott értekezletén a miniszterelnök beszámolt az egyes minisztériumokban előkészítés alatt álló és részben már benyújtásra váró törvényjavaslatokról. A földművelésügyi tárcáról szólva bejelentette, hogy a földművelésügyi miniszter a birtörvény novelláját, a szőlőgazdálkodásról és a hegyközségekről, a mezőgazdasági cikkek márkázásáról a külföldi forgalomban, továbbá a tavasz folyamán a mezőgazdasági munkásság öregségi és rokkantsági biztosításáról szóló törvényjavaslatokat kívánja benyújtani.

A Nógrád-Hontvármegyei Gazdasági Egyesület alsőbéri **Farkas Géza** elnöke mellett folyó hó 11-én rendkívüli közgyűlést és ezt követőleg igazgatóválasztmányi gyűlést tartott. A tárgysorozat előtt **Hanczly Gyula** ügyvezető alelnök bejelentette, hogy **Mailáth Géza** gróf elnök egészségi állapotára való tekintettel az elnöki tisztségről lemondott. Az igazgatóválasztmány a lemondást nem vette tudomásul, hanem felkérte, hogy maradjon továbbra is az egyesület elnöke. Ehhez a kérelemhez az elnök hozzájárult, amit a gyűlés általános lelkesedéssel és örömmel tudomásul vett és az elnöknek elhatározásáért köszönetét fejezte ki. Elnök ezután üdvözölte a Mezőgazdasági Tanácsadók Országos Szövetsége alelnökét, **Jeszenszky Odón** bárót, ki a gyűlésen a gazdaságszociológusok a termelési irányban való megszervezéséről előadást tartott. A közgyűlés az előadásért előadónak köszönetét fejezte ki. Elnök indítványozta, hogy az előadással kapcsolatos további teendők felől a közgyűlést követő igazgatóválasztmányi gyűlés határozzon. Az igazgatóválasztmányi gyűlés elfogadta elnök indítványát, hogy **Jeszenszky Odón** báró előadásából kifolyóan az igazgatóválasztmány elnöksorban szükségesnek látja az előadás és a szövetség alapszabályainak ismertetését a gazdáközönység körében, azonkívül hosszú propaganda kifejtése kell és csak ezután lehet áttérni a szervezkedésre és tagok gyűjtésére. **Gellén Aladár** egyesületi titkár előterjesztette **Oláh Dezső** gazdasági főtanácsos bucsulevélét Budapestre való áthelyezése alkalmával. **Hanczly Gyula** alelnök indítványozta, hogy a több évtizeden keresztül megértéssel párosult együttműködés és általános szeretet jeléül az egyesület legközelebbi közgyűlése **Oláh Dezső** örökös tiszteletbeli tagjává válassza meg. A gyűlés ezt a javaslatot általános lelkesedéssel elfogadta, majd csatlakozott a Hajdúvármegyei Gazdasági Egyesület átiratához, amelyben kéri a földművelésügyi minisztert, hogy a takarmányhiány következtében szükségesnek látszó minden intézkedés megtételénél a gazdasági egyesületeket vegye igénybe. Csatlakozott a Hevesvármegyei Gazdasági Egyesület átiratához is, amely tekintettel a takarmányhiányra, a földművelésügyi és pénzügyminisztereket kéri, tiltsák meg a melásznak szeszfőzésre való felhasználását, valamint a melás és répaszelet kivételét. A szobi járási főszolgabíró átiratát Szokolya községben mintatárgyatelepek létesítése tárgyában magáévá tette. Titkár jelentése a baromfi tenyésztésének fellendítése tárgyában mostanáig eszközölt beszerzésekről tudomásul vétetett és kimondta a gyűlés, hogy a hiányszó mennyiség még a téli fagyok beállta előtt beszerzendő.

A Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet kongresszusa és a Nemzetközi Mezőgazdasági Statisztikai Bizottság gyűlése. A Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet kilencedik kongresszusa Rómában most tartotta tárgyalásait. A kongresszus napirendjén a mezőgazdaságnak ugyszólván valamennyi fontos kérdése szerepelt s ezek megvitatásában a magyar kiküldöttek is részt vettek. Magyarországról megjelentek a kongresszuson **Márfy Mantuano** Rezső rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, **Kon-**

koly Thege Gyula dr., az Országos Statisztikai Hivatal igazgatója, **Marschall Ferenc**, az Országos Mezőgazdasági Kamara kiküldöttje, **Mudrony Ferenc** földművelésügyi miniszteri titkár és **Blaskovics Sándor**. Az intézet közgyűlést a Nemzetközi Mezőgazdasági Statisztikai Bizottság gyűlése előzte meg, amely főleg az 1930. évi nemzetközi általános mezőgazdasági üzemműködéséről és az országok mezőgazdasági végleges megállapításával foglalkozott. Erről az üzemműködésről különben már lapunk ez évi 21. számában is megemlékeztünk. A bizottság gyűlésén Magyarország részéről **Konkoly Thege** Gyula dr. miniszteri tanácsos vett részt. A bizottság az intézet által előterjesztett tervezetet több módosítás után elfogadta. Magyar részről előterjesztett javaslatok elhatározták, hogy a feldolgozás folyamán a százezer hektárnál nagyobb gazdaságok üzemeinek adatait az eredeti javaslattal szemben nem csupán egy összegben foglalják össze, hanem azokat a közép- és nagy gazdaságok jelentőségére való tekintettel a legfontosabb gazdasági nagyságkategóriák szerint is részletezik. A Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet kongresszusán **Márfy Mantuano** Rezső a magyar kormány javaslatát terjesztette elő a nemzetközi borkereskedelem rendezése és a borhamisítás megelőzése érdekében. A javaslat kéri a közgyűlést, hogy az egyes államok képviselői tegyenek előterjesztéseket kormányaiknál a hamisított borokkal történő visszaélések megállítására és a tisztességtelen verseny kiküszöbölésére a nemzetközi borkereskedelemről. **Mikulsky** lengyel delegátus kifejtette, hogy a világ mezőgazdasági üzemeinek válságos helyzete az állami költségek és az értékesítésnél elérhető árak közötti világszerte jelentkező diszparitás folytán mutatkozik. Az egyes mezőgazdasági termények árának jelentős javulását a mezőgazdasági államok kormányainak a termelést korlátozó, illetve a kínálatot irányító tevékenységétől várja. **Marschall** Ferenc dr. magyar delegátus kifejtette, hogy a kínálatnak bizonyos irányú szabályozása figyelmet érdemel. Ennél is fokozottabb jelentősége volna az európai agrárállamok bizonyos csoportosulásának, mert így elkerülhető, hogy azok a számbajövő piacokon a kínálat halmazásával egymás értékesítését lehetőséget rontsák. Ilyen célból nagyon jól el tud képezni egy olyan kelet-európai agrárösszefogást, amelynek keretében gyakorlatilag érvényesülhetnének az érintett szempontok. **Mikulsky** javaslatával szemben rámutatott arra, hogy a mezőgazdasági és ipari termelés a korlátozás szempontjából nem vonható egyforma megítélés alá, mert előbbinél a termelési feltételek természeti tényezőktől is függenek. Ehelyett helyesebb volna, ha az egyes kormányok csak olyan cikkek termelését támogatnák, amelyek előállítására a természeti és jövedelmességi előfeltételek országukban megvannak. Az igaz nemzetközi munkamegosztás volna a helyes gazdasági együttműködés a világbéke valódi alapja. **Mudrony** Ferenc dr., a földművelésügyi minisztérium képviselője a nemzetközi buzakonferencia ügyének tárgyalása során bejelentette, hogy a Rómában felállítani tervezett állandó nemzetközi buzamuzeum létesítése esetén a Mezőgazdasági Múzeum készsággal bocsátja rendelkezésre a Magyarország területén természetesen buzafajták mintáit. Ugyancsak magyar részről javaslatot tettek a kongresszuson arra vonatkozólag, hogy a római nemzetközi mezőgazdasági intézetet a mezőgazdaságra hasznos állatok védelmének előmozdítására hivatott szervvé kell fejleszteni.

A Magyaróvári M. Kir. Gazdasági Akadémia tanévnyitó ünnepsége. Az akadémia 110. tanévét október hó 9-én nyitotta meg ünnepélyes keretek között. Reggel az akadémia tanári testülete és ifjusága zászló alatt a helybeli plébániatemplomba vonult, ahol **Pintér Gyula** plébános ünnepi szentmisét mondott, majd az akadémia dísztermébe vonultak, ahol megjelentek: **Albrecht** kir. herceg kíséretével, a város

hatóságai és képviselői, az akadémia elnöke **Bánvárhó Sándor** főtanácsos mondanivalójában emlékezett az akadémia múltjára és hálás szavakat mondott a kezdeti nehézségek ellenében létesített akadémiának. A tudományos munka mellett arra is emlékezett, hogy a képzés mellett a nagy hírű tanárságról, akiknek voltak. Ezután megtörtént a növényművelés keretében ismételt, kiemelt maradványok álló növénynevelés méltatása a mutatóról a Magyaróvárról óvárnak a hazai fontos szerepéről.

A Gazdák Emelési Akciója következtében kezei mozognak a számlák utjára létezők között részletekfeleltetésükben által alapított kielégítésére megérdemelt. A háború és onlás termésnyunket sem jellemző, hogy millió aranyk egy millió csak kevés alapítónak amennyiben koronás alapkoronás egyvalorizálta. A az alapszabálékok 832,06 függő károk 1,311,526 P 1,105,944 P-jegyzésekkel vetkezett 192 valseg ellenemelkedett. E mokrara annak megnövekedelő felemelés mert a szövolyozó hivatás folyó évi je díjbevetél és helyre kerül lagosnál. Ká vidálta. Janu ságok díjegy megnövekedé közönség sze sitását. Minde

HAZAI GYÁRTMÁNYT A MAGYAR TERMELŐKNEK!

A gyümölcsfák kártevőit csakis az Avenarius-féle

DENDRIN

gyümölcsfakarbolineum pusztítja el legbiztosabban.

Vízben tökéletesen oldódik.

Permetezés lombhullás után.

SOTOR HERNYÓENYV alkalmazásával védje meg Dendrinezett gyümölcsfáit az utólagos fertőzéstől

Gyártja: **KRAUSZ-MOSKOVITS** EGYESÜLT IPARTELEPEK R.-T., BUDAPEST, VIII., ÖRÖMVÖLGY-UTCA 8.

KÉRJEN ISMERTETŐT!

KÉRJEN ISMERTETŐT!

TEJET veszünk

KORONA TEJCSARNOK R.-T.

FŐTELEP ÉS KÖZPONTI IRODAK:
BUDAPEST, IX., DRÉGELY-UTCA 15. SZÁM
TELEFON: JÓZSEF 331-54 ÉS JÓZSEF 390-04 1890

EVFOLYAM

hatóságai és előkelőségei, a társintézmények képviselői, az akadémia tanári testülete és hallgatósága. **Bánvári Sándor** akad. igazgató, m. kir. gazdasági főtanácsos mondott ünnepi beszédet, amelyben megemlékezett az akadémia dicsőségben gazdag múltjáról. Vázolta a főhercegi család hervadhatatlan érdemeit és hálás szavakkal adózott az alapító ősöknek, akik ennek a kezdettől fogva fősikolái színvonalu intézménynek létesítésével, a magyar nemzet és a hazai gazdálkodás felvirágoztatásához hathatósan hozzájárultak. Meltatta az utódok és a főhercegi család jelenleg élő tagjainak áldozatkészségét, amellyel az akadémiaat állandóan támogatják. Ismertette azután a tudományos gazdaképzés fontosságát, rámutatva arra, hogy a képzett gazda hazánk mai szűk határain belül is megtalálja helyét. Megemlékezett az akadémia nagyhiru tanáraitól és arról a számos közéleti kiválóságról, akik mind ennek az akadémianak hallgatói voltak. Ezután **Kolbái Károly** akadémiai tanár tartotta meg tanévnyitó előadását a „Magyar növénynevelés múltja és jelene” címen. Ennek keretében ismertette a múlt idők kezdeményező lépését, kiemelve, hogy a külföld előtt e téren sem maradhatunk el. Ismertette a ma már magas fokon álló növénynevelés nagy közgazdasági jelentőségét, meltatta a növénynevelés érdemeit és büszkén mutatott rá arra, hogy a modern növénynevelés Magyaróvárról indult ki s annak irányítása Magyaróvárnak a hazai mezőgazdaság fejlesztése terén való fontos szerepét biztosítja.

A **Gazdák Biztosító Szövetkezete** üzletrésztökeemelési akciója. Az általános gazdasági válság következtében sokat szenvedett magyar szövetkezeti mozgalom újabb az adott viszonyokkal számoló átszervezési és ujjáépítési törekvések útjára lépett. Ez az irányzat nyilvánul meg többek között a **Gazdák Biztosító Szövetkezete** üzletrésztökeemelésére irányuló akciójában is. Ebben a törekvésében a szövetkezet, mint a gazdatiszadsalom által alapított, a gazdák biztosítási szükségleteinek kielégítésére hivatott intézmény minden bizonnyal megérdemli a jóindulatu érdeklődést és támogatást. A háború és forradalmak okozta gazdasági összeomlás természetesen ezt a szövetkezeti intézményünket sem hagyta érintetlenül. Erre nézve nagyon jellemző, hogy díjbevétele 1914-ben több mint hét millió aranykoronára, 1920-ban pedig nem egészen egy millió aranykoronára rugott. Ennek ellenére csak kevés olyan magyar vállalkozás van, amely alapítónak befektetését jobban konzerválta volna, amennyiben 1926. évi felértékelt mérlegében 1000 koronás alapítványi üzletrészt 200 pengőre, 20 koronás egyszerű üzletrészt pedig négy pengőre valorizálta. A szövetkezet 1927. évi mérlege szerint az alapszabályszerűen felhasználható (szabad) tartalékok 832.065 P-t, a díjtartalékok, díjvittelek és függő károk tartalékait a szövetkezet saját számláján 1.311.526 P-t, a viszontbiztosítások számláján 1.105.944 P-t, a felértékelt alaptöke pedig az új jegyzésekkel együtt 1.519.252 P-t tettek ki. A szövetkezet 1927. évi teljes díjbevétele pedig a nagy válság ellenére ismét közel hat millió pengőre emelkedett. Elég egy pillantást vetni ezekre a számokra annak megállapítására, hogy a szövetkezet megnövekedett üzleti forgalma az alaptöke megfelelő felemelését teszi kívánatosá, annyival is inkább, mert a szövetkezetre a jövőben is fontos díjszabályozó hivatás vár. Jelentősége különösen kitűnt a folyó évi jegybiztosítási kompány során, amelynél díjbevétele és kötvényszám tekintetében az első helyre került, viszont díjtarifája olcsóbb volt az átlagosnál. Kárait szakbiztosítások nélkül, simán likvidálta. Január 1-e óta nem tagja a biztosító társaságok díjgyezményeinek, ami versenyképességének megnövekedését jelenti, viszont bevezette a gazdaközönség szempontjából álljaírtóságú állabiztosítását. Mindezek a tények és az a körülmény, hogy a

szövetkezet több mint egy negyedszázados fennállása óta alapítóját egyáltalában nem emelte, üzletrésztökeje felemelésére irányuló jelenlegi akcióját teljes mértékben megokolta teszik. Meltányolta ezeket a szempontokat a földművelésügyi kormányzat is azzal, hogy — mint fialapító — újabb 1.200.000 P üzletrészt jegyezti. A szövetkezet vezetősége azonban — nagyon helyesen — azt az álláspontot vallja, hogy nem támaszkodhatik kizárólag a kormányhatóság megértő támogatására, hanem mozgósítania kell az eddiginél nagyobb mértékben a társadalmi erőket is. Önként értendő, hogy most kibocsátott üzletrésztökeje felhívásában, amelyet a szövetkezet nevében **Zelinsky Róbert** gróf elnök, **Bernát István** dr. alelnök és **Láng József** vezérigazgató irtak alá, elsősorban a legjobban érdekel gazdatiszadsalom áldozatkészségére apellál. A mezőgazdaságra nehéz idők járnak, de azért joggal remélhető, hogy ez a felhívás nem marad pusztában kiáltó szó, hiszen a gazdaközönség a szövetkezet anyagi erőinek gyarapításával tulajdonképen saját magának tesz hasznos szolgálatot. A szövetkezet igazgatóságában helyet foglalnak a legtekintélyesebb mezőgazdasági érdekképviseletek delegáltjai, akiknek közreműködése és személye biztosítják arra, hogy a szövetkezet üzleti politikája mindig a gazdaérdekekhez fog simulni, hogy a szövetkezet hasznos fegyvernek fog bizonyulni a jövőben is a biztosítási piacon netán mutatkozó káros jelenségek ellen és hogy a megnövekedett alaptöke a szövetkezet eredeti hivatásának érdekében megfelelően lesz felhasználva és gyümölcsöztetve, következőképen amellett, hogy jó befektetés, alátámasztja a szövetkezet díjszabályozó üzletpolitikáját. Amidőn gazdatiszadsaink figyelmét felhívjuk a szövetkezet akciójának támogatására, felémeljük, hogy az új alapítványi üzletrésztöké névértéke darabonként 200, az egyszerűkéé darabonként négy pengő, azonban utóbbiakból csak tíz darabot magukba foglaló címletek kerülnek forgalomba. Mind az alapítványi, mind az egyszerű üzletrésztöké névértéke a jegyzéssel egyidejűleg postatakarékpénztári lap után befizetendő és ugyanakkor a belépési nyilatkozat is aláírandó.

A **Fejér- és Tolnamegyei Gazdatiszti Kör** tanulmányi kirándulása. A Fejér- és Tolnamegyei Gazdatiszti Kör folyó hó 6-án választmányi gyűléssel egybekötött jól sikerült tanulmányi kirándulást rendezett **Apponyi Károly** gróf rácegresi uradalmába a Kör 30 tagjának részvételével. A kiránduló társaságot a távollevő földesur megbízásából **Diósy** **André** jászágigazgató, gazdasági tanácsos és az uradalom tisztikara szives fogadtatásban és magyaros vendéglátásban részesítettek, akiknek kalauzálása mellett megtekintették a gazdaságot; 100 darab bonyhádi pirostarka tehénből álló tehenészetet, az angol félvér méneest, fésűs gyapjas juhtenyészetet és az ujonnan felállított yorkshiri sertésenyészetet. Ugyancsak megtekintették a látogatók a dohánypajtákát, a működésben levő „Selektor” magtiszítót és az üzemből levő traktort. Az ugyanakkor megtartott választmányi gyűlésen a kör 25 éves fennállásáról szóló hatalmas beszámolóit nagy lelkesedéssel elfogadták és kinyomtatását is elhatározták. A beszámoló megküldik a kör összes tagjainak, a társaságúleteknek, a szak- és napilapoknak. A társaságúleteknek, a szak- és napilapoknak. A kör érdeklő kérdések tárgyalása után a gyűlés hálásan emlékezett meg **Mayer Janos** földművelésügyi miniszter úrról, akinek a gazdatiszti osztály iránt több ízben megnyilatkozott jóakarata s ígéréte után biztosan remélik, hogy a gazdatiszti törvény revíziója, a nyugdíj biztosítása és a gazdatiszti kamara felállítása még ez évben megvalósul.

Lápgazdasági szakértekezet Mátészalkán. A lápi gazdálkodás problémáinak tanulmányozására a múlt év októberében rendezte meg a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara az érdekel összes hatóságok, helyi gazdaszervezetek, kísérleti tudományos és gyakor-

latias szakintézmények bevonásával Mátészalkán első lápgazdasági szakértekezetét, amely kimerítően foglalkozott a lápgazdálkodás minden vonatkozásával s megjelölte azokat az általános irányelveket, amelyek figyelembe vételével a fejlesztő munkásság megindulhat. Megszervezte a kamara kiváló szakemberek s jeles gyakorlati lápi gazdák bevonásával lápgazdasági szakosztályt is, amely **Károlyi Gyula** gróf nagybirtokos, szakosztályi elnök emóklételével folyó hó 28-án tartja első teljes gyűlést Mátészalkán a vármegyeháza nagytermében délelőtti 9 órai kezdettel a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara második lápgazdasági szakértekezet keretében. E második lápgazdasági szakértekezet **Károlyi Gyula** gróf nagybirtokos, lápgazdasági szakosztályi elnök emóklételével után **Róc Lajos** dr., a kamara igazgatója tart beszámoló a kamara lápgazdaságfejlesztési akcióiról. Előadásokat tartanak: **Varga László** mezőgazdasági kamarai segédtitkár a lápi éghajlat szélsőségeiről, **Rékly Frigyes** okl. gazda, uradalmi kasznár (Tiborszállás) az okszerű lápi talajművelésről, **Vilász Odón** m. kir. kísérletiügyi adjunktus (Magyaróvár) a lápi talajok okszerű trágyázásáról. A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara második lápgazdasági szakértekezetle el nagy érdeklődéssel tekintenek az érdekel lápi gazdaközönség és a magyar mezőgazdaság tudományos szakmőrei is, akiknek sorából mezőgazdasági életünk számos kiváló reprezentánsa jelentette be a szakosztályi gyűlésen való megjelenését.

Galambkiállítás Budapest. Nagyszabású galambkiállítást rendez a Magyar Galambtenyésztők Országos Egyesülete f. évi november hó 3., 4. és 5-én Budapestben, a M. Kir. Mezőgazdasági Muzeumban (Városliget) a m. kir. földművelésügyi minisztérium anyagi támogatásával és a m. kir. Mezőgazdasági Muzeum közreműködésével. E jubiláris nemzetközi galambkiállításon bemutatásra kerülnek gazdasági, dísz- és postagalambok, mintegy 150 fajta néhány ezer példány. A kiállítás sikerét biztosítják a közismert külföldi és hazai tenyésztők eddig beérkezett nevezései.

Az Országos Földbirtokrendező Biróság nyilvános tárgyalása. Az Országos Földbirtokrendező Biróság október hó 17-től 27-ig a következő nyilvános tárgyalásokat tűzte ki. II. sz. tanács: Október 23-án **Felső** község megváltási ügye. **Kecskemét** r. t. város vagyonválságügyével kapcsolatban öv. Téven Zoltánné, Harsányi Zoltánné és Adler Miklóstól megváltott ingatlanok megváltási árának megállapítása. — **Felsőmaróc** község megváltási ügye. — Október 24-én **Sárbogárd** és **Nagylok** községek megváltási ügyének tárgyalása. — **Balassagyarmat** házhelyrendezési ügyével kapcsolatban a házhelyek és utak céljára megváltott ingatlanok megváltási árának megállapítása. — **Kiskunszank** vagyonválság ügyében a községben megváltott ingatlanok megváltási-árának felülvizsgálata. — III. sz. tanács: Október hó 17-én **Gébe** község földbirtokrendezési ügyében **Sellyey Teréz** ingatlanából megváltott területek megváltási árának és haszonbérének felülvizsgálata. — Október hó 18-án **Rajka** község megváltási ügyében a vagyonválságon felül megváltott területek vételárának felülvizsgálata. — Október hó 23-án **Balaton** borsodmegyei község részére megváltott terület ármegállapításának felülvizsgálata. — Október hó 24-én **Recsk** község megváltási ügyében öv. Barkóczy Sándorné báróné és **Pucher Istvánné** földbirtokosok ingatlanából megváltott területek megváltott területek árának felülvizsgálata. — **Semenháza** község földbirtokrendezési ügyében a községben megváltott ingatlanok megváltási árának felülvizsgálata. — Október hó 25-én **Gébe** község házhelyrendezési ügyében a házhelyek céljára megváltott területek és ingatlanok ármegállapító ítéletének felülvizsgálata. — IV. sz. tanács: Október hó 24-én **Fehérgyarmat** és **Matoács** községek földbirtokrendezési ügyével kapcsolatban a megváltott ingatlanokra vonatkozó ármegállapítás felülvizsgálata. — Október hó 25-én **Ofehértó** község megváltási ügyével kapcsolatban **Majláth József** gróf vagyonválságának megállapítása. — Október hó 28-án **Benk** község házhelyrendezési ügyében a községben megváltott ingatlanok és csereterületek tárgyában hozott elsőfoku bírói ítélet felülvizsgálata. — Október hó 27-én **Tiszacsege** községben megváltott ingatlanok haszonbérét megállapító elsőfoku bírói ítéletek felülvizsgálata.

Mezőgazdasági és tenyészállat kiállítás Harrogateban. A Royal Agricultural Society of England által évente Angliában rendezett nagy mezőgazdasági és tenyészállatkiállítást (The

1910 óta **Ford** KÉPVISELŐ

HAHN ARTHUR ÉS TARSAI

Telefon: 898-86
Automata 898-86

BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 12. Sürgönycim: HANCO Budapest

FORDSON-traktorokban és hozzávaló alkatrészekben megfelelő nagy rak-tárral rendelkezünk. — Tudunk azonnal szállítani.

Fiók: Székesfehérvár, Magyar Király szálló épület.
Kérje 4. sz. prospektusunkat!

Takarmányhiányban egyedül gazdaságos abraktakarmány a

NATURA MELASSETAKARMÁNY

Univerzális abrak, tetszés szerinti szavatolt összetételben, bármely mennyiségben és határidőre szállítja a

„Natura” Erőtakarmánygyári és Áruforgalmi R.-T.

Budapest, V., Árpád-utca 7. szám Sürgönycim: Furagos

Telefon: 139-16, 294-56

Bel- és külföldi melasse, szárított répaszelet, összes olajpogácsák, szójadara, la szénsavas méz bármely állomásra.

I. díjnyertes hussirtó-fehérjetakarmányok: **Natura hus-, hal- és vérlizt.**

15. SZÁM
390-04 1950

Royal Show 1929) jövő évben július 9-től 13-ig tartják Harrogate-ban (York grófság).

Mezőgazdasági munkáskamat és kereslet. A M. Kir. Földművelésügyi Minisztérium fennhatása alatt álló Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda (Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 11., II. em. 207.) legutóbbi jelentése szerint foglalkozást keresnek munkáscsapatok: Mladonyczy György hatóságilag igazoltan megbízható munkavállaló 100 munkással cukorrépaszedéshez magyar holdankint 30 P-ért, tengeritöréshez magyar holdankint 60 kg-ért, élelmezés mellett, Békés vm., Kondoros. Koczka István hatóságilag igazoltan megbízható munkavállaló 60-80 munkással répa- és tengerimunkára summás vagy akkord bér mellett, élelmezéssel, Borsod vm., Kistálya. Gróf János hatóságilag igazoltan megbízható munkavállaló nagyobb csapatával őszi és téli erdei favágáshoz vagy árkolás, vízecsapolás és kubikmunkákhoz, Zalaezerszeg. Tóth Lajos hatóságilag igazoltan megbízható munkavállaló 30 tőli summással mindenféle gazdasági munkára, Borsod vm., Sály. Molnár Mihály hatóságilag igazoltan megbízható munkavállaló őszi, egész téli summás (hónapos) gazdasági munkákra, nagyobb számú munkással is. Bér megfizetés szerint, Borsod vm., Bogács. Kubikmunka végzésére 80 férfi, őszi munkák végzésére 200 férfi, őszi munkák végzésére 150 nő, munkavállaló garda 9, Békéscsaba. Városi hatósági munkaközvetítő. Munkáscsapatokat keresnek: Hacker Lipót gazdasága 40 summást tengeri- és burgonyabetakarításhoz, élelmezés mellett, bér megfizetés szerint, Fejér vm., Magyaralmás, u. p. Moha. Glaser Aladár dr. gazdasága 16 l. o., 34 II. o. munkást cukorrépa- és cikória-szedéshez, élelmezés és holdszám szerinti bérre, Zala vm., Lenti. A munkaközvetítés díjtalan. Kérjük azoknak a gazdaságoknak a vezetőit, akik hirdásunk nyomán alkalmaztak munkásokat, hogy ezt a körülményt fenti hivatalnál közölni sziveskedjenek. (Szerk.)

Földműves festőművész műveinek kiállítása Budapesten. A „Falu” Országos Földműves Szövetség október hó 28-tól november hó 15-ig bezárólag Budapesten a Nemzeti Szalon összes helyiségeiben (V., Erzsébet-téri kioszk) gyűjteményes kiállítást rendez Benedek Péter földműves festőművész képeiből.

Kifűnő hatású, célszerű új patkányirtó anyagot hoztak forgalomba. A budapesti Standard-laboratóriumnak sikerült megszerezni James Stoward San-Franciskói melegegyetem professzorának szabadalmát, a patkányirtó szárazkolbászt, amelynek előállításra ugyanolyan, mint a házfüstölt kolbász és óriási előnye, hogy a bentlévő hatóanyag csak a patkányt és egeret öl meg, emberre, háziállatra teljesen veszélytelen, így mindenütt felrakható. A próbairatok mindenütt teljes eredménnyel végződtek és előkelő szakemberek, mint a jelenkor legtekintélyesebb irtó anyagát ajánlják. Gazdasági és közegészségügyi szempontból ez az új irtószer óriási értéket képvisel, ezért is ezt n. b. olvasóink figyelmébe ajánljuk.

Egy pár löszerszámmal 4 pengő befektetés 250 pengő megtakarítást eredményez a „Lukrécia” löszerszámfestő és impregnáló használatával. A pénztelenség akkor fog enyhülni, ha a hasznos cikkekre nem sajnáljuk a befektetést. A legkisebb gazda is siessen, azonnal hozasson „Lukrécia”-t, milibokat takarít meg, mert a „Lukrécia”-val kezelt szárazmunka legalább háromszor annyi ideig tart, szép fekete, új színű lesz a szárazmunka, ázás után sem fakul a bőr. Gyártja Vad és Takács vegyi és olajipar telepe, Budapest, VII., Bácskai-u. 9. Telefon: József 422-19

Száritott répaszelet, melasse, korpa, olajpogácsa-neműek előnyös áron beszerezhetők Párczer Mezőgazdasági Áruforgalmi Iroda útján, Budapest, V., Honvéd-utca 38. szám. Telefon: Lipót 968-24.

Kertész, virágágyai, melegeházi, gazdasági épületek üvegablakok ifj. Weiss Gyula táblaüvegnagykereskedőnél, Budapest, V. kerület, Vadász-utca 29. szám. 1806

Ha proteindus abrakakarmány- és mindenféle olajpogácsa-, valamint száritott répaszelet- és melasse-szükségletét úgy azonnali, mint egész évi szállításra, a beltartalom kezességével fedezni óhajtja, úgy forduljon Zwebner Jacques céghez, Budapest, V., Nádor-utca 28. Telefon: Automata 140-72 3086

Közgazdasági és pénzügyi hírek.

Rimamurányi-Salgótarjáni Vasmű Részvénytársaság igazgatósági gyűlése az előterjesztelt 1927/28. évi mérleget, amelyben az üzletév alatt megszerzett Borsodi Bányatársulat üzemeinek beolvastása is kifejezésre jut, jóváhagyta. Az igazgatóság a f. évi október hó 30-ikára egybehívandó közgyűlésnek azt a javaslatot fogja tenni, hogy az üzletév 2.917,307'97 P-ktivező nyereségből (mult évben 2.940.288'98 P) részvényenként a mult évhez hasonlóan 6 P osztalék kifizetését szavazza meg és 215.000 P-t a társaság különbözö jöletti alapjai javára, valamint közmívelődési és közjótékonyági célokra fordítson. A vállalat 624 millió P értékű árforgalmat bonyolított le. Az új üzletév viszonyai eddig a mult évhez hasonlóan fejlődtek. Az igazgatóság Fejér Ernő és Sivó Jenő cégvezetőknél az igazgatóhelyettesi címet adományozta, Orbán László dr. cégvezető-tiktárt cégvezető-főtiktárrá és Acél Tivadar, Kucsera Ernővel Siklóssy József dr. és Zorkóczy Dénes dr. társulati tisztviselőket cégvezetőkké kinevezte.

NYILTTER.

(A rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

A Magyar Földhitelintézet Budapest, V., Bálvány-utca 7. szám

Engedélyez jelzálogkölcsönöket kifizetőlag földbirtokra, jelenleg 35 éves törlesztésre. A legkisebb felvehető kölcsön 400 dollár (mintegy 2.200 pengő). Részletes értesítőt kívánatra postán küld az intézet.

Táblaüveg BIELEK KÁROLY táblaüveg-nagykereskedés Budapest, VIII., Tavaszmező-utca 18. sz. Telefon: József 325-94

ANDRASSY PENSIO

Teljesen újoman berendezve. Elsőrendű ellátás, központi fűtés, folyóvíz. Télikert, Társalgók. Étterem. 2115 Budapest, VI., Andrássy-ut 21., I. em. Lift. Telefon: 900-21

LÓPOKRÓC!

Kék csikkal, 135x190 cm. méretben Gazdasági Montán, 2 kg. .... db. P 11-50 MONTÁN, 2 1/2 kg. .... db. P 14-60 Prima Montán, 3 1/4 kg. .... db. P 15-70 Extra nehéz Montán, 3-80 kg., db. P 16-90

Ingyen csomagolásban, forgalmi adó felszámítása nélkül utánvétellel postán szállítja:

HAMVAS ERVIN műszaki cég Irodája, BUDAPEST Telefon: Lipót 965-60 V., Csáky-u. 34.

Jelzálogkölcsönök! Folyószámlahitel! Parcellázások! Mindennemű pénzügyi tranzakciók! Schvarz Gusztáv banküzlet BUDAPEST, IV., Kossuth Lajos-utca 3. sz. Telefon: Automata 808-82 Hűrgyűjtemény: SCHWARZGUSZTÁV BUDAPEST 1928

Patkány- mezeiegérintő, egérintő

„RATINOL”

Patkány- mezeiegérintő, egérintő. A ratinolt anyagot csak a patkányt és egeret öl meg, emberre, háziállatra teljesen veszélytelen, így mindenütt felrakható. A próbairatok mindenütt teljes eredménnyel végződtek és előkelő szakemberek, mint a jelenkor legtekintélyesebb irtó anyagát ajánlják. Gazdasági és közegészségügyi szempontból ez az új irtószer óriási értéket képvisel, ezért is ezt n. b. olvasóink figyelmébe ajánljuk.

KEMNA J. GÖZEKE- ÉS UTIHENGERGYÁR VEZÉRKÉPVISELETE

GRESKOVICH és SCHACKE BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-UT 51. TELEFON: 291-21

Budapesten raktáron van: Új és használt 27 m. munkaszélességű KEMNA tárcsásboronás kultivátor

használt 2 vasú KEMNA-rigótelek 70 cm. mélyégre, használt gépész lakókecs. Csak a breszlai löveggyárban készült eredeti alkatrészek, minifajta KEMNA-gyármányu gépek. Előrendelt gépek azonnal elkészülnek. A breszlai löveggyárban állandóan csak 4-en vannak: 3/5 vasú BB jegyű és 4/4-vasú BB jegyű KEMNA mély- és sekély-ékek, szab. antilabanc-szerkezettel és állítógékekkel. 2-5, 3-05 és 5 méteres KEMNA tárcsásboronás kultivátorok, automata kisműköztetéssel és vezérberegzéssel, vagy székkel. KEMNA gépszekavágó nyomóelvezetékkel, amely legjobban oldja meg a szekavágó és nyomóelvezeték kiválasztást. Kivitel: 7013

Megjelent a Köztelek Zsebnaptár 1929. évrő 35-ik évfolyam

Szörkosztlik: Szilassy Zoltán az OMGE ny. igazgatója és Buday Barna az OMGE igazgatója

Ára ajánlott bérmentes küldéssel 4.50 pengő

Megrendelésnél kérjük az összeget előre beküldeni a „PÁTRIA” r.-t. könyvnyomtatásnak, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám

RÉTI ZOLTÁN állatbizományos BUDAPEST, IX. kerület, Sertésvásártér. Levélcím: Réti Zoltán, Budapest, IX., Sertésvásártér. - Táviralcím: Réti Budapest Sertésvásártér. Telefon: József 343-39, József 343-39 Lakástelefon: József 313-11

Foglalkozik: a ferencvárosi vásárokon sertés, bizományi eladásával. Hízott és sovány sertések, zsír, szalonna és hús adás-vételének közvetítésével. - Kívánatra vásári jelentéseimet díjmentesen küldöm és szakszerű felvilágosítással szolgálok. 1806

MOTOR- ÉS GÉPGYÁR MARTOS ÉS HERZ, BUDAPEST Gyartelep: VII., ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-UT 87. SZ. TELEFON: JÓZSEF 96-22; Városi lerakat: V., BERLINI-TÉR 2., NYUGOTIVAL SZEMBEN. TELEFON: 20-43 SZIVÓGÁZ- ÉS BENZINMOTOROK TAKARMANYKÁMRA, KASTELYVILÁGÍTÁS, ONTOZBERENDEZÉS STB. HAJTÁSÁRA SZIVÓGÁZ-, BENZINCSEPLŐGARNITURÁK

Kanadai nyárfarönkök vásárol

Pollák József gőzfűrés, Baja

2 darab 4 éves prima telivér ügelő mén eladó

Zsófia istálló, Szunyogpuszta, u. p. Enying

Országos Magyar Gazdasági Egyesület ingatlanforgalmi osztálya

Budapest, IX., Köztelek-utca 8. sz., II. emelet

Keres megvételre a Dunántulon egy 1000 holdas jó birtokot, megfelelő jó épületekkel, nagyobb urakkal. Az ország bármely részén 1000-1500 holdas birtokot, lehetőleg szeszgyárral.

Haszonberletadás Dunántul déli részén 2400 m. holdas jó bérlet, elegendő és jó épületekkel, előnyös feltételekkel. Felszerelés átvétele nem kötelező. Válaszbélyeg.

A PÁRISI PASTEUR-INTÉZET VILÁGHIRŰ KÉSZÍTMÉNYE

a legjobb patkány- és egérintő szer

nem mérge, tisztán növényi alkotórészek kivonata, sem emberekre, sem háziállatokra nem veszélyes a

"PASTOXINE" MINDENŰTT KAPHATÓ!

A Pasteur-intézet egyéb készítményeiről a sertésbörnc és lépene elleni oltóanyagokról az állatorvos uraknak szivesen szolgál felvilágosítással a PASTEUR CHAMBERLAND INTÉZET BUDAPEST, V., HOLD-UTCA 1.

Uj szakkönyvek!

Szilassy-Gräbner: Szálas takarmánynövények term. 3. kiad.	Pengő 14
Predmorezy Dezső: A tojástermesztés	8
Weilmann U.: Alt. Alattanyesítés, 2. kiadás	12
Andrássyovich G.: Hártyaüreggyógyászat, 7. kiadás	8
Wester Ferenc: Hasznos háló ruhatyenyésztés	5
Telki István gróf: Bűvészeti mozgatam során Esztergországnakban	24
Hérics-Leth-Ostrowszky: A szeszgyártás kézikönyve, fűve	32
Szabó Zoltán: Szobai növények élete és gondozása	8
Hankó Béla dr.: A hal és a belgazdaság	8
Rudnyánszky F.: Gazdák és leventék lovaskönyve	3 00
Adam László: A magyar gabonacsisz	5
Vig Emil: Az Alföld öntözése és egyéb	2 50
Savóczy S.: A konyhakert különleges terményei	1 20
Bakos László: A tyúktojás hozamának fokozása	2
Gyártás J.: A vadrepes sikeres irtása	2
Mahács Mátyas: Bogycsütyüművelés termeszítése	8
Váczy Mihály dr.: A nyomásos gazdálkodás Fűzesabonyban	1
Ersky Károly: A magyar mezőgazdaság rekonstrukciója	4 40
Dittera Miklós dr.: Műtrágyák és műtrágyázás	4 50
Winstsik Vilmos: Sertésenyésztés és hizalás	8
Pukovich J.: A lojolókérdés és annak fontossága	5
Csenger Gyula: A város és a falu felelőse	3
Kádár Lajos: Tavaszi munkák a méhészkedésben	3
Erdős-Göbner: Mezőg. traktorok szerkezete és kezelése	10
Szönyey László: A modern esztergármű	4
Ostrowszky Antalné: Szőlő és must feldolgozásának új irányja	5 00
Limbacher K.: Konyhakerti növények korai termesztése	4 50
Blaser A.: Az oxigén szerepe a sejtlelékezés stb. szempontjából	2
Pernecky B.: A gazdasági csodák szolgálati viszonyai	5
Schandl József: Sertés tenyésztése	6
A juh és a kecske tenyésztése	4
Kotvics E.: Gazd. épületek beépítése és amortizációja	3
Buday Barna: Magyar fenyékek	3 20
Gyártás József: Műtrágyázás gyakorlatja	1
Telki István: A szőlők felújítása, 2. kiadás	1
Borsos: Traktorok és motorkák üzemzavarainak elhárítása	5
Winkler János: Baromfienyésztés, 2. kiadás	10
K. Takács Gyula: Vetőburgonyatermesztés	5
Westka: Az alföldi fűtőhomoktalajok okzerű mezőgazdasága	4 00
Hutya: Tudnivalók az állatorvosi szavatosságról, 2. kiadás	2
Mahács-Liszka: Kertészeti fizetam, jövedelemszámítás	18
Mattyasovszky M.: A földművelés közgazdaságtana	3
Thalaz Lajos: A magyar talaj győzele	3
Bennett István: Tanulmányok az agrárpolitika köréből	12
Reichenbach B.: Dánia mezőgazdasága	2
Baka László: A burgonya termesztése és nemese	3 80

Arak postaköltségek nélkül értendők!
"Patria" r.-t. könyvsztyálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Szerszám- és gyári berendezési tárgyak eladása

A Ganz és Társa-Danubius R.-T., Budapest
Schlick-Nicholson R.-T., Budapest
Gép- és Vasutfelszerelési gyár R.-T., Kistarcsa
Meyer motorgyár, Szombathely és
Dr. Lipták és Társa R.-T., Pestszentlőrinc
gyárak egyesítése folytán felszabadult

2150

néhány ezer szerszám és gyári berendezési tárgy

u. m. mindenfajta esztergapadok, revolverpadok, sikesztergapadok, furógépek, automaták, horizontális furó- és maróművek, gyalugépek, shapung-gépek, vésőgépek, horizontál, univerzál és vertikális marógépek, fogaskerékmarógépek, csiszológépek, gőz- és léghalpacscok, lemez- és famegmunkálógépek, orsó-, excenter- és kovácsprések, teljes öntődeberendezések, daruk, tolópádok, tolatómozdonyok, kazánok, generátorok, valamint egyéb gyári berendezések és mindenféle gépek eladásra kerülnek.

Kérdézősködések és megtekintés kizárólag csak a Központi eladási iroda utján

Maschinen-Verkaufsgemeinschaft

Rosenau A.-G. Berlin-Düsseldorf, Hecht & Lewkowitz G. m. b. H. Berlin

Postacim: Maschinen-Verkaufsbüro (Gépeladási iroda) Pestszentlőrinc - Lipták-telep
Telefon: Budapest József 408-57. Megtekintés céljából telefonhívásra mindenkor autó áll rendelkezésre. Kívánatra részletes raktárjegyzéket küldünk.

Burgonyát

étkezési és takarmányozási célra nagyobb tételekben, közvetlen termelőktől a legmagasabb napi áron vásárol és mintázott ajánlatokat kér. Szikossy Aladár, Budapest, VI., Erzsébet Királyné-ut 14. sz. Interurban telefon: L. 960-15

2154

VIZ-GŐZ-KAZÁN-FURÓ- CSÖVEK

Viz- és gőzvezetési armaturák Vízvezetési és egészségügyi berendezések nagy raktára

SCHLESINGER ALAJOS

Budapest, V., Váci-ut 30-32.

44. sz. Bérlevél

ára darabonként 5 fill. = 100 drb. 4*80 Pengő

47. sz. Elbocsájtó bizonyítvány

ára darabonként 4 fillér

48. sz. Szegődségi főkönyv

a bérlevél rovataival, félvászonkötésben:
50 lapos ..... 5 50 pengő,
100 " ..... 7 50 "
200 " ..... 11 "
300 " ..... 14 "

Minden egyéb gazdasági nyomtatványból állandón nagy készlet.

Árjegyzéket kívánatra díjmentesen küldünk

"Patria" Irod. Váll. és Nyomdai Részvénytársaság nyomtatványosztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Meleg halinacsizma sportcipők, vadászcipők SKUTS SÁMUEL

Budapest, VII., Rákóczi-ut 2.

Alapított 1852.

2165

Minden gazdának nélkülözhetetlen! Szálas takarmánynövények termesztése

Harmadik kiadás

Írták: Szilassy Zoltán és Grabner Emil

318 oldal, 104 ábrával gazd. tanácsosok Ára 14 pengő

Ennek a hűzött szakkönyvnek egy gazda könyvpótlaként sem szabad hiányoznia, mert ez a mű hűsleges tanácsadójává lesz és megbízható útmutatást nyújt a szálastakarmánynövények termesztésére és a gyepterület hasznosítására nézve. A szálas takarmánynövények okzerű és kelő arányú termesztése az, ami a magyar mezőgazdaságot nagyobb befektetések nélkül belterjessebbé, egyúttal a külföldi árcsúszót és értékesített rontó versenyével szemben versenyképesé teszi.

"Patria" R.-T. könyvsztyálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25

Tej+2 C⁰-ra

hűtendő, ha annak jó értékesítését

biztosítani kívánjuk. Tejhűtés és egyéb élelmszerhűtés az automatikus, dán

SABROE-kompresszorral megbízható, egyszerű, olcsó. Tízezer hűtőgép, — köztük a legelső magyar mintagazdaságokban és tejtüzemekben — hirdeti a SABROE-gyártmány folényét.

Surány Viktor

okl. gépészmérnök

tejgazdasági és hűtőgépgyári üzeme

Budapest, VIII., Balassa-utca 11 szám

Vetőburgonyatermelés

Írta: K. Takács Gyula Ára 5 pengő

"Patria" R.-T. könyvsztyálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám

ALFA SEPARATOROK

hideg és melegített tej, savó stb. részére

ASTRA tejhűtő- és jéggyári berendezések, tejgazdasági gépek

ALFA SEPARATOR R.T., BUDAPEST, I., Csurgói-ut 15/a Telefon: J. 368-89

ALFA

Telefon: Aut. 861-21

TŐZSDE ÉS KERESKEDELEM.

A gabona és terménypiac alakulása.

A gabonatőzsde e heti forgalma igen szűk keretek között mozgott. A külföldi gabonatőzsdékről semmiféle inspirációt nem kaptak a vezető gabonakereskedelmi körök. A legnagyobb agrárországokban sem volt árfolyváltás e héten, tehát nálunk is nagyrészt változatlanok maradtak az árak.

A belföldi gabonaüzlet forgalma lényegesen csökkent, mert a nagy malmok vásárlási kedve erősen hanyatlott. Az utóbbi hetekben ugyanis nagy mennyiségben vásárolták az őröltüzemek búzát és most napok óta csak tartózkodva kötnek le buzáteleteket, mindenkor csupán azzal a céllal, hogy az árakat lefaragják. Ilyen körülmények között a gabonaüzleti kínálat is jócskán csökkent, azonban még mindig több árut kínál a vidék, mint amennyit felvesz a malompiac. Ennek következtében a múlt héttel szemben 30-40 fillérrel mérséklődtek az árak. A vidéki malmok részéről kedvezőbb a helyzet, amennyiben a nagyobb gécpontok vezető őröltüzemei a budapesti paritásos árhoz viszonyítva magasabbra taksálják a búzát és a helyi lebonyolítás előnyeit figyelembevéve a pesti paritásához képest 30-50 fillérrel jobb árakat fizetnek.

A külföldi gabonaüzlet változatlanul igen sivár. A jugoszláv búzával szemben a jelentékeny olesódbodott magyar gabona most már versenyképes, azonban a külföldi érdeklődésének hiánya teszi most lehetetlenné a gabonaüzlet föllendülését. A lengyel gabonaexport helyzete nem javult a mi szempontunkból, még mindig hiányzik az erélyes közbelépés a kontingens megállapítása céljából. Záhony és Hidasnémeti relációkban egészen jelentéktelen mennyiségben megy kifelé valamelyes buzátelet, szintén csak nyomott árakon.

Ugy látszik, hogy az európai importállamok várakozó álláspontra helyezkednek a gabonaszükséglet fedezését illetően. A mai árakat, amelyek a tavalyi jegyzésekkel szemben (ugyanebben az időben) 12-14 százalékkal olesóbbak, még mindig magasra taksálják és további árcsökkenéseket várnak. Ez a világszerte kialakult felfogás az importra szorult államoknál a szertekürtölt „rekordtermék” hatása alatt alakult ki. Kérdés azonban, hogy be is fog-e következni a gabonaárak további esése akkor, amikor nemcsak Magyarországon, hanem az egész világon az ipari termelés eszközeit nem tudják csökkenteni és a legfontosabb ipari termékek ármérséklésére sehosem számítanak.

A gabonaművek e heti és ugyanez időszaki tavalyi átlagárainak összehasonlítása a következő:

Table with columns: A gabonaművek megnevezése, Állagár a pesti paritásban (1928, 1927), Határidőüzlet (Buza 76 kg X, Rozs X, Tengeri).

A gabonahatáridőüzlet további alakulása ugyan úgy folyt le, mint múlt héten. Az októberi terminus szállítási ideje most sem kellett nagyobb izgalmat, sőt a forgalom az októberi szállításra kötött búzában egészen jelentéktelen lett úgy, hogy egy-egy tőzsdei üzleti napon most már csak két-három vétel és eladás történik ebben a terminusban. Az arbitrázs és „árszahályozó” üzem tevékenységének idejét jó messzire: március és május hónapokra tette át.

Takarmányárpa. E héten olyan kevés áru került a piacra, hogy a hat tőzsdei üzleti napon a forgalom nem haladta meg a 25 vagon sem. Kevés takarmányárpa van, alacsony árakat is fizetnek, így tehát alig akad eladó.

Sörárpa. A malta- és sörárpa részéről még mindig volna jelentékeny érdeklődés a prima, nehéz sörárpa iránt, azonban az árak tekintetében magasabb értékelést nem hajlandók elfogadni. Így igen nehezesen tud csak létrejönni egy-egy üzlet szép árpában, mert a gyárak annak ellenére, hogy igen jó üzleti eredményeket produkálnak, a nyorsáru vásárlásánál hallatlanul nehezesek. Ezidőszakra kihasználják azt a helyzetet, hogy a külföld részéről nincs érdeklődés és így az eladó csak nekik tudja felajánlani árukészletét és így „ők diktálhatják” az árakat. Ilyen körülmények között természetesen nagyon kevés az eladó.

A tengeripiac alakulása igen érdekes. Magyar tengeriben a forgalom nagyon mérséklődött, ára változatlanul szilárd és 32-P fölött is jegyez. La Plata tengeriben ezzel szemben egészen más a helyzet. A kínálat igen erős, egymást hirtelül fel-felé az importőrök, miután egy újabb „üzlet” is alakult ki a boletta engedélyek árubocsátása folytán. Csővestengeriben igen élénk üzlet van, mind dunántúli, mind tiszavidéki állomásokról nagyobb tételekben kerül piacra áru és tartott irányzat mellett a mostani árak feladállozmán 15-50-17-pengő dunántúli vagy tiszavidéki állomás szerint. December-januárra szállított új tengeriben 25-75-28-pengő a jegyzés budapesti paritásában.

A zabpiac helyzetében e héten változás nem történt. Kevés áru került a piacra és ez a kínálati és készlettel megvásárolták egy, hogy a helyi piac részére kevés áru jutott.

Kölesben nem tud kialakulni nagyobb arányú üzlet, mert a bolgár áru kínálat nyomja a piacot.

A repce szilárd. Itt a jegyzéseknél magasabb árakat is fizetnek az exportőrök, valamint az olajgyárak, azonban egyáltalán nincs már áru és csak kisebb tételeket tudnak lekötöni a vevők emelkedő árak mellett.

Termény- és takarmányfélék.

Gabona- és terménytőzsde. (A Budapesti Áru- és Értéktőzsde hivatalos árjegyzése.) 1928 október 18. Árak készpénzben 100 kg-kint, budapesti paritásában. Készárúüzlet: buza, 77 kg-os tiszavidéki 26-05-26-20, felsőtiszavidéki 26-15-26-15, fejmérmeyei 26-00-26-05, egyéb dunántúli 25-90-26-05, pestvidéki 25-95-26-10, bácskai 25-90-26-05, buza, 79 kg-os tiszavidéki 26-55-26-05, felsőtiszavidéki 26-50-26-60, fejmérmeyei 26-40-26-50, egyéb dunántúli 26-40-26-50, pestvidéki 26-45-26-55, bácskai 26-40-26-50, rozs, pestvidéki 24-45-24-55, más származású 24-45-24-55, takarmányárpa, l. r. 26-00-26-35, közepminőségű 26-50-26-65, sörárpa, felsőmagyarországi 28-00-29-50, sörárpa, egyéb 27-00-28-00, zab, l. r. 26-00-26-50, zab, közepminőségű 25-50-25-75, tengeri, egyéb (nem tiszántúli) állomásokról 31-70-32-00, repce 46-50-47-00, köles 26-00-27-00, buzakorpa 19-50-20-00, lucerna 165-168-168, löhére, nagy arankamentes 190-210-210, löhére, nagy arankás 170-180-180-P. Határidőüzleti záróárfolyamok: buza, októberre 25-80-25-36, márciusra 28-35-28-38, májusra 29-06-29-08, rozs, októberre 25-08-25-10, márciusra 27-12-27-14, tengeri, májusra 29-06-29-08, tengeri, júliusra 30-24-30-26 P.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaszállításának jelentése.) 1928 október 18-án, a budapesti gabonátőzsdén a készárúpiacra a kenyérgabok irányzata vonatott forgalomban lanyhult és úgy a buza, mint a rozs csak 5-10 fillérrel alacsonyabb árakon volt elhelyezhető. A takarmánymentek piacán az irányzat általában tartott maradt. A határidőüzleti piacon az irányzat lanyha volt és valamennyi terminusra csökkentek az árak, kivéve a júliusi tengeri árát, mely az előző napi zárlattal szemben körülbelül 8 fillérrel emelkedett.

Liszt- és őrleménypiac. Budapest, 1928 október 18. Budapesti lisztárak, őszi: dara 43-00, duplanullás 42-00, 0-ás 41-50, 1-es 40-50, 2-es 39-50, 4-es 37-50, 5-ös 35-50, 6-os 30-50, 7-es 28-50, 8-as 26-00, vidéki lisztárak: duplanullás 38-00, 0-ás 37-50, 2-es 35-00, 4-es 34-00, 6-os 28-00, 8-as 26-00-pengő métermázsánként.

Budapesti abraktakarmánypiac. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaszállításának jelentése.) 1928 október 18. Árak q-kint Budapest: árpakorpa 23-50, borsókörpa 26-00, buzakorkoly 21-00, buzakorpa 20-25, buzatakarmányliszt 25-00, gabonamások szarítva 28-00, konkolydara 22-50, köleshéj darálva 14-00, lenmagpogácsa 33-00, napraforgópogácsa 30-00, repcepogácsa 28-00, répszalé, szarított 10-00, rozskorkoly 21-00, rozskorpa 20-50, rozstakarmányliszt 25-00, szójababpogácsaliszt 36-00, tökmagpogácsa 32-00 P.

Vetőmagyarnak. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete vetőmagosztályának jelentése.) 1928 október 19. Löhéremag. Több ízben rámutattunk már e helyen a közelmúlt hetek vonatott irányzatára, a sikertelen termés ellenére is alacsony árakra, a készlettel hiány miatt az export pangására, a kereskedők mérséklött vételkedvére, amelyek az üzleti döntéseket lényegesen befolyásolták. Az elmúlt héten sem változott a helyzet, mert ismét csak tavalyi, visszamaradt tételeket kínáltak eladásra, ideit terméssé árulóit vajmi kevés került a piacra. Az új termés értékesítésére legfeljebb olyan kisebb gazdaságokban mutatkozott hajlandóság, ahol sürgősen pénzre volt szükség. A helyzet azonban kezd már kibontakozni, amennyiben a kereskedők érdeklődése megélné és igyekeznek a szükségletet fedezni. Az érdeklődés következtében, a világi paritási árakat meghaladva, magasabb árak mellett indult meg az új termés öszvászárása, aminek eredményeképpen az irányzat szilárdabb. Lucernamag. A több hét óta tartó lanyha irányzat után meglepetésként hatott az a szilárdabb hangulat, amely az olasz piacokról kiindulva nemcsak a budapesti, hanem általában a közép-európai tőzsdéken is áremelkedést okozott. Pillanatnyilag ugyan az export szempontjából számbavehető változásai nem számolhatunk be és egyelőre az a helyzet, hogy a piacra kerülő tételek, a múlt heti árakkal szemben mintegy 5-10 pengővel jobban áron nyertek elhelyezést. Az irányzat tehát a múlt hetivel szemben jobb, nagyobb számú üzletek kötöttek és a szállítások lebonyolítása rendben történik.

Ballacimmag. A kereskedők nagyobb mérvben vásárlást nem eszközöltek, ami részben az árutulajdonosok szilárd magatartásának, a korlátozott kínálatnak tudható be. Múltá a lengyel- és csehországi piacokon szilárdabb jegyzések jutottak megvásárlást. Vikióriaborsó árjegyzésére erősen győzős hatást gyakorolt még pár héttel ezelőtt is Lengyelország nagy készleteinek tömeges kinalata. A hántolmalmas erre való tekintettel a helyi kínálatul szemben hetek óta tartózkodó magatartást tanúsítottak. A helyzet azonban kezd megváltozni, mert a lengyel készletek csekélyek és az árak emelkedése miatt a behozatal nem kifizetődő, ami az irányzatnak egy áruvalattal való megvásárlásában jutott kifejezésre. Express-borsóban az üzlet általában a szilárdabb jegyében folyt le. Minthogy a kínálat mérve nem emelkedett, a kereslet viszont jelentékenyen élt meg, emellett a piacra került 5-6 vagonit kitévő mennyiség emelkedő áron cserélt gazdát. Tavaszbučkány némi keresletnek örvendett, a nagyobb lengyel és román kínálat folytán azonban ára 40-50 fillérrel csökkent. Muharmag. A fogyasztás csak a legszükségesebb bevásárlásokra szorítozik. Az üzlet szűk keretek között mozog, kevés áru kerül piacra, ami a spekuláció által előző je és azonnali elhelyezésre tára. Közösen a külföldi érdeklődés erősen alábbhagyott, a malmok is elvannak látva készleteikkel, így az elmúlt héten valamely csendesebb irányzat állott be. Árak nyersárúért 100 kilogrammonként, budapesti paritásában, minőség szerint: bab, fehér 78-82, bab, bíri 74-76, ballacimmag 68-62, bitorheremag 84-90, borsó, őszi 38-40, borsó, Viktoria 45-52, búkköny, tavaszi 33-50-35-50, szósztés búkköny 45-50, csillagfürt 24-26, fehérbere 185-215, keuderemag 43-45, köles, fehér 38-40, köles, vörös 31-33, lenmag 44-48, lóbab 35-36, löhéremag arankatartalom és minőség szerint 190-215, lucernamag arankatartalom és minőség szerint 175-190, mák, ekeztési cökokra 110-115, muharmag 48-52, mustármag 50-56, nyuszapukamag 160-175 P.

Burgonya. (A Mezőgazdasági Termelők Egyesült Szövetkezetének jelentése.) 1928 október 18. Az étekezési burgonyák ára az elmúlt héten, amint azt korábbi jelentéseinkben előre jeleztük, lényegesen emelkedett, különösen a rozsburgonya ára ugrásszerűen ment felfelé. Fizettek: nyári rozsburgonyáért 18-19-19-00, őszi rozsburgonyáért 12-13-13-00, Élia burgonyáért 9-50-10-00, étekezési Krüger burgonyáért és Deudaráért 7-50-8-00, étekezési Wohlmann burgonyáért 7-00-7-50 pengő. Ipari burgonyák tartottak, fizettek szabolesi feladállozmán 6-00-8-40 pengő fekvés és minőség szerint, szarmarvámgyeri feladállozmánokon valamely kevesebbet, a Dunántúlon valamivel többet. Egyelőre az árak valószínűleg tartottak lesznek, további lényeges áremelkedés nem igen várható.

Budapesti takarmányvásár. (Budapesti székesfővárosi rászéigazgatóságának jelentése.) 1928 október 18. Árak métermázsánként pengőben: réti széna I. r. 6 16-18-50, réti széna II. r. 6 18-50-15-50, réti széna III. r. 6 csomagolásra 10-00, muharszéna 15-20-20-00, lucernaszéna 24-00, zabuskókony-széna 20-50-21-00, lucerna és muharkeverék 16-00, alomszalma I. r. 6-00-6-50, alomszalma II. r. 5-50 P.

Budapesti jözséfvárosi takarmánypiac. 1928 október 18. Takarmányárakban élt meg kereslet volt. Eladottak: préselt állatpotban elsőrendű széna 18-00, lucernaszéna 22-00, elsőrendű szalma 5-00-5-20 P-ért q-kint, budapesti pályaudvarokon átadva.

Külföldi terménytőzsdék. Ujvidék, október 18. Az irányzat állandó. Jegyzések 100 kilónként egyeb megjelölés hiján feladállozmásról: bab bácska fehér 880-900 dinár. A többi árucikk változatlan. A forgalom búzában 116, árpában 1, zabban 3, tengeriben 27 1/2, lisztben 8, babban 1 és korpa 3 1/2 vagon volt. (1 dinár = 0-10 P.) - Pozsony, október 18. Az irányzat a mai tőzsdén nyugodt volt. A hangulat kenyérgabonában barátságos, árpában nyugodt, zabban szilárd volt. Jegyzések 100 kilónként, egyeb megjelölés hiján feladállozmásról: 78-80 kilós buza 188-188, 76-77 kilós 181-183, magyar buza tranzit Oroszvár 158-159, rozs 181-183, zab 172-175, felvidéki nagyszemű tengeri ideit 158-162. A többi jegyzés nem változott. (1 osek korona = 0-17 P.) - Wien, október 18. Tartott irányzat mellett az árak változatlanok. - Hamburg, október 18. A piac nyugodtan tendált. Rozsban a kereslet némileg megélné, viszont búzát csak nehezen lehetett eladni. Külföldi árpa és tengeri nem változott. Utóbbi alacsonyabb árakon is kapható volt. Zabban a kínálat visszavonult, viszont a kereslet megélné, úgy, hogy ára jóltartott volt. Jegyzések tonnáknként: buza franko Hamburg 232-234, ab Mecklenburg Hollstein 222-224, rozs franko Hamburg 238-239, ab Mecklenburg Hollstein 218-220, takarmányárpa belföldi feladállozmásról 204-210, sörárpa belföldi feladállozmásról 224-248, dunai 200-204, kanadai 204-208, zab franko hamburg 224-228, ab Mecklenburg Hollstein 212-216, tengeri eredetűnek megjelölése nélkül elvámoltatott franko Hamburg 182-184 marka, (1 marka = 1-37 P.) Külföldi gabona cifjegyzei: la Manitoba buza októberre 14-30, la októberre 13-30, la októberre 12-70, Rosafé novemberre 12-10, Barusso novemberre 12-10, Hardwunter októberre 12-70, dunai dél orosz árpa 11-05, Western rozs októberre 11-90. La Plata tengeri loko 10-60, Mixed novemberre 10-50 hll. (1 hll. = 2-30 P.) - Liverpool, október 18. (Terménytőzsdézárulat.) Buza decemberre 9-4, márciusra 9-3 1/4, májusra 9-3 1/4, La Plata tengeri szeptember- októberre 8-9 1/4, október-novemberre 8-9 1/4, november-decemberre 8-9 1/4 shilling. Az irányzat tartott. (1 shilling = 1-40 P.) - Chicago, október 18. A búzapiac ma is a külföldi jelentések hatása alatt állott. Nyttáskor lanyhább megítélés volt érvényben s a tőzsdénél későbbi folyamán is árelmozsolások voltak tulsúlyban: Zárlat felé a mai árszeszesőgek egy töredéke megérték. A tengeripiacon kisebb árjavulások jelentettek. Zárlati árfolyamok: (Zárolásban a legutóbbi záróárfolyamok.) Buza decemberre 115 1/4 (115 1/4), márciusra 120 1/4 (120 1/4), májusra 122 1/4 (123 1/4). Tengeri decemberre 8 1/4 (80 1/4), márciusra 8 3/4 (83 3/4), májusra 8 1/2 (80 1/2). Zab decemberre 4 3/4 (43 1/4), márciusra 4 1/4 (44), májusra 4 1/4 (45). Rozs decemberre 10 1/4 (101 1/4), márciusra 10 1/4 (104 1/4), májusra 10 1/4 (106 1/4). (1 dollár = 5-72 P.) - Buenos Ayres, október 18. Buza novemberre 10-13, február 10-10, tengeri novemberre 8-80, decemberre 8-88, zab február 7-90, lenmag decemberre 16-03, február 15-25 peso. (1 peso = 2-45 P.)

Badapesti vágó... igazgatóságának je... I. r. 21, II. r. 104... 22. telen I. r. 10... 623 darab. A vágó... 8 fillérrel, gy... Prima és közep... Eladatlannul vissza... bika, magyar II. r... talosen 1-06, II. r... magyar II. r. -7... 192-124, kivétel... -60, telen, mag... kivételosen 1-20... bivaly, magyar -... tozni való -28...

Budapesti szarv... igazgatóságának je... darab 616 belföldi... volt, az árak kilog... árak: 616 borjúk, b... lesen 1-60, II. r. 1... Tenyészmarhák... Állatörökös H-T... földi: árm... jarmoskór (fehér)... 1-1, 1 1/2-2 Áves... 1-35-1-40 pengő kg... Budapesti sertés... sertéselőknek jele... városi nyit és zárt... angol 288 darab, el... angol 33 darab volt... árakat jegyeztük: s... szedett 1-64-1-68, k... könnyű, silány 1-... 1-20-1-40, angol so... 1-90-2-20, hus 1-40... 2-40 P. A teli beáll... A pénteki vásárra a... A Magyar Mezőgazd... sertések elfogad...

Wieni vágómarha... értékesítő H-T. jele... hajtása: belföldi 670... jugoszláviai 308, rom... irányzat extrém és p... minőségeknél lanya... Jegyzések: 6kör, ext... 1-15-1-35, III. r. 1-... 1-25-1-30, II. r. 1-10... való -70-80, teli... II. r. 1-10, III. r. 1... ling = 80 fillér.)

Wienai sertésár... R-T. jelentése.) A k... belföldi hussértés 31... 1505, lengyelországi... hussértés 1107, ussere... zsirsértés 1817, Szesz... 2990 drb. Az irányzat... lanya volt. - Prima... 2-05-2-20, szedett zs... 2-20-2-40, hussértés 1... 8 fillér.)

Csehországi állatár... sít H-T. jelentése.) A... darab volt, az irányz... élénkebb. Sertésfelajb... irányzat hussértésben... Ökör I. r. 7-50-8-50, l... II. r. 4-50-5-00, bika l... dék 5-00-7-75, zsirsert... 8-40-10-20, kiv. 10-60... Tefj- és tejtermékek... tőzsdejének jelentése.) A...

ZSINOROS KÖCSISDOLK ÖLTÖNY. Advertisement for a coat with an illustration of a person wearing a long coat.

Állatok és állati termékek.

Budapesti vágómarhavasár. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) 1928 október 18. Felhajtott bika I. r. 21, II. r. 104, III. r. 59, ökör I. r. 10, II. r. 120, III. r. 22, tehén I. r. 10, II. r. 239, III. r. 36, bivaly III. r. 2, összesen 623 darab. A vásár irányzata lanya volt, a bikák árai kg-kint 8 fillérrel, gyengébb minőségű marhák 4 fillérrel estek. Prima és középminőségű marhák 2-4 fillérrel drágultak. Eladatlannul visszamaradt 21 darab. Árjegyzés elősúlyban: bika, magyar II. r. -64, bika, tarka I. r. -92-102, kivételesen 106, II. r. -80 -90, III. r. -64 -78, ökör, magyar II. r. -76 -98, III. r. -56 -74, tarka I. r. 102-124, kivételesen 134, II. r. -82-100, III. r. -60 -80, tehén, magyar II. r. -60, tarka I. r. -94-112, kivételesen 120, II. r. -72 -92, III. r. -46 -68, bivaly, magyar -74, növendék (éves) -52-104, kiesontozni való -28 -44 P kg-kint.

Budapesti szarvasmarhavasár. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) 1928 október 16. Felhajtás 326 darab élő belföldi szarvasborjú. A vásár irányzata élénk volt, az árai kilogrammonként 2 fillérrel emelkedtek. Jegyzett árai: 6 borjú, belföldi szarvas I. r. 142-154, kivételesen 160, II. r. 128-136 P kg-kint.

Tenyészhajók és járművek. (Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő R-T. jelentése.) 1928 október 19. Rendű belföldi járművek (tarka) -92 -96 I. rendű belföldi járművek (fehér) -98 -98, 1/2-2 éves 88 -92 -100, 1/2-2 éves tinka -88 -92, fiatal friss fejűs tehén 135-140 pengő kg-kint.

Budapesti sertésvásár. (Magyar Mezőgazdák Szövetkezete sertéstelepeinek jelentése.) 1928 október 19. A csütörtöki ferencvárosi nyílt és zárt vásárra a felhajtás 3890 darab volt, ebből angol 288 darab, eladatlannul visszamaradt 1219 darab, ebből angol 33 darab volt. Lanya irányzat mellett a következő árakat jegyeztük: Prima urasági 178-180-182, prima szedett 164-168, közép 130-144, könnyű, jobb 110-120, könnyű, silány 110, öreg urasági 158-160, öreg szedett 120-140, angol sonkamalac 115-130, hasított félsertés 190-220, hus 140-180, zsír 260-284, szalonna 236-240 P. A téli beállítani való soványserstés 135-140 P. A pénteki vásárra a felhajtás körülbelül 1800 darab volt. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete bizományi bizlatásra sertéseket előleg és olcsó előleget biztosít.

Wieni vágómarhavasár. (A Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő R-T. jelentése.) A f. hó 15-i, hétfői fővásár felhajtása: belföldi 670, magyarországi 914, csehszlovákiai 183, jugoszláviai 308, romániai 844, összesen 2014 darab. Az irányzat extrém és prima minőségűnek élénk, a gyöngébb minőségűknél lanya, a bika ára változatlan, gyöngébb tartott. Jegyzések: ökör, extrém 195-205, I. r. 180-190, II. r. 115-135, III. r. 105, bika, extrém 130-135, I. r. 125-130, II. r. 110-120, III. r. 110-110, kiesontozni való -70 -80, tehén, extrém 140-150, I. r. 120-130, II. r. 110-110, III. r. -90 -100 -schilling kg-kint. (1 schilling = 80 fillér.)

Wieni sertésvásár. (A Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő R-T. jelentése.) A folyó hó 16-i, keddi fővásár felhajtása: belföldi hussertés 31, zsirsertés 20, magyarországi zsirsertés 1505, lengyelországi hussertés 9712, zsirsertés 4, romániai hussertés 1107, zsirsertés 614, jugoszláviai hussertés 342, zsirsertés 1817, összesen hussertés 11,192 drb, zsirsertés 2960 drb. Az irányzat hussertésben csendes, zsirsertésben lanya volt. - Prima zsirsertés 230-240, öreg zsirsertés 205-220, szedett zsirsertés 210-235, keresztelt sertés 220-240, hussertés 170-225 schilling kg-kint. (1 schilling = 8 fillér.)

Csehországi állatárak. (A Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő R-T. jelentése.) A f. hó 15-i, marhavasár felhajtása 830 darab volt, az irányzat némileg javult, a bika forgalma élénkebb. Sertésfelhajtás 7022 darab (1087 drb. zsirsertés), irányzat hussertésben lanyább, zsirsertésben közepes. Ökör I. r. 750-950, II. r. 550-700, tehén I. r. 500-700, II. r. 450-550, bika I. r. 600-710, II. r. 450-500, növendék 500-775, zsirsertés 1250-1290, kiv. 1320, hussertés 940-1020, kiv. 1080 cK kg-kint. (1 cK = 617 P)

Tej- és tejtermékek. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1928 október 7-16-ig október 13-ig jegyzett árak pengőben. Teljes tej literje -41 -44, lefölözött tej literje (nyílt piacon) -16 -20, habtej literje 320-400, tejjel literje 176-240 centrifugált vaj kg-ja kicsinyben 640-740, nagyban 540-580, szedett vaj kg-ja 460-540, tehteturó kg-ja -60 -100, juhturó kg-ja 300-360, grói sajt kg-ja 480-600, trappista sajt kg-ja 340-440, emmentáli sajt kg-ja 500-600 P.

Téjpec. (A Budapesti Központi Állatállomány Tejcsernok R-T. jelentése.) 1928 október 17. Árusító fiókjainkban a kannatej fogyasztói ára változatlanul 44 fillér.

Baromfi és tojás. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1928 október 7-16-ig október 13-ig jegyzett árak pengőben: Csirke, élő, darabja 140-360, tyúk, élő, darabja 320-560, ruca, élő, darabja 300-500, pulyka, élő, darabja 500-700, hizott, leölt ruca kg-ja 240-300, hizott, leölt lud kg-ja 240-300, libamáj kg-ja 400-1200, ludzsir kg-ja 340-500, tojás darabja 14-17 P.

Gyapju. A belföldi piacon csekély kereslet mellett az árak megváltoztak. Tájékoztató árak: közönséges gyapju 240-260, bárány gyapju 215-230 pengő kilogrammonként.

Nyersbőr. A budapesti nyersbőrpiacon az elmúlt hét óta az áresőkkenés tovább folytatódott s a marhabőr további 24, a borjubőr pedig 10-20 fillérrel olcsóbbodott. Árak: marhabőr (magyar) 140-150, marhabőr (tarka) 150-160, borjubőr (hosszu lábba) 270-280, juhbőr 1 pengő kilogrammonként.

Különfélék.

Zöldség és gyümölcs. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1928 október 7-16-ig október 13-ig jegyzett árak pengőben: Sárgarépa kg-ja -30 -50, petrezselyem kg-ja -25 -40, zeller drb-ja -05 -30, kalarabé kg-ja -20 -32, karfiol kg-ja -40 -140, vöröshagyma kg-ja -10 -32, fokhagyma cs-ja -60 -80, cékla kg-ja -20 -40, fokhagyma kg-ja -16 -25, kelkáposzta kg-ja -32 -60, vöröskáposzta kg-ja -35 -60, fejes saláta darabja -08 -18, torma kg-ja -80-250, rózsaburgonya, kicsinyben kg-ja -18 -28, nagyban q-kint 15 -22, közönséges burgonya, kicsinyben kg-ja -14 -22, nagyban q-kint 12 -16, kiliburgonya, kicsinyben kg-ja -32 -50, champignonba kg-ja 280-500, retek kg-ja -20 -40, ugorka kg-ja -50-120, zöldpaprika kg-ja -30 -60, tök kg-ja -28 -45, paradicsom kg-ja -35 -50, zöldbab kg-ja -80-100, zöldborsó, hüvelyes kg-ja 150-200, sóska kg-ja -25 -60, spenót kg-ja -40 -70, alma kg-ja -30-130, birsalma kg-ja -20-100, körte kg-ja -30-140, szilva kg-ja -22 -50, őszibarack kg-ja -40-300, áfonya kg-ja 180-260, som kg-ja -80 -80, csipkeiz kg-ja 1-120, berkenye kg-ja -80-120, faeper kg-ja -06 -12, sárgadinnye kg-ja -20 -40, görögdiinnye kg-ja -06 -12, szőlő kg-ja -25-120 P.

Budapesti vadpiac. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1928 október 7-13-ig jegyzett árak pengőben: szarvas, egészben kg-ja 3-4, őz egészben kg-ja 4-5, vaddisznó kg-ja 360, nyul, bőrben, darabja 4-7, vadruca darabja 180-220, fácán darabja 4-6, fogoly darabja 2-280 pengő.

Budapesti halpiac. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1928 október 7-13-ig jegyzett árak pengőben: ponty, élő, kicsinyben, nagyság szerint 240-320, nagyban 140-240, ponty, jegelt, kicsinyben, nagyság szerint 140-240, nagyban 120-160, harcsa, élő, nagyság szerint 450-600, nagyban 450 pengő.

Borpiac. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete borértékesítő osztályának jelentése.) 1928 október 19. A szüret különösen az uradalmakban még javában folyik. Sok helyen a jó idő folytán a minőség javult, de a magasiokú mustok ritkák. Az Alföldön a kisebb szőlőkben a szüret már sok helyen befejeződött. A paraszt must ára változatlan, minőség szerint 20-34 pengő, elég tekintélyes mennyiségek kerültek eladásra. Urasági tételek 36-42 pengős árban cseréltek gazdát. Az óbor piaca változatlan, ára 4-5 pengő Malligand- és hektóliterfokontként.

Szesz és szeszestalok. 1928 október 19. A szeszüzletben egy a nagyban, mint a datál üzletben élénk a forgalom, az árak változatlanul a legutóbbi jegyzés szerint álltak. Gyümölcspláinkafélékben a kereslet élénkebb és törköly 490-510 P, szilvórium új 540-560 P, seprőplánka 450-480 P, borpárlat 580-620 P-ig kelt el 10.000 literfokonként ab termelőállomás 2% forgalmi adó.

Cukor. London, 1928 október 18. (M. T. I. jelentése.) Cukortőzsdezárlat. „B” típusú fehér cukor londoni szabadraktárból: novemberre 12 5/4, -12/6 3/4, decemberre 12/6 3/4 -12/7 1/2 schilling per centweight. Az irányzat tartott. (1 cwt = 50.8 kg; 1 sh = 140 pengő).

Fapiac. Csendes forgalom mellett a fenyőfaárak változatlanok. Keményfában az árak némileg megszilárdultak, a tuizott árkövetésekkel azonban a magyar fűrésztelepek nem fogadják el, mert a fűrészáru árai alig emelkedtek. Tüzi-fában az üzletmenet élénk, a kínálat gyenge. Prompt áruért valamivel magasabb árakat is fizetnek, mert a vagonhiány miatt az utódállamokból kevés áru érkezik. Erdélyi bükkhasab 236-250, belföldi áru 225-255 pengő, szilovenszki tűzifa 1250-1650 cseh korona, jugoszláv áru 2300-2800 dinár vagononként, magyar határállomásról.

Országos állatvasírok. 1928. október 22-től 1928. október 29-ig. Október 22. Baranyajenő, Hetes, Bátaszék, Tolmanémedi, Pápóc, Szentgyörgyvágy, Sőtör, Tompa, Békéscsaba, Nádudvar, Hajdusoboszló, Jászfényszaru, Kunmadaras, Keszeg, Tiszapalkonya, Heves, Tokaj, Egyed, Kunszentmiklós. Október 23. Gesztely. Október 24. Nemesvid, Zomba, Ceil-dömök, Zsámbék. Október 25. Kaposszekcső, Tét, Gindicsalád, Pácsa, Jánoshida, Tarnaszentandás. Október 26. Diószvid, Répceszentgyörgy, Geise, Sümeg. Október 27. Istvándi. Október 28. Izal, Jánoshatma, Felsődabas, Ujkécske, Cegléd. Október 29. Villány, Gődre, Isztimer Lovashéreny, Kony, Magyaróvár, Ács, Esztergom, Kadarkut, Kéthely, Ádaud, Dunaföldvár, Mórág, Sárvár, Devecser, Kapocs, Zalaegerszeg, Kunbaja, Acsa, Kisvárd, Mándok, Putnok, Verpelét, Pásztó, Balassagyarmat.

Most jelent meg! Házinyulterenyésztés és értékesítés. Hetedik, átdolgozott és bővített kiadás. Írta: ANDRÁSSOVICH GÉZA. Ára: 3 pengő.

Az immár fogalomná vált Andrassovich-mű most megjelent 7-ik, átdolgozott és bővített kiadása ismét több értékes fejezettel gazdagodott és különösen a prémnyulterenyésztésre van figyelemmel, akiknek egészen új irányokat jelöl ki az egyes utánozandó prémfajták termesztésére nézve. Többek között egy neves szücsmeister erre vonatkozó szakcikke is közli. "Patria" r.-t. könyvostálya Budapest, IX., Üllői-ut. 25.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Malmi személyzet. A mezőgazdasági üzemben működő malom személyzete betegség és baleset esetére az Országos Munkásbiztosító Intézetnél biztosítandó. Ez kitűnik az 1913. évi XX. t.c. 3. §. és az 1927. évi XXI. t.c. 1. §. 1. és 2. pontjaiból. G. J. dr.

F. J. A 20 méter hosszú, 10 méter széles és 2 méter mély cementezett, vízhallan fenekű és oldalu trágyatelep igen jól felhasználható a tépett tengerriszár elvermelésére. Talán mondani is felesleges, hogy ezt a vermet a takarmány behordása előtt alaposan ki kell takarítani és bemeszeltetni, hogy annak egyáltalában ne legyen szaga. A tépett szárat csak akkor kell vermelés közben locsoltatni, ha már nem tartalmaz kellő nedvet. Ilyen esetekben körülbelül 50-60 liter víz számítható 100 kg tépett szárra. A földréteg célja, hogy a jól összetaposott takarmányra a levegő lehetőleg teljes kiszorítása céljából nyomást gyakoroljon és hogy a szárat fagy ellen védje. Z. A.

Advertisement for Gumann's clothing featuring a horse and rider illustration. Text includes: Zsinóros kocsisbékacs BÁRÁNYBŐR BÉLÉSEL, Inas- és vadászöltöny SZÜRKE SZÖVETBŐL, Soffőröltöny CORD SZÖVETBŐL, Fekete kocsiskalap STRUCCTOLLAL, HAJTÓKEZTYŰ, KOCSIS-ÉS SOFFŐRKEZTYŰ, LÁBSZÁK STB., Szűr, valódi erdélyi SZÜRPOSZTÓBÓL, Vizmentes kocsisesőköpeny CSUKLYÁVAL, Szürke igáslópokróc KÉK CSIKKAL, Vizmentes ponyvák SZALMAZSÁKOK, DISZDOLMANYÖLTÖNY KÜLÖNBÖZŐ SZINEKBEN ZSINÓROZÁSSAL és SUJTÁSSAL, ZSINÓROS HOSSZU KOCSISBUNDA.

B. F. A 8—10 liter tejet adó, átlag 550 kg súlyu fejős-
tehenek takarmánya a rendelkezésre álló takarmánykészletek
tekintetbevételével 3 kg jó réti szénából, 6 kg tengeriszárabból,
2 kg pelyvából, 20 kg répából, 1 kg rozsdarából, 1 kg kor-
pából, 1 kg tengeridarából és 1 kg napraforgópogácsából
állíthatjuk össze. Ha a zabot durván őröljük, amire bármilyen
őrölgép használható, azt zuzott zabnak nevezzük. A 3 hónapos
borjuval a zuzott zabot szárazon etetjük. Z. A.

M. O. Az október 14-i számunkban közölt „Repeés
buza” című cikkben említett gyomirtást kén-sav-permetezésel
idei 1-35 számunkban Fáy Andor részletesen ismertetette.
De megtalálható Gyűfás József, „A vadrepce sikeres irtása”
című füzetében is. Az utóbbi kiadónvatalunknál is meg-
rendelhető. Ára 2 pengő.

**Kérjen árjegyzéket a gazdasági
könyvvelti nyomtatványokból**
"PÁTRIA" Irodalmi Vállalat és Nyomdai R.-T.
Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

MÉLYHÜTÉS — JÉGGYÁRTÁS
minden szakértelem és vegyszer nélkül
A SVÁJCI BROWN-BOVERI-FÉLE 1765
piros-ezüst A=S hűtőautomatával

A HŰTŐAUTOMATA MELLETT ELSŐRANÓU AMMÓNIAK-
KOMPRESSZOROKKAL SZOLGÁLTATUNK.
Gellért Ignác és Társa R.-T.
Budapest, VI., Podmaniczky-u. 41.
WIEN TELEFON: AUTOMATA 212-91 BRÜNN

Most jelent meg!
**A szövetségesei mozgalom
sorsa Szovjet-Oroszországban**
DR. BERNÁT ISTVÁN előszavával
Irtja: **GRÓF TELEKI ISTVÁN** Ára: 24 pengő
Teleki István gróf odaadó, komoly részletességgel vizsgálja, mit jelen-
tezt a szövetségesei gondolat a cárok birodalmában. Miként egyesíti mun-
kára és nemes erőfeszítésre az elnyomott milliókat. A gazdasági értékeket
szaporítja, mint nevével öket a szabadság megbecsülése révén önállóságra;
astán leírja, mint szipót el mindent a bolsevizmus anélkül, hogy az
eltemetett múlt helyébe többet érő jelent lett volna képes ültetni.
"Patria" r.-t. könyvosztálya Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Cipők, bakancsok és csizmák
legolcsóbb nagyban árban szállít:
Kiss H. cipőnagyereskedő,
Budapest, VII., Miksa-utca 13. Dehán-utca
sark 1074

Férfi vagy női snom box
lovaglócsizma P 55-75
Férfi sárga vagy fekete strapa-
csizma, kemény- v. gy poh-
száru, kipróbált tartós mű-
ség P 32-34, P 36-38
Férfi sárga halina-csizma,
magas tohánbőr bőrbőze-
sel P 32-34, P 36-38
Férfi la sárga tohán-
bőrbakancs P 12-
13-20
Férfi snom box cipő
P 22-24, 26-28
Férfi sárga vadász-és
sportcipő, bőr be-
varrott nyelv, dupla
talp P 22-24, 26-28

Az Ipar és háztartás részére nélkülözhetetlen:
**A gyümölcsök és főzelékek
konzerválásának kézikönyve**
Irtja: **Dr. Hérics-Tóth Jenő** Ára 10 pengő
"Patria" R.-T. könyvosztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

A magyar talaj gyepesítése
Irtja: **Thaisz Lajos** ny. mezőg. kísér. igazgató
9 eredeti fényképfelvételei **Ára 3 pengő**
Egy teljesen eredeti magyar munka, amelyet szerzője 42 évi
gazdasági botanikai tanulmányai és gazdag tapasztalatai alapján
ír meg. Főbb fejezetei: A magyar talaj gyepesítéséhez szükséges
növények jellemzése. Rétek. Legelők. Fűmáskorrek-tervezetek.
Fűves herkekorrek. Vassúti és folyamiútakok begyepesítése.
Meredek talajok és homokbuckák magkötése. Kerti pázsit. A gyep-
esítésnél szükséges szabályok és tudnivalók. A szikes talajok
gyepesítésének igen nehéz kérdésével csaknem minden fejezet-
ben foglalkozik.
"Patria" r.-t. könyvosztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

**Hirnevés Szent Egydy-i
GŐZEKEKÖTELEKET**
legelőrendű minőségben raktárról
azonnal szállít a gyár képviselője:
Magyar Béla
Budapest, VI., Gróf Zichy Jenő-utca 30.
Telefon: T. 244-47

**Az alföldi futóhomoktalajok
okszerű mezőgazdasága**
Irtja: **WESTSIK VILMOS** nyug. m. k. gazd. felügyelő
Ára bérmentes küldéssel 5 pengő
Ezen értékes műben szerző a futóhomokos
mezőgazdaság teljes üzemet mutatja be,
igy elvezeti az olvasót a futóhomok változatai-
tól és tulajdonságaitól kezdve, a művelés, a
trágyázás és növénytermelésen keresztül egé-
szben a növénytermesztési beosztásig
"Patria" R.-T. könyvosztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Erdélyből szállított uradalmak részére
elsőrendű fehéres és tarka
jármosökröket
valamint 8233
bivalyokat és tinókat
jutányos árban.
BLUM LÁZÁR
Cluj (Kolozsvár), Calea Motilor, volt Monostori-ut 33.

Ujdonság!
**Gazdasági épületek
becslése és amortizációja**
Irtja: **Dr. Kotsis Endre** építészmérnök
Tartalma főbb fejezetekben: 1. Az épület élete és
avulása. 2. Épületek becslése. 3. Az épület amort-
tizálása. 4. Épületek a számvitelben. 5. Táblázatok
Ára ajánlott küldéssel P 4-50 (utánvétellel P 5-20)
"Patria" R.-T. könyvosztálya, Budapest, IX.,
Üllői-ut 25. (Köztelek)

Hungária-drótfonat

Kitűnő **Kerítés**
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve!
Haldekker Sándor r.-t., Budapest, VIII., Üllői-ut 48/5.

Alapítási év 1900

SZAVATYOK
bármely célra és üzemre.
Tűzfecs-kendők
Győző Béla és Társa
KÉRJEN ÁRJEJYZÉKET! Budapest, Báro Acél-u.3.
«Vigszínház mellett»
Telefon: Teréz 242-77.
ÁLLANDÓ NAGY KÉSZLET!

**Uradalmi
nehéz téli
gyapjulópokrócokat**
páronként 35 pengőért szállít:
Sohr Pál lópokróctealep, Kaposvár
Korona-utca 9. 2066
Tekintettel a rendkívül jó minőségre és
olcsó árra, ajánljuk, hogy a gazdaközönség lópok-
rócszükségletét biztosítsa és rendelését, ha utóbbi
szállításra is, mielőbb eszközölje.

Tejüzemek részére
Magyar Királyi Földművelésügyi Minisztérium 19.000/1925. számú rendelete értel-
mében 1925. november 1-től szükséges és 98.279/25. sz. jóváhagyása alapján készült

Tejüzemi naplót

25 lapos terjedelemben kemény papirkötésben, darabonként --- 3- pengőért
ugyanazt jobb papirból, 1/2 vászonkötésben, darabonként --- 6- pengőért
+ csomagolás, forgalmiadó és portó, szállítja a

"PÁTRIA" Irodalmi Vállalat és Nyomdai R.-T. nyomtatványosztálya
Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám (Köztelek)

Tejszövetkezeti nyomtatványok állandóan készletben!

85
KALI
Olcsebb
lett
a
HERNYÓLENYV
KARBOLINEUM
műtrágya
CHEM
Er
Kem
Nem

A RÉPAKIEMELÉS

olcsóbbá-, gyorsátétele érhető el

az eredeti **DEYL**-gyártmányu

„AGRÁR“ répakiemelő alkalmazásával.

Két középerős ló birja.

A répát nem sérti.

Munkateljesítménye igen nagy.

Részletes ajánlattal szolgál a DEYL-gyár kizárólagos magyarországi képviselője:

Bächer-Melichar, Budapest, V., Vilmos császár-ut 60.

KALIMAT nedves csávázó kiadósabb mint a rézgálic!

Olcsóbb lett a **KARBOLINÉUM** HERNYÖNÉNYM

Csávázzunk **ABAVIT**

világszabadalmazott porcsávázóval. Magyar gyártmány külföldi szabadalmak alapján.

Próbálja meg a szabadalmazott **KALNI FOSZFÁT**

kombinált műtrágyát, külön minden talajnak a megfelelőit. Mintát és kísérleti anyagot készséggel ad,

mütrágya-, talaj- és takarmányvizsgálatot gyorsan, olcsón, garanciával végez-

CHEMIA MAGYAR VEGYIPARI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

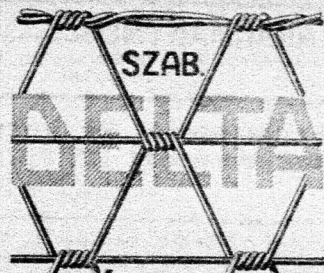
Budapest, III. kerület, Bécsi-ut 96. szám.

Börlevelek, Szegődségi könyvek

szegődségi könyvek gazdasági könyveléshez szükséges összes nyomtatványok és könyvek vállalatunk nyomtatványosztályában szereshetők be.

Árjegyzéket kívánatra szívesen küldünk.

„Pátria“ Irodalmi Vállalat és Nyomdai Részv.-Társ. Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám (Köztelek)

DRÖTFONAT

A LEGJOBB KERÍTÉSANYAG.

KOLLERICH PÁLÉSFIAI

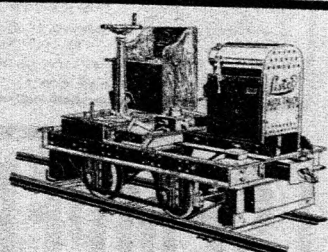
BUDAPEST, IV. FERENC-JÓZSEF RAKP. 21.

Angol „LISTER“ keshengvágányu **BENZINTRUCK**, valamint 1 1/2—20 lóerős **benzinmotorok**, **villanyagregátumok** utolérhetetlenek!

Vezérképviselőt:

Südfeld Gábor okl. gépészmérnök

Budapest, VI., Szondy-u. II. Telefon: Aut. 246—II.

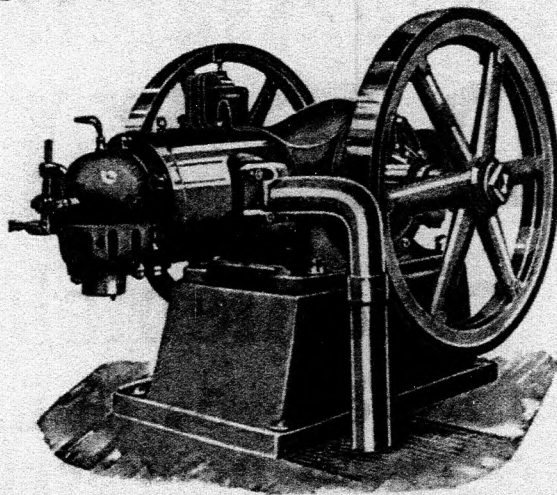
Eredeti **5-vasu billenőekék** Kemna és Sack

rendkívül jutányos áron és kedvező fizetési feltételek mellett **azonnali** szállításra kaphatók.

Nemzetközi Gépkereskedelmi Részvénytársaság, Budapest, V., Vilmos császár-ut 32.

Kétütemű stabil nyersolajmotorok

malmok, takarmánykamrák, műhelyek stb.
legolcsóbb üzemű erőgépe.

HOFHERR-SCHRANTZ-CLAYTON-SHUTTLEWORTH
Magyar Gépgyári Művek R.-T. Budapest, VI., Vilmos császár-ut 57.

SZÁLLITUNK MODELLEK UTÁN
SZÜRKE-, ACÉL- ÉS LÁGYÖNTVÉNYEKET
a legrövidebb szállítási idő alatt.

TAKARMÁNYMÉSZ vasgálio stb. vegy-
oale. carbon. proc. modio. **DUNA** Vegyipar, Budapest
2157 VII., Sajó-utca 6. Tel.: J. 375-66

Levélpapírost és borítékot
cimnyomással a legújabb Arban ké-
est a "PATRIA" nyomda
r.-t. BUDAPEST, IX. ker.,
Üllői-ut 85. sz. (Köztelék.)

Husz évig fennállott gépjavitó-cég tulajdonosa
elvéllalna gazdaságban, vagy ipartelepen
főgépész állást.

Megkereséseket „Megbecsülés 9715” jeligőre
SIKKRAY hirdetőirodába, Budapest, VI., Vilmos
császár-ut 33. kőr. 2163

Mérleggyár
ZISKA J. utóda
Rostély György
Budapest, VI., Eötvös-utca 47. sz.
Telefon: Teréz 246-12
Alapított: 1872 1518 Javításokat elfogadok!
Árjegyzéket bérmentve küldök.

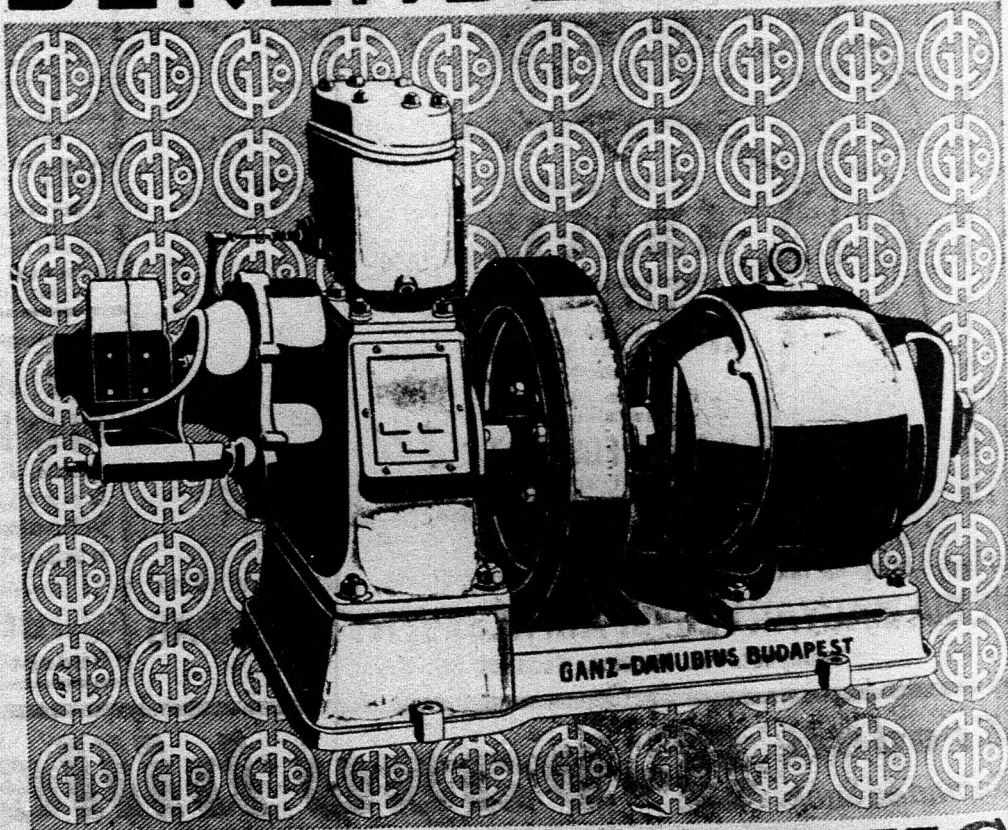
SEMPERIT

AUTÓ-PNEUMATIK
HINTÓ-PNEUMATIK
HINTÓ-TÖMÖRGUMMI
és LÓSPORT-CIKKEK
gyári lerakata

Salzberger és Társa

Budapest, VI., Révai-utca 9.
Telefon: Automata 324-84 2152

MOTOROS VILÁGÍTÓ BERENDEZÉSEK

GANZ-DANUBIUS
BUDAPEST, X., KŐBÁNYAI-ÚT 31.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 461-19

A
trá
behozatal
Fel
gyarak m
GI
BUDAPE

éven

2168

Nincs
ott, ahol

Azonnal h

Gyártja és
Budapes

M
MAGY
SZ

Ela

Szabolcs
köznyos m
felereseli b
ségru, egde
táit ad dr. M

BÉRI

1855 mia
elő- és
Gábor

A

A Magyar Kir. Minisztérium 1928. évi 4270. M. E. sz. rendeletével a
trágyagipsz vámentes
 behozatalát engedélyezte. 2156
 Felvilágosítással és árajánlással szolgál a világhírű egeresi gipsz-
 gyárak magyarországi kizárólagos képviselője
GIPSZET ÁRUSÍTÓ R.-T.
 BUDAPEST, V., ERZSÉBET-TÉR 15. TELEFON: 805-25

Téli tartásra vállalunk
éven felüli növendék-szarvasmarhát
 2168
Főintézőség, Ercsi

Nincs többé kifakult, repedezett lószerszám
 ott, ahol a „**LUKRECIA**” lószerszámfestő és impregnáló használják
Jobb cégeknél is kapható!

Azonnal hozasson Tekintetes ur „**LUKRECIA**”-t, milliókat takarít meg
 Esős időben nélkülözhetetlen!
 Ismertető ingyen és bérmentve 1784
 Gyártja és szállítja: **Vad és Takács vegyi- és olajipartelepe,**
 Budapest, VII., Bácskai-u. 9. Telefon: József 422-19

Sunflower petroleum

a legjobban bevált hajtóanyag,
 kapható az ország minden részében felállított
 adómentes raktárainkban.

A hideg időjárás

a tüzelőanyag tökéletes porlasztását csökkenti.
 Az időjárás ezen kedvezőtlen befolyását ellen-
 súlyozhatjuk, ha olyan elsőrendű üzemanyagokat
 használunk, mint

a tökéletes porlasztású
SUNFLOWER PETROLEUM
 és a magas kenőértékű
GARGOYLE MOBILOIL

VACUUM OIL COMPANY R. T.
 BUDAPEST, V., ZRINYI-UTCA 7. TELEFON: *AUTOMATA 809-30

MARABU

Kazánok és radiátorok központi fűtésekhöz.
 Gőzfűző-, gőzmosó- és fertőtlenítő-berendezések.
 Oranier, Ichor és Marabu folytonégő kályhák.

MAGYAR RADIÁTORGYÁR R.-T., Budapest

SZEB

Cementipari gépek és formák, teljes berendezések cementár-
 gyárak és műkögyárak részére. Építkezési gépek, keverők, felvonók.
SZÁNTÓ és BECK mérnök speciális gépgyára, Budapest

Virágcserepet
 3-42 cm. átmérőig minden mennyiség-
 ben szállít: **Tóth József** agyagipari
 anyaggyár, Budapest, VII. ker.,
Isabella-utca 11. (A Magyar Színház-
 sal szemben.) 2153

ELADÓ
 sertéshizlalás célját szolgáló 2 katasztrális hold kiterjedésű
gazdasági telep

Balatonhoz közel, folyóvíz és vasúti gőcpont mellett, urilakkal, gazdasági
 és magtárpöleetekkel, **800 darab sertés befogadására**
alkalmas állásokkal, teljes modern felszereléssel (szélmotor, víz-
 vezeték stb.). Tudakozódások „Hizlalda 2149” jellegére a kiadóhivatalba
 kéretnek. 2149

SZŐLŐOLTVÁNYOK
 gyökeres hazai vasszék, fajtiszta, legelősebben a
NEMZETKÖZI BORKERESKEDELMI R.-T.-nél
 Budapest, VIII., Kenyérmező-utca 6.
 Kérjen árajánlatot! 2161 Kérjen árajánlatot!

Eladó birtok.

Szabolcs vármegyében 500 holdas első minőségű,
 könnyen művelhető, egészében buzatermő, kitűnően
 felszerelt birtok, vasútállomástól 5 kilométer távol-
 ságra, egésszében, vagy feldarabolva eladó. Felvilágosi-
 tást ad dr. Mikecz Ödön ügyvéd, Nyíregyházán. 2163

Szakszerűen zsírsíktelenített, kézzel válogatott 100% tiszta-
 ságu, 96-98% csiraképesességi fajtiszta

korai zöld EXPRESS-borsó vetőmag

100 kg.-kint 65 pengőért bármely mennyiségben megrendel-
 hető a **Nyírség Mezőgazdasági és Ipari R.-T.-**
 nál, **Görögcsalláson.** 2146

Mén- és bárányeladás

4 éves, fekete, jégyletlen, 178 cm. magas, kifogástalan
 külomű, erős csontozott merőhög, ősi fajfajta „N-műs”
 mén eladó **Tiribov pruzsán,** Hódmezőközség, **Nagy-
 bány.** Ugyanott eladó 450 drb. fűszeggyás bárány.
 Súlyja páronkint 50 kg. Telefon: Nagybány 6. 2143

BÉRLETMEGSZÜNÉS

1365 miatt **4000 holdas gazdaságom**
élő- és holtfelszerelése eladó
Gábor József, Tiszacsege

Soványsertés-eladás.

50 drb. másféléves kacastüdő, páronkint 150 kiló
 15 „ másféléves ártány, 100
 120 „ nyolchónapos kocastüdő, páronkint 85 kiló
 85 „ nyolchónapos ártány, 70
 eladók. Az eladó sertések 50%-al átvészelték,
 kintit prima, beállításra való anyag. A hokák minősé-
 nek mekkárolva. **Csorbaj Gyula** gazdaságában,
Csorbaj, Szabolcs m. Posta, telefon Csorbaj, vasút-
 állomás Tarsal. 2144

ÁRTÉZI KUTAK

furását mérsékelt árakkal vállalja
Soós Sámuel kutfurómaster
 Ujpest, Gróf Apponyi-utca 52. sz. 2108

RUMELY OIL-PULL TRAKTOR
 Páratlan teljesítményű és gazdaságossága a
RUMELY OIL-PULL traktor
 ezt igazolják a hivatalosan, szántásban tehát gyakorlatilag megállapított és így feltétlen megbízható
 alábbi táblázatban foglalt hiteles teljesítményi és fogyasztási adatok:

Az 1928. augusztus 19-én Temesváron megtartott szántóverseny eredménye.

Tipus	traktor	eke	Az öketések száma	Barázdá-mélyég	Barázdá-szélesség	Fordulóméret		Kat. holdankint felhasznált üzemanyag				Mégforgatott földmennyiség holdankint m ²	Üzemanyag-felhasználás m ³ -kint	m ³ -kint száraztalaj időtartam másozperekben	
						□-öl	szántási idő-tartam	petróleum	benzin	motorin	olaj				
Hart-Parr	Eberhardt		3	16	90	1600	2--	22	--	--	0.50	921	0.0239	7.92	K. Prohaska
Oil-Pull	Eberhardt		5	18	125	--	1.13	12	--	--	0.75	1036	0.0125	4.22	J. Ballmann
Fiat	Polux		3	19	90	--	1.56	6.7	2.5	--	--	1122	0.0082	6.20	Fratu Corcea
Renault	Resicza		2	18	42	--	2.49	--	13	--	--	1208	0.0108	8.39	W. Tichy
			3	24	81	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Caterpillar	Resicza		3	20	102	--	1.44	--	14 1/4	--	--	1151	0.0124	5.42	Donitz és Pollak
Nagy Bulldog	Sack		3	18	95	--	1.49	--	--	8.75	0.45	1035	0.0086	6.40	Ungerbauer
Fordson	Eberhardt		2	15	59	--	2.18	16	--	--	--	863	0.0185	9.59	E. Prohaska
Wallis	Massey-Harris		3	20	85	--	1.37	18	--	--	1.50	1151	0.0150	5.07	G. Domulescu
Cormick	Intern.		3	18	90	--	2.05	19	--	--	--	1036	0.0183	7.23	E. Karner
Case	Grand de Tur		3	18	108	--	2.49	29	--	--	--	1036	0.0280	9.78	Ablanau és Buota

Szállítja a vezérképviselet:

MEZŐGAZDASÁGI ÉS IPARI GÉPKERESKEDELMI R.-T.
 Telefonszám: 292-29 BUDAPEST, V., BALATON-UTCA 12. Sürgőnycim: Mezőipar

Kétegérendszerű gőzekkel børszántást vállal
HAJDU LÁSZLÓ OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, TÖRVÉNYSZÉKI SZAKÉRTŐ
 Budapest, VIII., József-körút 49.
 Telefon: József 322-55 2145 Telefon: József 322-55

Az állami szikjavító akció által kivételre elfogadott száraz eljárás alapvető forrása
TREITZ PÉTER:
 A szikes talajok javítása című könyve. — Ara 5 pengő.
 „Pátria” r.-t. könyvkiadása, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Autó- és szántómotor FŐTENGELYEK és HENGEREK CSISZOLÁSA
 és minden e szakmába vágó alkatrészek készítése
DEDICS TESTVÉREK
 Budapest, VIII., Théa Endre-utca 18.
 Telefon: I. 303-45 Alapítva 1903

Kétszeres teljesítmény! Fele ár!
 Tekintse meg üzemben telepünkön a
WILJHA
 magtisztító- és osztályozógépet
 Wilhelm Jäger, Halle a/S.
 Németország legrégebbi magtisztítógyárának világszerte ismert gyártmányát.

Kedvező fizetési feltételek!
 Költségvetéssel, tervekkel díjmentesen szolgál a vezérképviselet!
Földes Győző Mag- és Terménykereskedelmi R.T.
 Budapest, V., Zrinyi-utca 14. sz.
 Telefon: Aut. 141-10 és 141-46 Sürgőnycim: Földesur
 Műszaki vezető:
Erdély Lajos
 okl. gépész- és elektromérnök

GŐZEKE -részleteket mindenféle gyártmányú gőzekhez készít és szállít precíz kivitelben, acél fogaskerekeket, fémcsapágyakat, tűzszekrényeket, ekevasakat stb.
SODRONYKÓTELEKET
SZILÁGYI és DISKANT gépgyára, MISKOLC
 Első Magyar Gazdasági Gépgyár R. T. Ford-autók, Fordson traktorok képviselője.

Paray német szak-könyvárjegyzékét ingyen küldjük.
 „Pátria” R.-T., Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

LÁNG L. GÉPGYÁR R.-T., Budapest 56
 Szesz-, élesztő-, keményítőgyárak gépészeti berendezése
 Stabilizógép Félstabilizógép Gőzházán Dieselmotor Vashordók

Rupos fogaskerekek vagy csavaróttétel teljesen el vannak kerülve!
 Az egész világon legjobban elterjedt
AMERIKAI
CASE
 petróleumtraktort teljes szavatosság mellett szállítja a világhírű eredeti
 Sack traktorekével együtt:
PROPPER SAMU R.-T.
 Budapest, V. kerület, Vilmos császár-ut 52. szám.

Műszakilag ellenőrzött hengerbelsőket!
Legnagyobb vontó-erőteljesítmény!
Csapléskor nem kell a szíjat keresztelni!
A forgattyus tengely az alapjáratát van furva!

RÉTEK ÉS LEGELŐK

terméshozamának fokozása és minőségének javítása nagy jövedelmet hoz!

A JÓ TAKARMÁNY

OLCSÓBBÁ TESZI AZ ÁLLATTARTÁST,

NÖVELI A TEJHOZAMOT,

SOK ÉS JÓ ISTÁLLÓTRÁGYA

TERMELÉSÉT TESZI LEHETŐVÉ!

**A RÉTEK ÉS LEGELŐK
SPECIÁLIS NITROGÉNTÁRÁGYÁJA A**

MÉSZNITROGÉN

19-20% nitrogén- és körülbelül 60% mésztartalommal
a legjobb és legolcsóbb nitrogénműtrágya!

A takarmánynövények fehérje-tartalmát fokozza s azokat izletesebbé teszi, miáltal a növendékállatok gyorsabb és erőteljesebb fejlődését, a számosállatoknál pedig azok fokozottabb súlygyarapodását, illetve a tejhozam növelését teszi lehetővé.

A KÁLISZINDIKÁTUS eredeti árjegyzései szerint

40-42%-os KÁLISÓ

melynek alkalmazása különösen a here-féléknél és aljfüveknél bir jelentőséggel,
mivel azok minőségét javítja.

Továbbá Szuperfoszfát, Thomassalak, Rhenánia-foszfát, kénsavas ammoniák, chilisalétrom, trágyamészpor stb. legolcsóbb beszerzési forrása

**„NITROGÉN” MŰTRÁGYA ÉS
VEGYIIPAR Rt.**

Budapest, V., József-tér 1. szám.
Telefon: 825-20, 824-19

Telefon: 825-20, 824-19

Ingyenes műtrágyázási tanácsadóhely!

Tejgazdasági gépek
 Westfalia tejfőzők, tejhűtők, fejővödrök,
 tejkannák stb. szolid kivitelben és árban kaphatók;
Stanga József tejgazdasági gépüzletében,
 Budapest, IX., Ráday-u. 26/K.
 Szíveskedjék a pontos címre ügyelni! 1181 Ajánlatok díjmentesen.

Gőzekeberszántást
 Jézi és tavaszi szántást, gyepfőrést, szőlőtelepek
 faiskolák, erdősítések mély rigolirozását elvállalja
Wolff Ernő, Budapest-Kelenföld
 Telefon: József 359-68 Hűrgyűjtemény: Wolffke Budapest

Mangalica tenyészkönyv és tenyészkönyv
 kaphatók Csobaj Gynia, Csobaj, Szabolcs megye,
 Keszthelyi Tarsal. A tenyésztés, mely a Magyar
 tenyésztők Országos Egyesületének tagja, 1922-ben I. koad-
 díjat, I. koadíjat, 1923-ban Nagydíjat (Champion), 1924-ben
 I. koadíjat, I. koadíjat, 1925-ben I. koadíjat, I. koadíjat,
 1926-ban I. és II. koadíjat, 1927-ben I. koadíjat, 1928-ban
 I. koadíjat, I. koadíjat nyert a tenyészállatkiválótlans. 1920

**9 darab borjas bivalytehén,
 10 darab hasas bivalytehén,
 2 darab bivalybikával együtt
 eladó.**
 GÁBOR JÓZSEF gazdasága, Tiszacsege.

SCHILLINGER MIKSA
 zsák- és zsinagáru-, ponyva-
 kereskedés és kölcsönzés
 Budapest, V., Rudolf-rakpart 7. sz.

Uj, második kiadásban megjelent:
 Gyárfás József:
A műtrágyázás gyakorlata
 című nélkülözhetetlen kézikönyve
 Ára ajánlott küldéssel 3-70 P, utánvétellel 3-90 P
 „Patria” r.t. könyvsztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

**Magyar Általános Köszénbánya
 Részvénytársulat, Budapest
 V., Zoltán-utca 2-4.**
 Szállít: esőpléshez, gőzsztántáshoz és házfűtéshez
**la tatali tojás- és téglabrikettet
 la tatali darabos- és kockaszemet**
 Felhasználja karbidot,
 nagyszilárdságú portland cementet,
 égetett meszt 7097

Uj baromfitenyésztési művek!
 Hasznos hajtó tyuktenyésztés kiskatéja Pengő
 Írták: dr. Lantos és dr. Moister 5-
A modern csirkefarm Sok tervrajzzal. Írta: Szönyey Lórántné 4-
Baromfitenyésztés Uj átdolgozott és bővített 2. kiadás. Sok új ábrával. Írta: Winkler János. Fűzve 10-, bekötve 13-
A tojásfarmer Gyakorlati utasítás modern jövedelmező tojástermelő-telepek létesítésére. Írta: Predmerszky Dezső 8-
A tyukok tojáshozamának fokozása Számos ábrával. Írta: Bakoss László 1-20
 Kaphatók a „Patria” r.-t. könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

**Szénát, szalmát,
 lucernát, lóherét, zabosbúkkönyvet és
 muhart ELAD és VESZ**
 minden mennyiségben
Schreier Béla Kereskedelmi Részvénytársaság
 Budapest, VII., Izabella-utca 34.
 Telefon: József 320-52 2011 Telefon: József 438-49

Gyárfás József újabb művei:
 A vadrepece sikeres irtása 2- P
 A műtrágyázás gyakorlata. 2. kiadás 3-20
 Sikeres gazdálkodás szárazságban 10-40
 Szántóföld helyes művelése 2-80
 Olajnövényeink termesztése 2-40
 Lentelemesztés zsebkönyve 2-40
 Repcelemesztés zsebkönyve 1-60
 Napraforgótermesztés zsebkönyve 1-60
 Hogyan kísérletezzék a kisgazda 1-60
**„PATRIA” R.-T. könyvsztálya,
 Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)**

**TARJÁN
 ÉS
 TÁRSA**
 műszaki cikkek és
 géptechnikai
 újdonságok vállalata
 Budapest, V.,
 Csáky-utca 23.
 Telefon: Aut. 277-13
 Legújabb randszerű
 németországi csigá-
 triörök ötszörös
 csigával.
 Mindennemű malml
 és műszaki, gazda-
 sági cikkek leg-
 olcsóbb beszerzési
 forrása. 2127

A legjobb magyar tolvtonégő Kályhák
**KALOR és
 PERPETUUM**
 Budapest-
 Salgótarjáni
 Gépgyár és
 Vasöntő R.-T.
 (HIRSCH ÉS FRANK)
 Budapest, VI.,
 Aréna-ut 128.
 Telefon: Aut. 100-20,
 100-28, 100-29.
 Városi rak ár:
 V., Kálmán-u. 15. sz.
 Telefon: 983-25
Házasámra ügyelni! 2137
 Kapható minden jobb vaskereskedésben is

**ZONGORÁT
 PIANINOT, HARMÓNÍUMOT**
 legjobban
 legolcsóbban
 a Magyar Kir. Zenevészeti Főiskola szállítója,
Reményi Mihály
 Budapest, VI/8., Király-utca 58. szám.
 Legelőnyösebb fizetési feltételek. 1993

Farkas és Társa R.-T.
 lakatosáru- és vaszerkesztőgyár
 Budapest, VI., Lehel-utca 8.
 Telefon: Lipót 908-62
 Kovácsolt-, idomvas-, magtár-,
 istálló-, pince- és tetőablakok,
 rácsos kapuk, rácsos kerítések raktárról
 azonnal szállíthatók. 1501

Tejet
 évi kötésre veszünk. **VITAMIN Tejipari
 Vállalat**, Budapest, VIII., Kálvária-utca 23.
 Telefon: József 823-40 1981

Kitűnő minőségű idei
préselt buzaszalma
 bármely mennyiségben kapható
 a **Nyírség Mezőgazdasági
 és Ipari R.-T.-nél, Görög-
 szálláson.** 2147

Traktor- és autóhűtők
 szállítását és javítását gyorsan és
 legjobb kivitelben legolcsóbban vál-
 talja a legelső és legnagyobb hazai
 hűtőgyár 1338
„IKARUS”
 HŰTŐ- ÉS FÉMÁRU R.-T.
 BUDAPEST, VI., ORSZÁGBIRO-UTCA 26/b
 TELEFONSZÁM: LIPÓT 978-93

Phoebus-Standard
 Petróleumgáz-lámpák nappali fényt árasztanak.
 Kellemessé teszik estéit.
 Asztali, függő és hordozható formákban. 14-20
 óra alatt fogyaszt 1 liter közönséges petróleumot.
 Fizetési könnyítések. Kérjen ismertetést.
 Vezérképviselet:
Ardó József BUDAPEST, VI., Tel.: 216-34
 Vilárlámpa
 300 gyertyafény
 Éjjeli munkánál
 nélkülözhetetlen

KISHIRDETÉSEK

Esti lemondó állásokra vonatkozó hirdetések csak a munkaadó bíróság vagy bérleti címének kiadásával...

Díjtalan állasközvetítés!

Az éven át fennálló Magyar Gazdaságosok és Erdészeti Öreges Egyesülete (Budapest, IX. Céli-ut 25.), mely Székács Elemér m. kir. gazdasági főtanácsos elnök és Fabricius Endre ügy-szabó elnöke vezetésével működik...

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS

IDEIGLENES gazdasági segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

FÖLDMŰVESKÖLÖT

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

FÖLDMŰVESKÖLÖT

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

FÖLDMŰVESKÖLÖT

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

FÖLDMŰVESKÖLÖT

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

FÖLDMŰVESKÖLÖT

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

FÖLDMŰVESKÖLÖT

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

OROVÉLES

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

NÖTLEN

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

INTÉZŐ

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

FÖLDMŰVESKÖLÖT

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

FÖLDMŰVESKÖLÖT

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

FÖLDMŰVESKÖLÖT

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

FÖLDMŰVESKÖLÖT

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

FÖLDMŰVESKÖLÖT

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

FÖLDMŰVESKÖLÖT

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

FÖLDMŰVESKÖLÖT

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

FÖLDMŰVESKÖLÖT

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

PÁPAI

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

FÖLDMŰVESKÖLÖT

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

PÁPAI

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

FÖLDMŰVESKÖLÖT

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

PÁPAI

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

FÖLDMŰVESKÖLÖT

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

FÖLDMŰVESKÖLÖT

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

300 DARAB

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

MŰKERTÉZ

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

TRAKTOR

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

KANÁSZMADÓ

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

BOGNÁRMESTER

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

KISEBB

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

GAZDASÁGI

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

GAZDASÁGI

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

GAZDASÁGI

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

GŐZEKE

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

KERTÉZ

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

TEJÜZEMVEZETŐ

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

IDŐSEBB

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

FŐGÉPÉSZ

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

GAZDASÁGI

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

ERDŐ

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

FŐKERTÉZ

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

JÓ CSALÁDBÓL

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

KERESZTÉNY

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

AJÁNLÓK

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

KANÁSZMADÓ

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

FŐGÉPÉSZ

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

KÉPESÍTETT

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

FELNEMERÜLT

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

KERTÉZ

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

KERTÉZ

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

KERTÉZ

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

ISTÁLLÓ

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

GÉPÉSZKOVÁCS

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

GÉPÉSZKOVÁCS

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

HÁZVEZETŐ

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

MAGYAR-NÉMET

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

ÁLLATOK

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

EMDENI

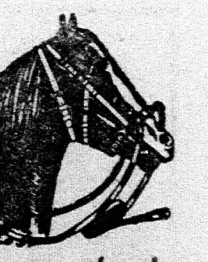
GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

ELADÓ

GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

MANGALHÁ

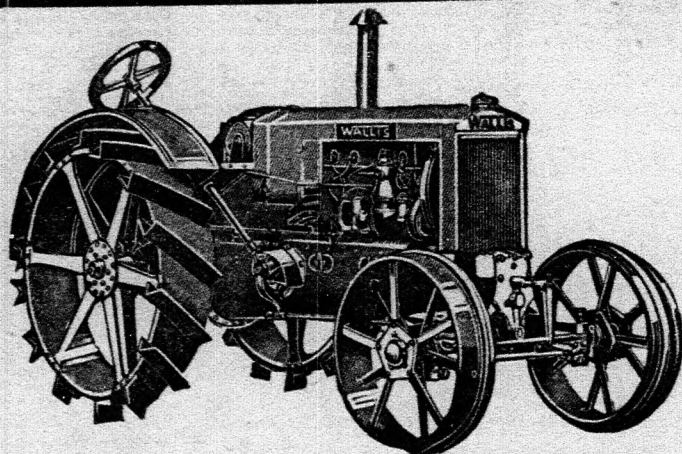
GAZDASÁGI segédjelen van szükség azonnali beépítésre a Pápai Állásosztály igazgatóságába...

Boszerszámok, nyereg- és istállószerkek FREUND A. ÉS FIA BUDAPEST, VIII., Kőfaragó-utca 8. TELEFON: József 312-18. A L. PITTATÓT 1848-BAN. Képes árjegyzék kívánatra. 3-ig uttva. 2131

Budapest. (Köztelek)

A "KISHIRDETÉSEK" folytatás az 1778. oldalon van

A világpiac vezető traktortipusa
a MASSEY-HARRIS-féle

WALLIS-TRAKTOR

Főlényét bizonyítják a Müegyetem által hivatalosan megállapított eredmények, amelyek szerint a

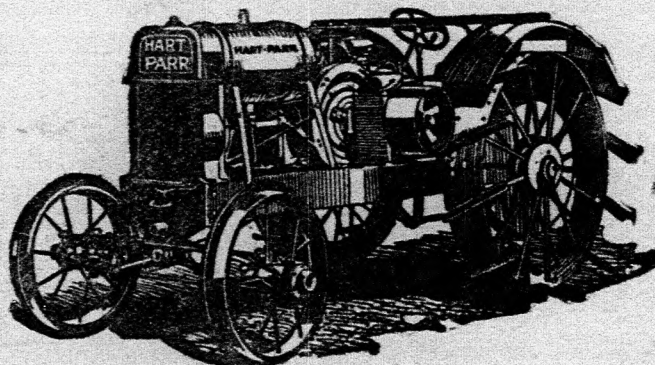
WALLIS-TRAKTOR

középkötött talajon **óránként 1.2 kat. holdat** 20 cm. mélyen szánt fel és kat. h.-ként **6.15 kg.** petróleumot fogyaszt.

Részletes felvilágosítással szívesen szolgál:

Nemzetközi Gépkereskedelmi Részvénytársaság
Budapest, V., Vilmos császár-ut 32. Nyugati fiók: VI., Vilmos császár-ut 63.

HART-PARR

a legerősebb, legjobb és legolcsóbb traktor,
mert: üzemköltsége minimális,
élettartama évtizedekre terjed,
kezelése bámulatosan egyszerű és
minden talajon nagyszerűen dolgozik.

== Kívánságra — vételi kötelezettség nélkül — bárhol bemutatót tartunk. ==

Ahány HART-PARR traktor, annyi elismerő nyilatkozat.

Ajánlattal és ábrás prospektussal készséggel szolgál!

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR R.-T.

Budapest, V. kerület, Váci-ut 80. szám.

KÉRJE 54. SZÁMÚ ÁRJEGYZÉKÜNKET!
Használt traktorokat cserébe veszünk.

Gőzekeköteleket

szavatolt legmagasabb szakítási szilárdsággal eredeti gyári áron azonnal szállítok

Toepffer Róbert

Budapest, I., Mészöly-u. 8. Telefon: József 385-05

SZŐLŐKARÓT, tűzifát, talpfát

vagy bármilyen más faanyagot az ország bármely részébe azonnal szállítunk a k. vagontételekben, előnyös árban

LÖWY SÁNDOR és JÓZSEF fatermelők és fakereskedők

Budapest, V., Személynök-u. 27. Telefon: Lipót 883-17

50 évek a
FREUND NYERGEK
A. és Fia LŐSZERSZÁMOR

Alapítva 1848-ban

(LÁSD AZ ELŐZŐ OLDALI HIRDETÉSÜNKET)

Minden gazda a
Köztelek Olcsó
Könyvtárát olvassa

Mezőgazdák

„Zuhataq” kutja

Kedvező fizetési feltételek!
25%-kal olcsóbb árak!

Sok ezer darab évtizedek óta üzemben
Kizárólag szállítja a

Magyar **MEZŐGAZDÁK** Szövetsége
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 29. SZÁM

Répakocsik

kerekek, kerékpárok, sinek,
váltók és kötőanyagok

a Győri Waggongyár gyártmányai
raktárról azonnal szállíthatók.

Nemzetközi Gépkereskedelmi Részvénytársaság
Kecskeméti Vasutasztálya
Budapest, V., Vilmos császár-ut 32. sz.